АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»

Звіт керівництва

Фінансова звітність

За рік, що закінчився 31 грудня 2024 року
разом зі звітом незалежного аудитора

Зміст

Звіт керівництва 1

Звіт незалежного аудитора

Фінансова звітність

Звіт про фінансовий стан 21
Звіт про прибуток або збиток 22
Звіт про сукупний дохід 23
Звіт про рух грошових коштів 24
Звіт про зміни у власному капіталі 25

Примітки до фінансової звітності

1. Основна діяльність 26
2. Економічне середовище, в якому Банк здійснює діяльність 26
3. Основа підготовки інформації 27
4. Суттєва інформація про облікову політику 28
5. Суттєві облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики 39
6. Грошові кошти та їх еквіваленти 42
7. Кредити та аванси банкам 44
8. Інвестиції в цінні папери 45
9. Кредити та аванси клієнтам 47
10. Основні засоби, інвестиційна нерухомість та нематеріальні активи, за винятком гудвілу 61
11. Активи з права користування 63
12. Інші фінансові та нефінансові активи 63
13. Кошти банків 64
14. Кошти клієнтів 64
15. Орендні зобов’язання 65
16. Інші фінансові та нефінансові зобов’язання 66
17. Похідні фінансові активи та зобов'язання 66
18. Акціонерний капітал та резерви 66
19. Процентні доходи та витрати 67
20. Комісійні доходи та витрати 68
21. Інші прибутки (збитки) 68
22. Операційні витрати 69
23. Податок на прибуток 69
24. Управління ризиками 70
25. Розкриття справедливої вартості 85
26. Умовні та інші зобов’язання 88
27. Фінансові активи, передані у забезпечення 90
28. Операції з пов’язаними сторонами 91
29. Прибуток на акцію 92
30. Зміни в зобов'язаннях, що відносяться до фінансової діяльності 93
31. Капітал 93
32. Події після дати балансу 94

Шановні клієнти та партнери!

2024 рік попри всі обставини став для ПУМБ періодом стабільного зростання і поліпшення фінансових результатів. За результатами року банк показав стале зростання близько 20% за усіма ключовими напрямками. Найбільш суттєво ми зросли за напрямком роздрібного кредитування, а в корпоративному сегменті ми стабільно в ТОП-5 банків за портфелем. Тому можна чітко стверджувати, що наш банк рухається у правильному напрямку.

В останні роки головним напрямком розвитку ПУМБ стала диджиталізація всіх наших сервісів та продуктів, і це вже дає суттєвий результат. Сьогодні частка клієнтів, котрі приходять із Digital-каналів, зросла до 75%. Мобільним застосунком ПУМБ активно користуються понад 80% наших клієнтів фізичних осіб. Сьогодні їх вже близько 1,9 млн, і ця цифра стабільно зростає. Також ми активно впроваджуємо застосування ШІ для оптимізації та покращення бізнес-процесів та сервісів банку. Це дало нам змогу суттєво збільшити частку молодої аудиторії ПУМБ та, відповідно, до наростити кредитний та депозитний портфель банку.

Також ми активно продовжуємо допомагати країні та економіці. З моменту повномасштабного вторгнення ПУМБ направив на підтримку різних підрозділів Сил безпеки і оборони та на соціальні ініціативи понад 829 млн грн. За 2024 рік соціальні інвестиції становили понад 341 млн грн.

Далі ми продовжимо працювати для покращення результатів та підтримки країни та її економіки.

Сергій Черненко
Голова Правління АТ «ПУМБ»

Шановні клієнти та партнери!

Нещодавно минув 2024 рік – третій рік повномасштабної війни проти України. Це був третій рік безмежного героїзму, приголомшливої стійкості та титанічної праці. Зокрема й праці ПУМБ як одного з найбільших та найстійкіших банків України.

Цього року банк показав високу прибутковість та суттєве зростання, як у корпоративному, так і в роздрібному напрямі. У першу чергу, це заслуга нашої професійної команди.

І такі результати є вагомими не тільки для банку, але й для нашої держави. Адже за результатами року ПУМБ увійшов до ТОП-4 за сплаченими податками серед банків. А з початку повномасштабного вторгнення ПУМБ направив до бюджету понад 13,5 млрд грн. Це суттєва допомога країні.

Також важливою подією минулого року стало проведення ребрендингу банку. Мета якого – ще раз заявити про наші лідерські наміри, показати нашу потужну енергію, готовність рухатись уперед, оновлюватися та бути сучасними.

Тож, не зупиняємось та продовжуємо працювати на благо країни та нашу перемогу!

Валентин Міхов
Голова Наглядової ради АТ «ПУМБ»

Характер бізнесу

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» було засновано 20 листопада 1991 року. Банк розпочав свою діяльність у квітні 1992 року. Банк надає повний спектр банківських послуг, включаючи залучення депозитів та надання кредитів, інвестування в цінні папери, платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, операції з обміну валют, випуск та процесинг операцій з платіжними картками.

Банк є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з 2 вересня 1999 року (реєстраційне свідоцтво № 102 від 6 листопада 2012 року), що діє відповідно до Закону України № 2740-III «Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб». Починаючи з 13 квітня 2022 року упродовж дії воєнного стану в Україні та трьох місяців з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні Фонд гарантування вкладів фізичних осіб відшкодовує кожному вкладнику банку кошти в повному розмірі (у 2023 році – в повному розмірі).

Станом на 31 грудня 2024 року та 2023 року акціонерами Банку є «СКМ ФІНАНС» (92,3% акціонерного капіталу), SCM HOLDINGS LIMITED (Кіпр) (7,7% акціонерного капіталу). Фактичний контроль Банку здійснює громадянин України пан Р.Л. Ахметов.

Юридична адреса Банку: вул. Андріївська, 4, м. Київ, Україна. Станом на 31 грудня 2024 року Банк мав 5 регіональних центрів та 218 відділень в Україні (на 31 грудня 2023 року − 5 регіональних центрів та 215 відділень в Україні).

ПУМБ є універсальним банком, який вже тридцять три роки працює на українському фінансовому ринку і обслуговує великі та середні підприємства, підприємства малого та середнього бізнесу, приватних осіб.

ПУМБ включено до групи найбільших банківських установ країни згідно з класифікацією Національного банку України. ПУМБ входить до ТОП-10 українських банків за ключовими фінансовими показниками, такими як обсяги активів, розмір власного капіталу, обсягу коштів корпоративних клієнтів, кредитного портфелю та обсягів коштів приватних клієнтів, та інших.

Відповідно до Закону України «Про банки та банківську діяльність» та на підставі отриманих від Національного банку України банківських ліцензій та письмових дозволів ПУМБ здійснює такі види діяльності:

- приймає вклади (депозити) від юридичних та фізичних осіб;
- відкриває та супроводжує поточні рахунки банків та клієнтів;
- розміщує залучені кошти від свого імені та на власний ризик;
- надає гарантії, поручительства та інші зобов'язання від третіх осіб;
- надає послуги з відповідального зберігання та надання в оренду сейфів для зберігання цінностей та документів;
- випускає, купує, продає і обслуговує чеки, векселі та інші оборотні платіжні інструменти;
- випускає банківські платіжні картки і здійснює операції з використанням цих карток;
- здійснює операції з валютними цінностями;
- здійснює операції купівлі та продажу цінних паперів від свого імені та за дорученням клієнтів;
- емітує власні цінні папери;
- здійснює інвестиції у статутні фонди та акції інших юридичних осіб;
- здійснює депозитарну діяльність і діяльність з ведення реєстрів власників іменних цінних паперів.

На 2022 рік покладалося багато надій та сподівань. Пандемія COVID-19 йшла на спад. В економіці, хоча і повільно, однак з'являлися ознаки посткризового відновлення. На жаль, позитивну динаміку відновлення було грубо порушено військовою агресією росії, яка принесла повномасштабну війну, тисячі смертей, катування, руйнування усього, що містить красу і життя, смерть рідних, знищення будинків, випалювання цілих територій. Мільйони дітей, сімей були змушені виїхати за межі країни, сотні тисяч працездатних громадян – задіяні на фронті, десятки тисяч підприємств зупинили роботу.

Незважаючи на колосальні втрати людських життів та виробничого потенціалу країни, удари ворога по державному устрою та інститутах влади, економіка країни продовжує функціонувати як цілісна система, а Уряд зберігає повноту влади та всі можливості для прийняття і реалізації політичних рішень. Рішучі дії державної влади України в початковий етап війни дали змогу консолідувати потужну міжнародну підтримку України, як в отриманні озброєнь, так і в фінансовій допомозі. За 2022 рік завдяки героїчним подвигам Збройних сил України вдалося звільнити 40% захоплених після 24 лютого територій та 28% від усіх захоплених росією територій.

2023 рік пройшов під егідою стабілізації, встановлення нових процесів військово-оборонного комплексу, закладалося підґрунтя новітнього розвитку економіки країни. Перший рік війни приніс багато жертв і втрат. Поряд з цим Україна отримала низку впевнених перемог на фронті. Протягом першого та другого року війни була сформована коаліція країн з воєнної та фінансової підтримки України, яка здавалася надійною та непохитною. Українська економіка опинилася в ситуації, коли мільйони людей виїхали за межі країни, сотні тисяч працездатних громадян були мобілізовані на фронт, десятки тисяч підприємств були змушені зупинити роботу. Ключовим завданням внутрішньої політики було переведення національної економіки на воєнні рейки, створення ефективної моделі мобілізації та перерозподілу ресурсів економіки (фінансових, трудових, матеріальних) для максимально можливого задоволення потреб військово-оборонного комплексу та збройних сил.

За результатами 2024 року можна стверджувати, що економіка України відновилася від початкового воєнного шоку. Падіння виробництва вдалося припинити, налагоджуються нові технологічні процеси, продовжується конверсія реального сектору, відновлений морський транспортний коридор. За оцінками НБУ реальний ВВП України у 2024 році збільшився на 3,4%. І це якщо враховувати, що рівень продуктивності економіки становить лише близько 80% від довоєнного рівня. Основними чинниками, що стримують економіку, й надалі залишаються наслідки війни: руйнування критичної інфраструктури, виробництв, а також брак працівників на підприємствах через міграційні та мобілізаційні процеси. Попри такі складнощі, НБУ очікує, що у 2025–2027 роках економіка зростатиме приблизно на 4% щорічно.

На початковому етапі війни вдалося консолідувати потужну міжнародну підтримку України в питаннях отримання озброєнь та фінансової допомоги. З лютого 2022 року по жовтень 2024 року держави-союзниці оголосили про свої зобов'язання надати Україні військової, фінансової та гуманітарної допомоги на 421 млрд дол., з яких 176 млрд дол. – військова допомога (дані Кільського інституту).

Укладені угоди дають оптимістичні надії щодо повного покриття дефіциту зовнішнього фінансування і у 2025 році. У наступному році очікується отримання 13,7 млрд дол. від ЄС (Ukraine Facility), 19,1 млрд дол. під потік доходів від заморожених російських активів за програмою Extraordinary Revenue Acceleration for Ukraine (ERA) від країн G7, 3,1 млрд дол. від МБРР, 2,7 млрд дол. від МВФ, 1 млрд дол. від Великобританії. Продовження програмної співпраці з МВФ важливе для розширення фінансування з боку інших міжнародних організацій та приватних інвесторів, ознака якості та результативності проведених ринкових реформ.

Триває переведення вітчизняної економіки на воєнні рейки для проведення військово-оборонних дій і збереження державного суверенітету. За час війни потужності оборонно-промислового комплексу (ОПК) зросли у 20 разів. У вітчизняному ОПК працюють понад 500 компаній різних форм власності.

Верховна Рада 19 листопада 2024 року ухвалила у другому читанні та в цілому проект закону про державний бюджет України на 2025 рік. У 2025 році буде спрямовано 26,3% ВВП країни на безпеку та оборону: видатки зростуть до 2,23 трлн грн, що на 47,6 млрд грн більше порівняно з 2024 роком. Зокрема, на оплату праці військових передбачено 1,16 трлн грн, що на 10 млрд грн більше, ніж торік. У 2024 році один день війни коштував Україні 5,7 млрд грн або $142 млн. Загалом видатки на оборону із фонду державного бюджету становили майже 2,1 трлн грн або $51,9 млрд. Водночас у 2025 році на оборону планують витратити 2,2 трлн грн – це понад чверть ВВП.

Для порівняння, згідно закону про бюджет російської федерації на 2025 рік близько третини державних коштів піде на оборону. Загалом доходи російського бюджету заплановані на відмітці понад 40 трлн рублів. З них 13,5 трильйона рублів (понад $145 млрд), або 32,5% бюджетних коштів, підуть на оборону. Це більше, якщо порівнювати з 2024 роком, коли на це виділили 28,3% бюджету.

Війна загалом не справила негативного впливу на стан банківської системи. Показники достатності капіталу та ліквідності в рази перевищують нормативні значення. За оцінками НБУ, прибуток банківської системи до оподаткування за 2024 рік становитиме близько 187 млрд грн. Банківська система має суттєвий потенціал для розширення кредитування, що є одним із чинників відновлення економіки.

Платоспроможні банки за попередніми даними до завершення річного аудиту за 2024 рік отримали 103,7 млрд грн чистого прибутку з огляду на стале зростання обсягу кредитів високої якості та вкладень в ОВДП. Дохідність кредитів у 2024 році стабілізувалася, однак їх обсяги продовжили зростати. За рік чистий гривневий кредитний портфель бізнесу зріс на 21%, населення – на майже 40%. Додатковий фактор збереження прибутковості банків за підсумками 2024 року – це зростання обсягу вкладень в ОВДП за рік на 35%. Водночас вартість фондування банків дещо знизилася через зниження ринкових депозитних ставок у першій половині 2024 року, тож банки зберегли достатньо високу чисту процентну маржу. Чистий комісійний дохід за рік також зріс на 11,3%. У грудні, вперше за час повномасштабної війни, його місячний обсяг досяг передвоєнного рівня. Висока якість кредитного портфеля зумовила низький рівень відрахувань у резерви під кредитні ризики. Обсяг відрахувань у резерви під активи за підсумками року майже вдвічі нижчий за показник 2023 року. Незважаючи на подальше збільшення адміністративних витрат банків, їхня операційна ефективність залишається високою. За підсумками 2024 року лише дев'ять малих банків із 61 платоспроможного були збитковими із сукупним збитком 418 млн грн. Переважно – це установи з неефективними бізнес-моделями та низкою задавнених проблем. Високий фінансовий результат та повторне підвищення ставки податку на прибуток банків до 50% збільшило обсяги нарахованих банками податків на прибуток за 2024 рік до 83,7 млрд грн. Проте їх остаточний обсяг буде зрозумілий лише за підсумками річного аудиту звітності банків. Попередні оцінки свідчать, що рентабельність капіталу в секторі за підсумками 2024 року становить близько 30%. Загалом банківська система залишається прибутковою та достатньо капіталізованою, зберігає спроможність кредитувати економіку.

Бюджетна система працює безперебійно, але із значним фіскальним дефіцитом, який становить близько 25% ВВП без урахування грантів у складі доходів. Міжнародна фінансова підтримка покриває близько 35% потреб держбюджету, пов'язаних з фінансуванням видатків і погашенням державного боргу. Стабільність фінансування фіскального дефіциту дозволила задовольняти критично важливі потреби оборонної сфери. Однак державний борг уже становить близько 90% ВВП, а у 2025 році, імовірно, перевищить 100% ВВП, що сигналізує про високі ризики для боргової стійкості державних фінансів.

Облікова ставка НБУ станом на 31 грудня 2024 року складала 13,5%, проте вже з 24 січня 2025 року була збільшена до 14,5%, а 6 березня 2025 року - до 15,5%. Згідно інфляційного звіту НБУ за підсумками 2024 року інфляція пришвидшилась до 12,0% у річному вимірі. За оновленим прогнозом НБУ, інфляція зростатиме в найближчі місяці, але вже з середини 2025 року почне знижуватися. Наприкінці 2025 року вона становитиме 8,4%, а за підсумками 2026 року повернеться до цілі НБУ 5%. Базовий сценарій прогнозу НБУ побудований на припущеннях щодо збереження достатніх обсягів міжнародної підтримки та поступової нормалізації умов функціонування економіки, що, зокрема, сприятиме частковому поверненню вимушених мігрантів і зростанню інвестицій.

Співвідношення доходів зведеного бюджету (без іноземних грантів) до ВВП 2024 року досягло 40% ВВП, що суттєво перевищує довоєнний рівень (30,5% ВВП у 2021 році) і рівень першого року війни (32,7% ВВП).

У 2024 році реальний обсяг доходів відновився до довоєнного рівня. Позитивну динаміку надходжень до бюджету демонстрували ПДВ, податок на прибуток підприємств, єдиний податок для підприємців, власні надходження бюджетних установ, відрахування прибутку державних та муніципальних підприємств.

У серпні 2024 року єврооблігації уряду вартістю 24,3 млрд дол., включаючи капіталізовані відстрочені відсотки, були обміняні на нові цінні папери із зниженням їх номінальної вартості на 37%. У результаті державний та гарантований державою борг України вдалося зменшити майже на 9 млрд дол.

Пільгові кредити, отримані бізнесом на населенням у 2024 році, становлять близько 230 млрд грн і займають 30% у структурі банківського портфеля працюючих позик, зокрема серед бізнес-кредитів – 39%, серед кредитів для населення – 10%. Реалізація цих програм покращила ефективність перерозподілу національних заощаджень на цілі підтримки функціонування економіки.

Завдяки відновленню роботи чорноморського транспортного коридору та вдосконаленню сухопутних логістичних маршрутів обсяги товарного експорту з України за десять місяців збільшилися на 12,7% відносно аналогічного періоду 2023 року. При цьому темпи зростання імпорту товарів становили лише 6,9%.

Торгове сальдо залишається суттєво негативним (28,5 млрд дол.), однак його рівень покращився на 2,9 млрд дол. порівняно з попереднім роком. Основну роль в експорті відіграють продовольчі товари, чорні метали, мінеральні продукти.

Економічне відновлення залишається слабким. Високі безпекові ризики, жорстка монетарна політика, дефіцит енергогенерації, брак трудових ресурсів, низькі темпи інвестицій визначають низькі темпи приросту реального ВВП. Реальний сектор гостро потребує інвестицій у відновлення і розширення виробництв.

Зберігається структурний дефіцит іноземної валюти. За даними МВФ, структурний дефіцит платіжного балансу за 2024 рік розширився на 8,4 млрд дол. до 37 млрд дол. на рік з урахуванням компенсаційного ефекту від реструктуризації боргу. Висока імпортозалежність економіки та високий попит на готівкову іноземну валюту – ключові фактори валютного дефіциту.

Головний ризик на 2025 рік - продовження війни. Передбачити наслідки її впливу на економіку неможливо. Наслідком ескалації може бути додаткове скорочення виробничого потенціалу країни та втрати трудових ресурсів. Це руйнуватиме продуктивні сили економіки та підриватиме можливості для її відновлення.

Зниження обсягів та порушення ритмічності міжнародної підтримки України через політичні процеси в країнах-партнерах може заподіяти суттєву шкоду фінансовій стабільності та обороноздатності країни.

Відновлення блокади вантажних перевезень на західному кордоні та обмеження морських транспортних шляхів негативно впливатиме на зовнішньоторговельний баланс, що генеруватиме ризики для валютної стабільності.

Унаслідок ударів російських окупантів по об’єктах критичної цивільної інфраструктури загострюються ризики виникнення аварій, що потребуватиме додаткових витрат бюджетних коштів та знижуватиме продуктивність економіки.

Ключове завдання воєнної економіки на 2025 рік – максимально можлива мобілізація матеріальних, фінансових та людських ресурсів.

Потрібно розв’язати питання стабільного та ритмічного фінансування потреб державного бюджету. Необхідно максимізувати зусилля із залучення коштів з усіх можливих джерел: зовнішня допомога партнерів, податкові платежі, оптимізація міжбюджетних відносин, внутрішній ринок позикових коштів.

Держава потребуватиме більшого обсягу бюджетних доходів для підтримки обороноздатності, покриття соціальних та економічних потреб під час війни і після її завершення, тому розпочатий у 2024 році курс податкових реформ потрібно продовжити з орієнтацією на підвищення справедливості податкової системи, зростання бюджетного потенціалу податків і прийняття податкових норм ЄС.

Військові дії на території України та непередбачуваний на даний момент вплив війни, що триває, мають вплив на важливі припущення, що лежать в основі прогнозів керівництва та спричиняють суттєву невизначеність щодо можливості продовжувати діяльність Банку на безперервній основі в майбутньому.
Фінансова звітність Банку підготовлена на основі принципу безперервної діяльності. Керівництво Банку здійснило оцінку щодо здатності продовжувати діяльність на безперервній основі з огляду на наявні та потенційні наслідки військової агресії росії проти України. За підсумками проведеної ітераційної оцінки фактичного та перспективного стану платіжної дисципліни клієнтів згідно динаміки стану бізнесу у військовий час та фізичного стану збереження

отриманої застави, Банком було оцінено обсяги потенційного погіршення фінансового стану клієнтів, можливого рівня дефолтів, та, як результат, імовірної зміни обсягів резервів під очікувані кредитні збитки.

Органи керівництва та корпоративне управління

В межах своєї діяльності Наглядова рада Банку протягом 2024 року здійснювала захист прав вкладників, інших кредиторів та акціонерів Банку, і в межах компетенції, визначеної Статутом Банку та чинним законодавством, контролювала і регулювала діяльність Правління Банку. Наглядова рада Банку брала участь у всіх важливих та фундаментальних рішеннях, приймала їх з огляду на свою компетенцію та проводивши глибокий аналіз подій та ситуації в банківському секторі.

У 2024 році Правління Банку регулярно надавало інформацію Наглядовій раді Банку і своєчасно та всебічно звітувало перед нею щодо стану реалізації стратегії та виконання бізнес-плану розвитку Банку, результатів діяльності Банку, змін в нормативних вимогах, реалізації стратегії та політики управління ризиками, функціонування системи внутрішнього контролю тощо. Таким чином, Наглядова рада Банку постійно виконувала наглядові та дорадчі функції після поглибленого аналізу та розгляду всіх відповідних фактів.

У своїй діяльності Наглядова рада Банку керується законами України «Про банки і банківську діяльність», «Про акціонерні товариства», іншими законами та нормативно-правовими актами України, нормативно-правовими актами Національного банку України, Статутом Банку, рішеннями Загальних зборів, а також Положенням «Про Наглядову раду АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК».

Нижче представлений склад Наглядової Ради на кінець 2024 року:

Персональний склад Наглядової Ради Банку

Міхов Валентин Любоміров	Голова Ради Банку
Дугадко Ганна Олександрівна	член Ради Банку
Поважна Маргарита Вікторівна	член Ради Банку
Катанов Георгій Богомілов	член Ради Банку
Курілко Сергій Євгенович	член Ради Банку
Сталкер Кетрін Елізабет Енн	член Ради Банку - незалежний директор
Ансіс Грасманіс	член Ради Банку - незалежний директор
Хело Мейгас	член Ради Банку - незалежний директор

З початком збройної агресії російської федерації проти України робота Наглядової рали була направлена на запобігання та/або усунення несприятливих для ефективної діяльності Банку явищ. Так рішенням Наглядової ради від 24.02.2022 р. згідно Антикризового плану заходів відновлення фінансової стійкості АТ «ПУМБ» на випадок виникнення непередбачуваних обставин щодо управління безперервною діяльністю затвердженого Наглядовою радою АТ «ПУМБ» №374 від 16.09.2021, впроваджено Антикризове управління щодо відновлення діяльності Банку на чолі з Комітетом з управління кризою та відновлення фінансової стійкості АТ «ПУМБ». Також на щоквартальних засіданнях на постійній основі розглядалися звіти про антикризове управління, звіти керівництва щодо поточної ситуації в Банку, пов'язаної із запровадженням воєнного стану в Україні, зокрема, щодо стану кредитних портфелів, сформованих резервів, понесених втрат в результаті знищення та пошкодження майна Банку. З метою підтримки бізнесу розглядались питання щодо запровадження програм прощення, реструктуризації заборгованості клієнтів Банку. Особлива увага приділялась оцінці достатності капіталу з урахуванням ризиків війни, забезпечення безперервної діяльності критичної IT-інфраструктури та кібербезпеки Банку. На постійному контролі перебували показники ризик-апетиту Банку, зокрема, кредитні, операційні та ринкові ризики, ризики ліквідності. Рішенням Правління від 07.02.2023 антикризове управління у Банку було скасовано та здійснено перехід у штатний режим роботи.

Нижче представлений склад Правління Банку на кінець 2024 року:

Персональний склад Правління Банку

Черненко Сергій Павлович	Голова Правління;
Школяренко Костянтин Олександрович	Заступник Голови Правління – фінансовий директор;
Магдич Сергій Борисович	Заступник Голови Правління;
Поліщук Дмитро Ігорович	Заступник Голови Правління;
Косенко Наталія Феліксівна	Заступник Голови Правління;
Загородников Артур Германович	Заступник Голови Правління;
Єременко Федот Євгенійович	Заступник Голови Правління з управління ризиками (CRO);
Костюченко Тетяна Василівна	Заступник Голови Правління;
Скалозуб Леонід Павлович	Заступник Голови Правління;
Походзяєва Олена Євгенівна	Член Правління, відповідальний працівник за проведення фінансового моніторингу (CCO).

Банк в рамках корпоративного управління керується Кодексом корпоративного управління АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК», який було затверджено рішенням Загальних зборів акціонерів Банку зі змінами від 20.09.2023 року. Кодекс розміщено на сайті Банку, за посиланням – https://about.pumb.ua/management.

Основні принципи корпоративного управління, якими керується Банк:

- чесність, добросовісність та повага у відносинах із власниками (акціонерами) та інвесторами, а також постійна готовність забезпечувати належний захист їх інтересів та максимізацію їх добробуту;
- уникнення необґрунтовано складних та надміру витратних процедур реалізації прав акціонерів Банку, з дотриманням при цьому вимог законодавства України та Статуту Банку;
- рівне ставлення до всіх акціонерів, включаючи чесне ведення справ з міноритарними акціонерами;
- визначення стратегічних цілей діяльності Банку та контроль за їх реалізацією;
- впровадження якісної та ефективної системи управління Банком;
- підзвітність Правління Загальним зборам акціонерів та Наглядовій раді Банку, яка здійснює контроль за діяльністю Правління;
- визначення стандартів, правил і норм корпоративної поведінки для всіх працівників Банку, а також процедури інформування про неналежну поведінку, в тому числі шахрайство чи корупцію, згідно з впровадженим в Банку Кодексом корпоративної етики, який відображає ключові принципи і стандарти роботи Банку;
- ефективне управління комплаєнс-ризиком та іншими ризиками, на які наражається у своїй діяльності Банк, а також ситуаціями конфлікту інтересів з метою захисту інтересів його вкладників, клієнтів, контрагентів, власників (акціонерів) і працівників у відповідності до впроваджених у Банку внутрішніх процедур;
- прозорість діяльності Банку, яка забезпечується шляхом своєчасного розкриття точної, об'єктивної, а також суттєвої інформації щодо діяльності Банку;
- відповідальність, що полягає у визнанні Банком прав усіх заінтересованих осіб, які закріплені за ними діючим законодавством України, а також націленості Банку на взаємовигідне співробітництво з такими особами з метою забезпечення розвитку та фінансової стабільності Банку.

У Банку визначена і функціонує прозора структура корпоративного управління, яка забезпечує:

- загальне управління на найвищому рівні Загальними зборами акціонерів Банку;
- регулювання та контроль Наглядовою Радою Банку із делегуванням частини її повноважень комітетам або робочим групам Наглядової Ради, що створюються у відповідності до вимог чинного законодавства, Статуту Банку, внутрішніх положень Банку та рішень Наглядової ради і діють на підставі затвердженого нею положення;
- управління поточною діяльністю Банку Правлінням Банку із делегуванням частини його повноважень комітетам Правління Банку, що створюються у відповідності до вимог чинного законодавства, Статуту Банку, внутрішніх положень Банку та рішень Правління і діють на підставі затвердженого ним положення;
- розподіл обов'язків між усіма підрозділами Банку із застосуванням моделі трьох ліній захисту з метою створення системи управління ризиками Банку, яка має забезпечувати безперервний аналіз ризиків для прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень щодо пом'якшення ризиків та зменшення пов'язаних із ними втрат (збитків).

Суб'єктами структури корпоративного управління Банку також є акціонери Банку, Загальні збори, Наглядова рада Банку, Правління Банку та Корпоративний секретар як особа, яка відповідає за взаємодію Банку з акціонерами і виконання інших функцій у сфері корпоративного управління.

Діюча модель корпоративного управління забезпечує високий рівень організації, що підтверджується бездоганною репутацією банку на ринку. В основі діяльності ПУМБ лежать ефективні функції контролю і управління ризиками, а також своєчасне реагування на законодавчі зміни.

Актуальна організаційна структура: https://about.pumb.ua/management/structure

Цілі керівництва та стратегії досягнення цих цілей

ПУМБ прагне лишатися одним із провідних гравців банківського ринку України, перш за все, за якістю надаваних послуг, інноваційністю та технологічністю, забезпечивши при цьому кращий в галузі економічний ефект для акціонерів з точки зору зростання вартості бізнесу і повернення на інвестований капітал в довгостроковій перспективі.

ПУМБ – універсальний банк національного масштабу і пропонує передові фінансові продукти та послуги як юридичним, так і фізичним особам.

ПУМБ веде прозорий бізнес і цінує свою репутацію.

Головним принципом роботи ПУМБ є максимальна концентрація на клієнтів і глибоке розуміння їх потреб, а також побудова структури бізнесу згідно з кращими міжнародними стандартами.

Відповідно до Стратегії розвитку Банк здійснює заходи щодо поліпшення системи управління бізнесом, підвищення ефективності бізнес-процесів. Важливим компонентом внутрішніх змін буде підвищення кваліфікації співробітників Банку. Реалізація проектів із внутрішнього вдосконалення Банку має на меті підтримати розвиток комерційної діяльності, скоротити операційні витрати та забезпечити жорсткий контроль різноманітних ризиків.

Основна мета Банку - досягнення позиції сучасного, універсального, конкурентоспроможного банку України, лідера у наданні банківських послуг, який буде задовольняти потреби клієнтів в сучасних банківських та фінансових інструментах.

З метою збільшення прибутку та посилення ефективності бізнес-діяльності Банк і надалі буде підтримувати та розвивати роздрібний та малий бізнес, нарощувати клієнтську базу, вибудовуючи тривалі довірчі відносини з клієнтами, розширювати мережу банку, проводити реінжиніринг процесів, автоматизувати, підвищувати стабільність та оптимізувати бізнес-процеси.

Основні напрямки розвитку в рамках Стратегії:

- Фокус на побудову ефективної та стабільної банківської моделі
- Концентрація на двох основних клієнтських сегментах: корпоративному та роздрібному
- Диверсифікація ресурсної бази за джерелами залучення коштів та кредитного портфелю за основними позичальниками та видами економічної діяльності
- Забезпечення високих показників ліквідності
- Контроль ризиків та утримання витрат на формування резервів під нові кредитні операції на запланованому рівні за рахунок жорсткого критерію відбору позичальників
- Впровадження найкращих стандартів банківського сервісу

ПУМБ – інноваційний банк, готовий випереджати ринок за технологічністю. Банк впроваджує нові продукти і процеси в обслуговуванні клієнтів, використовуючи як традиційні, так і альтернативні канали надання фінансових продуктів і послуг. При цьому ПУМБ вдосконалює якість сервісу і розробляє індивідуальні рішення для клієнтів, що дозволить збільшити частку ринку в кожному з продуктових і клієнтських сегментів. Розвиток даного напряму націлений на досягнення поставлених Стратегією бізнес-завдань і підтримку змін до моделі управління, які вимагають впровадження нових сучасних механізмів і якісно іншого рівня управлінської інформації.

Витрати на розробки у 2024 році спрямовані на реалізацію затвердженої Стратегії зростання ПУМБ на українському банківському ринку.

Основними критеріями успіху для Банку є виконання планових показників: по кількості клієнтів, які активно здійснюють операції з Банком, по задоволеності клієнтів від банківсько сервісу, частка проблемного кредитного портфелю, рентабельності власного капіталу та рівня чистого прибутку.

Банк на регулярній основі здійснює оперативний моніторинг по виконанню поставлених цілей та впроваджує найкращі стандарти банківської практики для їх реалізації.

Ресурси та ризики

Ресурси

Клієнтами Банку є значна кількість приватних осіб та підприємств різних галузей економіки. Вагому роль у розширенні клієнтської бази відіграє картковий бізнес.

Банк є принциповим членом міжнародних платіжних систем Visa і MasterCard та працює на власному процесинговому центрі, за допомогою якого обслуговує значну кількість карток інших вітчизняних банків. Наявність широко розгалуженої мережі власних банкоматів і приналежність Банку до фінансово-промислової групи сприяють залученню великої кількості підприємств на обслуговування за зарплатними проектами.

Ресурсна база ПУМБ диверсифікована за джерелами залучення (клієнтські кошти, кошти, залучені на міжнародних ринках, кошти, залучені від вітчизняних банків тощо) та за основними контрагентами, клієнтський депозитний портфель – за основними вкладниками, а кошти суб'єктів господарювання – за видами економічної діяльності. Зазначене нівелює чутливість до ризику ліквідності.

ПУМБ – універсальний Банк. Левову частку кредитного портфелю займають корпоративні клієнти, частка роздрібного бізнесу складає приблизно четверту частину клієнтського кредитного портфеля. За строками користування кредитними коштами переважають короткострокові кредити, за цільовим спрямуванням – кредити у поточну діяльність. Диверсифікація корпоративного кредитного портфеля Банку за видами економічної діяльності є прийнятною.

Зважаючи на валютну структуру клієнтських коштів та залучення коштів на міжнародних ринках, близько п'ятої частини клієнтського кредитного портфелю сформовано валютними кредитами, які надані у вільно конвертованих валютах. У розрізі позичальників, що мають валютну заборгованість, близько третини займають суб'єкти господарювання, зокрема позичальники, що входять до складу найбільших. Відсутність валютних надходжень у окремих позичальників підвищує чутливість Банку до валютного та кредитного ризиків. Заборгованість 20 найбільших позичальників формує 13% клієнтського кредитного портфеля до вирахування резервів (13% станом на 31 грудня 2023 року). Наразі клієнтський кредитний портфель диверсифікований за основними позичальниками. Концентрація відносно капіталу I рівня, що змінюється залежно від зміни обсягу та структури регулятивного капіталу, була зумовлена девальвацією національної валюти у 2014 та 2022 рр., зважаючи на валютну структуру заборгованості найбільших позичальників.

Війна сильно вплинула на якість клієнтського кредитного портфелю, проте ключові показники залишаються в межах контрольованого діапазону. Якість клієнтського кредитного портфеля задовільна. Станом на 31 грудня 2024 року питома вага 10 класу заборгованості юридичних осіб та 5 класу заборгованості фізичних осіб (класи розраховано відповідно до Постанови №351 Національного банку України) становила 10,3%.

З метою нівелювання чутливості до кредитного ризику значний обсяг коштів було спрямовано на формування резервів під активні операції, особливо в 2022 році. Сформований резерв станом на кінець 2024 року на 9,1% покрив клієнтський кредитний портфель (12,5% станом на 31 грудня 2023 року). Таке значне зменшення ставки резервування пов'язано з визріванням кредитних збитків та масштабним списанням за рахунок резерву проблемної заборгованості, що напряму була пов'язана із повномасштабним військовим вторгненням росії.

Незважаючи на війну обсяг клієнтських коштів за підсумками 2024 року збільшився на 21,8%: приріст коштів фізичних осіб склав 15,7%, а кошти корпоративних клієнтів зросли на 25,5%. У підсумку, частка корпоративних рахунків у зобов'язаннях перед клієнтами Банку збільшилася з 62,3% до 64,2%, а роздрібних – зменшилась з 37,7% до 35,8%. Суттєвий обсяг коштів на поточних рахунках клієнтів підвищує чутливість Банку до ризику ліквідності. Диверсифікація ресурсної бази за основними кредиторами нівелює чутливість Банку до ризику ліквідності. Якість ресурсної бази задовільна.

Коефіцієнт ефективності діяльності протягом звітного періоду був високим. Банк генерує стабільний позитивний грошовий потік як по процентних активах, так і від комісійно-торговельної діяльності. У зв'язку з війною за підсумками 2022 року Банк отримав 398 млн. грн. чистого збитку, в першу чергу за рахунок значних витрат на формування резервів. Проте за підсумками 2023 року Банк отримав 3 955 млн. грн. чистого прибутку, а за підсумками 2024 року чистий прибуток склав 3 942 млн. грн. і це враховуючи значні витрати зі сплати податку на прибуток за підвищеною ставкою згідно змін в законодавстві.

Якість власного капіталу АТ «ПУМБ» задовільна, показник адекватності регулятивного капіталу прийнятний. За результатами аналізу якості активів, проведеного Національним банком України станом на 1 квітня 2024 року, нестачі у капіталі АТ «ПУМБ» немає. Показник адекватності регулятивного капіталу станом на 31 грудня 2024 року перевищує нормативне значення, встановлене Національним банком України (Н2 = 16,27%, при нормативному не менше 8,5% (згідно змін в законодавстві від 01.08.2024), середнє значення по банківській системі 17,35%).

Враховуючи структуру зобов'язань Банку за строками, обсяг та частка високоліквідних активів є вагомими.

Близько 60% активів з високим рівнем ліквідності формують вкладення в ОВДП та ощадні (депозитні) сертифікати Національного банку України (63% станом на 31 грудня 2023 року). Кошти на коррахунку в Національному банку України підтримуються в обсязі, необхідному для поточного обслуговування клієнтів та виконання власних зобов'язань. Переважну більшість строкових депозитів на міжбанку розміщено у банках-нерезидентах інвестиційного класу.

Показники ліквідності ПУМБ є прийнятними. Станом на кінець 2024 року показники ліквідності Банку були вище нормативних значень, встановлених Національним банком України:

- Коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR) загалом по всім валютам – 338% при встановленому мінімальному рівні 100%;
- Коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR) в іноземних валютах – 186% при встановленому мінімальному рівні 100%;
- Коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR) – 179% при встановленому мінімальному рівні 100%.

У 2025 році для фінансування своєї діяльності, достатності робочого капіталу та ліквідності Банк планує:

- збільшення коштів корпоративних клієнтів;
- збільшення коштів роздрібних клієнтів.

Здійснення інвестицій або придбання тих чи інших активів Банк проводить відповідно до Стратегії зростання ПУМБ. Фінансування здійснюється завдяки внутрішнім механізмам: коштам отриманим від операційної діяльності, проведенням реінвестиції прибутку.

Станом на 31 грудня 2024 року Банк мав капітальні зобов'язання, передбачені контрактами на придбання обладнання на суму 59 850 тис. грн. Керівництво Банку вже виділило необхідні ресурси для виконання цього зобов'язання. Керівництво Банку вважає, що майбутні чисті доходи та фінансування будуть достатніми для виконання цих та інших аналогічних зобов'язань.

Плани відносно розширення або удосконалення основних засобів та причини їх здійснення також проводяться відповідно до Стратегії зростання ПУМБ та фінансуються використовуючи внутрішні механізми. Плани інвестицій передбачають розширення мережі відділень, АТМ, POS-терміналів, інвестиції в IT-технології для зміни бізнес-процесів.

ПУМБ дотримується високих стандартів в галузі забезпечення гідних і безпечних умов праці для співробітників, розвитку їх професійних якостей. ПУМБ здійснює свою діяльність, дотримуючись принципів сумлінних трудових практик і поваги прав людини.

Серед співробітників Банку - економісти і фінансисти, люди інтелектуальних професій, що працюють в офісах, відділеннях, точках продажів та віддалено. Співробітники - головний актив Банку, запорука сталого розвитку фінансової установи.

У Банку діє Колективний договір, який гарантує захист прав та інтересів кожного співробітника ПУМБ. Всі мають рівні права і можливості незалежно від статі, раси, віку, місця проживання, релігії та політичних переконань.

У 2024 році ПУМБ традиційно інвестував в підвищення рівня безпеки робочих місць, збереження життя і здоров'я співробітників. Банк проводив лабораторні дослідження робочих місць на наявність шкідливих факторів, попередні і періодичні медичні огляди працівників, фінансував проведення ідентифікації будівель щодо визначення потенційної небезпеки об'єкта, проведення експертизи на відповідність нових відділень правилам пожежної безпеки, передрейсового медичного огляду водіїв автотранспорту і багато іншого.

Розвиток співробітників - одне з головних стратегічних напрямків. Банк навчає своїх співробітників дистанційно, на тренінгах, семінарах, майстер-класах та воркшопах. Підвищуючи рівень знань і умінь, наші колеги можуть реалізовувати більш складні проекти і завдання, тим самим посилюючи свої компетенції і розвиваючи Банк.

Для новачків Банк пропонує навчання, що дозволяє швидко адаптуватися і з легкістю виконувати свої нові обов'язки. Зі стажем, щоб розкрити свій потенціал, можна разом з керівником підібрати навчальні програми і надихаючі проекти.

Для прихильників новітніх технологій в Банку реалізується проект IT Drive. Співробітники Департаменту інформаційних технологій ініціюють і впроваджують ідеї щодо вдосконалення внутрішніх процесів і досвіду клієнтів в користуванні продуктами Банку.

Керівники Банку проходять навчання в «Школі менеджменту», починаючи від освоєння базових навичок керівника до управління змінами, проектами.

Ті співробітники, яким є чим поділитися з іншими, можуть пройти навчання в «Інституті внутрішнього тренерства». Розробити і проводити тренінги для своїх колег.

У Банку діє Кодекс корпоративної етики, який відображає основні принципи корпоративної поведінки та етичні норми співробітників АТ «ПУМБ». Кодекс ґрунтується на принципах чесності та добропорядності і визначає мінімальні вимоги до поведінки працівника Банку. Кодекс корпоративної етики ПУМБ, покликаний допомогти кожному співробітнику отримати уявлення про ідеологію і систему цінностей банку, його корпоративній культурі, встановлені етичні норми поведінки співробітників, манеру спілкування з колегами, клієнтами та партнерами, вирішувати складні етичні ситуації, запобігати ситуації конфлікту інтересів, що виникають у процесі роботи. ПУМБ розраховує на те, що всі співробітники і представники Банку будуть керуватися найвищими стандартами особистої і професійної доброчесності у всіх аспектах своєї діяльності і дотримуватися всіх відповідних законів, правил, норм і принципів роботи Банку. Ні за яких умов співробітники не повинні ставити під загрозу репутацію Банку, а також принципи доброчесності, навіть якщо це може принести потенційну вигоду Банку. Починаючи працювати в ПУМБ, кожен співробітник несе відповідальність за свою поведінку, включаючи дотримання законодавства, положень цього Кодексу корпоративної етики, корпоративних принципів і внутрішніх документів Банку.

Впроваджуючи інноваційні технології у бізнес-процеси і обслуговування клієнтів, ПУМБ підтримує «зелені» стандарти та робить свій внесок у збереження навколишнього середовища.

Інтернет-системи самообслуговування не тільки зручні для клієнтів, вигідні для бізнесу, а й сприятливо впливають на навколишнє середовище. Так, інтернет-банкінг «ПУМБ» дозволяє економити клієнтам час та кошти і замість відвідування відділень пропонує широкий спектр послуг не виходячи із дому. Це, в свою чергу, зменшує навантаження на відділення Банку. Це суттєва економія природних ресурсів та енергії, які потрібні були б для організації та роботи відділень.

Співробітники ПУМБ щодня докладають зусиль для збереження навколишнього середовища: застосовують принципи «Зеленого офісу»: економно витрачають енергоресурси, економлять папір, оптимально використовують обладнання, дотримуються процедур електронного документообігу, збирають макулатуру тощо, а також беруть участь в інших екологічних ініціативах.

ПУМБ у війну

24 лютого 2022 року поділило життя кожного українця на до й після. ПУМБ одразу змінив стратегію на щоденне обговорення ризиків та швидке прийняття рішень для підтримки людей та систем. Більшість співробітників у перший же день опинились у зоні бойових дій. Через вимушену міграцію в безпечні регіони не всі могли працювати. Проте, команда підтримувала одне одного: ті, хто були у відносній безпеці, працювали та допомагали колегам переїхати на Захід України. Банк усім виплачував зарплатню. І сьогодні пріоритетами діяльності банку ПУМБ є збереження бізнесу, клієнтів та команди, а також допомога українським захисникам.

Підтримка команди. З початку війни банк активно інвестував у підтримку співробітників. Частина колег працює в небезпечних регіонах і отримує надбавку до зарплатні. Банк надає матеріальну допомогу у разі втрати чи пошкодженні житла, поранення працівників та загибелі членів їхніх родин унаслідок бойових дій, у разі виїзду родин з окупованих територій. Мобілізовані колеги і далі отримують повну зарплатню. Багато співробітників з відділень на тимчасово окупованих територіях і з зон активних бойових дій працевлаштовані в інші підрозділи. За період війни багато співробітників пройшли перекваліфікацію та працюють в інших підрозділах банку.

У банку створений Фонд допомоги мобілізованим співробітникам ПУМБ – збір коштів працівниками на необхідне для наших захисників. Ми разом надали допомогу нашим мобілізованим співробітникам. Ініціативна група банку створила Координаційний центр із розселення працівників на Західній Україні та надання необхідної допомоги.

Команда Центру підтримувала всіх бажаючих працівників за телефоном, у телеграм в чат-боті та волонтерській спільноті. Допомога надана українським родинам у скрутних становищах, військовим, лікарням.

Наші інкасатори, експерти з безпеки та співробітники відділень – справжні герої. Вони розробили нові логістичні маршрути аби доставляти готівку та цінності. Наш бронетранспорт виходив разом зі співробітниками на чергування у ТрО. Касири під бомбардуваннями у Харкові, Миколаєві, Маріуполі та інших містах збирали касети з грошима та неодноразово допомагали в евакуації людей із зони бойових дій, бо знають безпечні шляхи.

У зв'язку з повномасштабною військовою агресією росії частина банківської інфраструктури була зруйнована – знаходилась у зоні бойових дій чи опинилась під окупацією. Банк був вимушений закривати відділення. Виникли проблеми з транспортування готівки у гарячі точки та поповнення банкоматів. Проте, ПУМБ жодного разу за роки війни не втратив операційну безперервність. Платежі проходять, як завжди, у режимі 24/7. Як тільки регіон стає безпечним для клієнтів та співробітників банку, ПУМБ одразу відновлює роботу своїх відділень. Так, майже одразу після деокупації, банк відкрив двері відділень у Чернігові, Ірпені, Херсоні. Ми облаштували чергові відділення – наші пункти незламності, в яких можна отримати весь перелік послуг, а також підзарядити телефони, доєднатися до WiFi та зігрітися.

Попри всі виклики команда ПУМБ з гідністю проходить найтяжчий період. Наші люди перемістились у безпечні регіони. Ми зберегли та підтримали наші сервіси на високому рівні. Показали стійкість до кібератак ворога.

На початку повномасштабної війни для підтримки своїх клієнтів ПУМБ запровадив кредитні канікули та знизив комісії за користування своїми послугами. Ми намагались максимально перейти у дистанційні канали щодо роботи, обслуговування та комунікації. Наші дистанційні канали працюють безперервно.

Попри війну, умови користування дебетовими картками ПУМБ, зокрема «всеКАРТА», залишились без змін: безкоштовне відкриття та обслуговування картки та перекази на картки будь-яких банків України в гривні у ПУМБ Online та оплата комунальних послуг та поповнення номерів мобільних операторів у додатку — без комісії.

Клієнтам банку не треба наражати себе на небезпеку, стояти в чергах або шукати найближче відділення банку – ПУМБ потурбувався і автоматично продовжив дію усіх карток ПУМБ до кінця військового стану.

ПУМБ продовжує виконувати усі взяті на себе зобов'язання. В тому числі і як банк-агент Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Так, протягом 2022-2024 рр. ПУМБ справно виплачував кошти вкладникам інших банків-банкротів. Як результат виваженої політики – банку довіряють клієнти.

Банк продовжує кредитувати бізнес. ПУМБ із початку війни приділяє особливу увагу агровиробникам. Проводиться тісна співпраця з клієнтами, щоб допомогти українським агропідприємствам провести польові роботи за розкладом. Також ПУМБ є активним учасником державної програми підтримки бізнесу «Доступні кредити 5-7-9». Сміливо можемо називатися найактивнішим комерційним банком за розміром фінансування у період воєнного стану, що продовжив кредитувати бізнес за пільговими відсотками.

ПУМБ віддає перевагу безпеці людей, коштів, цінностей і даних. З початку повномасштабного вторгнення на банк було спрямовано декілька потужних DDOS-атак, які ми витримали без зупинки сервісів. ПУМБ приділяв особливу увагу шахрайськім схемам, пов’язаними з соціальною інженерією, збором коштів для захисників, орендою житла переселенцями. Завдяки постійному вдосконаленню антифрод-моніторингу за роки війни ПУМБ зберіг гроші на рахунках понад 7,5 тис. клієнтів. Крім того, банк перевірив всіх своїх постачальників і відмовився від співпраці з контрагентами, які пов’язані з росією чи білоруссю.

Банку довіряють більше 142 тисяч корпоративних клієнтів та 1,856 млн клієнтів - фізичних осіб.

Допомога українським захисникам. ПУМБ підтримує українських захисників і захисниць. З перших днів війни ПУМБ підтримує українських захисників і захисниць. За 2024 рік банк інвестував понад 150 мільйонів грн у допомогу підрозділам ЗСУ, Нацгвардії, ГУР. Це майже вдвічі більше, ніж минулого року. З початку повномасштабного вторгнення загальна сума цієї підтримки банком склала понад 313 млн. грн. Перераховані кошти пішли на закупівлю бронежилетів і шоломів, радіостанцій і тепловізорів, тактичних рюкзаків, одягу та взуття, коптерів і машин, ліків та пального. Частина наших броньованих машин захищають країну та доставляють гуманітарну допомогу. Наші інкасаторські броньовики, передані до ЗСУ, евакуювали тяжко поранених бійців з лінії фронту, доставляли боєкомплекти на передову, брали участь у перехваті диверсантів та розвезенні продуктів харчування мешканцям міст у найгарячіших точках. Броньовики врятували не один десяток життів. З початку війни банк інвестував у підтримку співробітників понад 249 млн грн. Частина колег працює в небезпечних регіонах і отримує надбавку до зарплатні. Банк надає матеріальну допомогу у разі втрати чи пошкодженні житла, поранення працівників та загибелі членів їхніх родин унаслідок бойових дій, у разі виїзду родин з окупованих територій. Серед партнерів ПУМБ у підтримці ЗСУ як відомі благодійні фонди, такі як KSE Foundation і Фонд Сергія Притули, так і маленькі волонтерські організації, і всі разом ми робимо одну велику важливу справу.

Постійна потреба українських воїнів – кровоспинні засоби тактичної медицини та компоненти крові у гарячих точках. Отже, ПУМБ ініціював соціальний проєкт «Ми однієї крові» з підтримки українського малого бізнесу та арту, просування донорських ініціатив і допомоги пораненим. Це масштабний партнерський проєкт, в якому вже 45 партнерів – серед них громадські організації, ілюстратори, бренди, магазини, організатори виставок і навіть футбольний клуб. Половину вартості кожного замовлення патріотичного мерчу, який створений українськими виробниками, ПУМБ перераховує громадським організаціям ДонорUA, «Агенти крові» та «Госпітальєри». Зібрані кошти спрямовуються на забезпечення потреб у донорській крові, доставку компонентів крові до гарячих точок та закупівлю засобів тактичної медицини для українських воїнів. Згідно ініціативи «Ми однієї крові» зібрані кошти пішли на закупівлю кровоспинних турнікетів, оклюзійних наліпок, кровоспинних бинтів, компресійних бандажів, внутрішньокісткових доступів NIO, низькотемпературних морозильників ULV-200b для зберігання плазми крові у Херсоні та доставки компонентів крові в гарячі точки, а кожна така доставка — це тисячі врятованих життів. Завдяки цьому проекту багато українців стали донорами і це врятувало не одне людське життя.

ПУМБ провів традиційний День донора в рамках соціального проєкту «Ми однієї крові». Було зібрано багато літрів крові для поранених. І ще більша кількість захисників отримали шанс на життя.

Наближувати перемогу ПУМБ постійно допомагають і наші клієнти. З початку війни ПУМБ організував можливість швидкого переказу будь-якої суми без комісії на підтримку нашої армії через всі канали банку.

ПУМБ разом з клієнтами, друзями і партнерами зібрав кошти на хірургічне обладнання для прифронтових операційних. Екстрена медична допомога надаватиметься в лікарнях, найближчої до зони бойових дій ділянки фронту оперативного командування «Південь».

Як первинний дилер наш банк запустив сервіс з продажу військових ОВДП, випуск яких ініційовано Міністерством фінансів України для підтримки бюджету України шляхом інвестування.

ПУМБ провів навчання команд мережі відділень першій долікарській допомозі. За місяць програму навчання пройшли у 10 містах України: Запоріжжі, Дніпрі, Києві, Миколаєві, Одесі, Харкові, Кривому Розі, Кременчуці, Львові, Рівному. У рамках курсу професійні інструктори контрольно-рятувальної служби «Північ» навчили наших колег теорії і допомогли відпрацювати на практиці навички за протоколом НАТО – M.A.R.C.H.

Було відновлено роботу Сервісу надання психологічної підтримки для співробітників.

ПУМБ доєднався до ініціативи першої леді України Олени Зеленської «Самодопомога Плюс» - групового курсу управління стресом для дорослих, які постраждали від вкрай несприятливих обставин, розробленого ВООЗ. Навички регулювання власного психічного стану, які працівники отримають на цьому курсі, допоможуть їм використовувати підходи самодопомоги для подолання стресу.

Продовжила життя програма обміну знаннями «Свій до свого по своє», яка раніше називалась Knowledge Sharing. В якості спікерів залучені працівники ПУМБ, які діляться корисною інформацією, навичками роботи з програмами та додатками. На сьогодні проведено багато вебінарів із загальною кількістю учасників понад 5290 осіб, розглянуті такі актуальні теми, як: життя з LEAN в умовах війни; штучний інтелект і Data Science; безпека корпоративних пристроїв в умовах сучасних загроз; кібергігієна та кібервійна тощо.

У листопаді і грудні ПУМБ спільно з компанією DGM, Ізраїль також реалізував програму Leaders Development Sessions, в рамках якої керівники банку можуть послухати експертів різних сегментів бізнесу з Ізраїлю і дізнатись, як Ізраїль долав схожі складнощі у часи війни. Детальніше про соціальну відповідальність та соціальні ініціативи за посиланням: https://about.pumb.ua/growth/war_in_ukraine

Антикорупційна програма

Управління комплаєнс-контролю ПУМБ здійснює моніторинг дотримання принципів сумлінності в обслуговуванні клієнтів, дотримання банківської таємниці, захисту бази даних, відповідності пропонованого продукту замовленню клієнта. Також Управління комплаєнс-контролю контролює достовірність, повноту, об'єктивність і своєчасність надання банком інформації відповідно до нормативно-правових актів у органи державної влади, партнерам, клієнтам, громадськості.

Банк надає громадськості правдиву і точну інформацію про свої процеси, продукти та послуги. ПУМБ постійно підвищує прозорість ведення бізнесу. Банк здійснює своєчасне розкриття повної та достовірної інформації, в т. ч. про своє фінансове становище та економічні показники. Таким чином, акціонери та інвестори можуть приймати обґрунтовані рішення, а клієнти володіють необхідною інформацією про свого фінансового партнера.

У Банку функціонує «Порядок декларування зовнішньої діяльності персоналу», який встановлює, що співробітники в обов'язковому порядку інформують банк про свою зовнішню діяльність. Ця інформація аналізується і визначається наявність або відсутність конфлікту інтересів між співробітником, банком, його клієнтами та контрагентами. Також у Банку функціонує «Порядок вручення і отримання подарунків та запрошень».

У своїй діяльності ПУМБ керується «Політикою антимонопольного комплаєнсу», основною метою якої є недопущення виникнення порушень у сфері конкурентного права з боку відповідальних підрозділів банку.

У 2016 році в Банку прийнята, а у 2019 році допрацьована «Антикорупційна програма АТ «ПУМБ». Вона встановлює комплекс правил, стандартів та процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції і застосовується у всіх сферах діяльності банку.

У ПУМБ впроваджена прозора система корпоративного управління. У 2024 році ПУМБ не зафіксував фактів кримінального переслідування співробітників у зв'язку з корупційними порушеннями.

У банку створений та діє Комітет з етики та ділової поведінки, до якого входять топ-менеджери банку. Комітет забезпечує реалізацію у ПУМБ єдиних стандартів та принципів бізнесів SCM у сфері корпоративної етики та ділової поведінки.

Ризики

Банківській діяльності притаманний ризик, яким управляють за допомогою постійного процесу виявлення, оцінки та контролю ризиків, з урахуванням лімітів ризику та інших засобів контролю. Цей процес управління ризиками є вирішальним для постійної прибутковості Банку, а кожний співробітник Банку несе відповідальність за вплив ризиків, що мають відношення до його обов'язків. Банку властиві кредитний ризик, ризик ліквідності та ринковий ризик, а останній включає торгові та неторгові ризики. Банку також властиві операційні, що включають інформаційний та юридичний ризики, а також комплаєнс ризики.

Незалежний процес контролю ризиків не включає бізнес-ризики, як, наприклад, зміни в операційному середовищі, технологіях та галузі. Ці ризики контролюються за допомогою процесу стратегічного планування Банку.

В межах Банку політику управління ризиками та контроль здійснює ряд спеціалізованих органів та департаментів. Найбільш активну участь в управлінні ризиками бере Ризик-менеджмент Банку, що підпорядкований Заступнику Голови Правління Банку з управління ризиками (CRO) та звітує Наглядовій Раді Банку, Правлінню Банку, Кредитній раді Банку, Комітету з управління активами та пасивами Банку та Комітету з управління операційним ризиком Банку.

Оцінка ризиків Банку здійснюється за допомогою методів, що відображають як передбачувані збитки, що, ймовірно, виникнуть за звичайних обставин, так і непередбачувані збитки, що є попередньою оцінкою максимальних фактичних збитків на основі статистичних та експертних моделей. У моделях використовуються ймовірності, отримані з історичного досвіду, скориговані для відображення поточного економічного середовища. Банк також відпрацьовує сценарії найгірших випадків, що настануть у разі надзвичайних подій, імовірність яких дуже низька.

Банку властивий кредитний ризик, який являє собою ризик невиконання контрагентами своїх зобов'язань своєчасно та у повному обсязі. Банк структурує рівні кредитного ризику шляхом затвердження кредитних лімітів стосовно суми ризику, прийнятного з огляду на одного позичальника або групу позичальників. Такі ризики знаходяться під постійним контролем і аналізуються згідно з встановленим порядком. Ліміти стосовно рівня кредитного ризику на одного позичальника регулярно затверджуються Кредитною радою Банку та Кредитним комітетом Банку.

Управління кредитним ризиком здійснюється шляхом регулярного аналізу здатності позичальників та потенційних позичальників погашати проценти та основну суму заборгованості за кредитами, а також шляхом зміни відповідних лімітів кредитування в разі необхідності. Крім цього, управління кредитним ризиком передбачає отримання застави та гарантій юридичних осіб.

Ризик ліквідності − це ризик неспроможності Банку виконати свої платіжні зобов'язання на дату їх погашення в процесі звичайної господарської діяльності та в кризових умовах. Для обмеження цього ризику керівництво забезпечило диверсифіковані джерела фінансування додатково до основної депозитної бази, управляє активами з дотриманням принципів ліквідності та здійснює моніторинг майбутніх грошових потоків і ліквідності на щоденній основі.

З метою забезпечення виконання власних зобов'язань та зобов'язань клієнтів, Банк впровадив політику, спрямовану на утримування ліквідних активів на рівні, достатньому для покриття будь-якого незапланованого відтоку частини клієнтських депозитів як профілактичну міру для запобігання погіршення у економічній ситуації, зокрема шляхом формування, так званої «подушки ліквідності». Для оцінки достатності вторинної подушки ліквідності банк використовує методику розрахунку мінімально необхідного рівня вторинної ліквідності для 3-х сценаріїв стресових відтоків: легкий, середній та важкий. Сценарії сформовано на основі власної статистики відтоків клієнтських коштів. За результатами стрес-тестування ризику ліквідності станом на 31 грудня 2024 року сформована банком подушка вторинної ліквідності покриває стресові відтоки за 3-ма сценаріями ведення бізнесу. Для оцінки ризиків ліквідності Банк використовує геп-аналіз та прогноз очікуваних грошових потоків строком до 1 року.

Крім того, Банк оцінює ліквідність та управляє нею на основі певних нормативів ліквідності, встановлених Національним банком України. На кінець 2024 року Банк має запас міцності за переважною більшістю економічних нормативів Національного банку України.

Ризик процентної ставки − це потенційна загроза виникнення втрат, зниження доходу чи зменшення вартості капіталу Банку внаслідок несприятливих змін процентних ставок на ринку. Даний ризик виникає переважно внаслідок відмінностей в строковості активів чи зобов'язань Банку за строками чутливості до зміни процентних ставок. Таким чином, ризик процентної ставки є наслідком незбалансованості структури звіту про фінансовий стан у розрізі чутливих до зміни процентної ставки активів і зобов'язань за строками до переоцінки.

Для оцінки процентного ризику Банк використовує геп-аналіз процентних активів та зобов'язань, проводить аналіз чутливості вартості процентних активів та зобов'язань до зміни процентних ставок.

Контроль процентного ризику здійснюється згідно до звіту про зміни спреду та маржі.

Банк в 2023 році розробив нові сценарії розрахунку процентного ризику банківської книги методом NII (вплив процентного ризику на чистий процентний дохід). Для розрахунку шокових зрушень ставок застосовується історичний метод. Стресовим періодом обрано період зміни ставок в 2022-2023 роках. Для поточного розрахунку процентного ризику Банк використовує фактичні зміни відсоткової ставки за останній рік. На 31 грудня 2024 року процентний ризик банківської книги розрахований за стандартним сценарієм фактичних змін відсоткових ставок за останній рік дорівнює 128 млн. гривень в сторону зменшення чистого процентного доходу. Аналогічний розрахунок на 31 грудня 2023 року дорівнював 399 млн. гривень в сторону зменшення чистого процентного доходу. В продовж 2024 року зменшення процентного ризику відбулося за рахунок зниження річної волатильності відсоткових ставок.

Станом на 31 грудня 2024 року, якби дохідність до погашення була б більшою на 1 процентний пункт, резерв переоцінки цінних паперів був би меншим на 366 845 тисяч гривень (станом на 31 грудня 2023 року − на 316 270 тисяч гривень).

Банк оцінює вищевказаний рівень процентного ризику як прийнятний та контрольований, розмір якого суттєво не вплине на прибутковість та стабільність фінансового стану Банку.

Валютний ризик − це ризик, пов'язаний з впливом коливань обмінних курсів на вартість фінансових інструментів.

Оцінку валютного ризику Банк проводить за допомогою методики оцінки Вартості під ризиком (Value-at-Risk, VaR), враховуючи рекомендації International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards, June 2006 та Revision to Basel II market risk framework, December 2010. VaR дозволяє оцінити максимально можливу величину втрат з встановленим рівнем довіри за відповідний період часу.

Банк здійснює розрахунок VaR за методом історичного моделювання з метою оцінки валютного ризику в нормальних та стресових умовах розвитку фінансового ринку. Розрахунок VaR базується на 251 дні незважених історичних даних про ринкові курси валют, період розрахунку протягом якого Банк, вірогідно, зможе закрити відкриті валютні позиції, складає 10 днів та однобічний рівень довіри 99%. При визначені валютного ризику розрахунковий VaR множиться на суму числа «3» та надбавки у розмірі «1» згідно з рекомендаціями Базель.

Результат розрахунків валютного ризику за допомогою метода VaR на 31 грудня наведено у таблиці нижче:

Показник	**2024 рік**	**2023 рік**
Валютний ризик без врахування диверсифікації		
долар США	164 394	66 686
євро	36 414	115 409
інші валюти	10 161	20 078
Всього валютний ризик без врахування диверсифікації	**210 969**	**202 173**
Ефект від диверсифікації	(194 481)	(176 162)
Валютний ризик з врахуванням диверсифікації	**16 488**	**26 011**

Наведені вище дані розраховані на основі внутрішньої управлінської звітності Банку, яка базується на оперативній бухгалтерській звітності, підготовленої відповідно до вимог МСФЗ.

Комітет по управлінню активами і пасивами Банку розглядає результати оцінки валютного ризику на щомісячній основі.

Банк підтримує і активно управляє капіталом для покриття ризиків, притаманних банківській діяльності. Достатність капіталу Банку контролюється з використанням, серед іншого, нормативів, встановлених Базельською угодою 1988 року та нормативів, встановлених Національним банком України. На думку керівництва, загальна сума капіталу, управління яким здійснює Банк, дорівнює загальній сумі регулятивного капіталу.

Національний банк України вимагає від банків підтримувати показник адекватності капіталу на рівні 8,5% (згідно змін в законодавстві від 01.08.2024), від активів, зважених за рівнем ризику, визначений з урахуванням ризиків, розрахований згідно з правилами бухгалтерського обліку в Україні. Станом на 31 грудня 2024 року та 31 грудня 2023 року Банк дотримувався показника адекватності капіталу та вимог до регулятивного капіталу.

Існуюча система управління ризиками еволюціонує разом з розвитком Банку і ґрунтується, в тому числі, і на досвіді подолання великих системних криз 1999, 2004, 2008, 2014 і 2022 рр. Менеджмент компанії вірить, що в Банку на поточному етапі сформована зріла система управління ризиками, що дозволяє ефективно нівелювати як поточні, так і стратегічні виклики.

В рамках загального процесу менеджменту фінансових ризиків Банк для управління процентним, валютним, кредитним ризиками і ризиком ліквідності використовує систему лімітів і обмежень, які забезпечують контроль фактичних значень ризиків на рівнях, що не перевищують толерантність Банку до таких ризиків. Банк активно використовує заставу для зниження своїх кредитних ризиків.

Банк не використовує операції хеджування в розуміння МСФЗ 9. Проте, в цілях зниження ринкових ризиків Банк може використовувати похідні фінансові інструменти в обмеженому обсязі, включаючи форвардні контракти і угоди валютного свопу на валютних ринках і ринках капіталу. Ці фінансові інструменти утримуються для торгівлі та відображаються за справедливою вартістю. Справедлива вартість визначається на основі ринкових котирувань або моделей оцінки, що ґрунтуються на поточній ринковій і договірній вартості відповідних інструментів та інших факторах. Похідні фінансові інструменти з позитивною справедливою вартістю відображаються в складі активів, а з від'ємною справедливою вартістю − у складі зобов'язань. Доходи та витрати від операцій із зазначеними інструментами відображаються у звіті про фінансові результати як чистий прибуток/(збиток) від похідних фінансових інструментів. Детальніше про деривативи та похідні фінансові інструменти розкрито у фінансовій звітності Банку.

Відносини з акціонерами та пов'язаними особами

В ході звичайної діяльності проводяться банківські операції з основними акціонерами, компаніями під спільним контролем та іншими зв'язаними сторонами. Ці операції включають здійснення розрахунків, надання кредитів, залучення депозитів, фінансування комерційної діяльності та операції з іноземною валютою. Нижче наводяться залишки станом на 31 грудня 2024 року, а також доходи та витрати за 2024 рік:

На 2024 рік та за рік, що закінчився даною датою	**Материнська компанія**	**Підприємства під спільним контролем**	**Керівництво**	**Інші пов'язані сторони**
Активи				
Кредити та аванси клієнтам	−	424 024	198	2
(гривня - процентна ставка, % річних)	−	−	*(13,43)*	*(46,00)*
(долар, євро - процентна ставка, % річних)	−	*(0,01)*	−	−
Резерв під зменшення корисності кредитів	−	(249 629)	(5)	−
Інші фінансові та нефінансові активи	5	11 736	−	−
Зобов'язання				
Кошти клієнтів	(182)	(18 709 952)	(104 462)	(216 622)
(гривня - процентна ставка, % річних)	−	*(5,06)*	*(12,26)*	*(12,83)*
(долар, євро - процентна ставка, % річних)	−	*(0,51)*	*(0,05)*	*(1,38)*
Інші фінансові та нефінансові зобов'язання	−	(29 994)	(18)	(4)
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням				
Відкличні зобов'язання з надання кредитів	−	10 289	1 000	640
Гарантії та авалі	−	859 698	−	−
Доходи/(витрати)				
Процентні доходи	−	24 530	35	1
Процентні витрати	(172)	(685 935)	(6 032)	(6 908)
Комісійні доходи	227	180 229	342	243
Інші доходи	−	194	27	5
Відрахування до резерву під зобов'язання, гарантії та акредитиви	−	1 299	−	−
Резерв під зменшення корисності кредитів	−	74 189	6	−
Операційні витрати та інші доходи/(витрати)	−	(618 084)	(322)	(1)

Станом на 31 грудня 2024 року процентна ставка за кредитами керівництву є процентною ставкою за кредитними картами та овердрафтами в розмірі від 35,88% до 46% після пільгового періоду, за товарними кредитами з номінальною 0,01% (ефективна – від 10,62% до 28,29%) та за кредитами готівкою з номінальною 0,01% (ефективна – 54,39%) (на 31 грудня 2023 року за кредитними картами та овердрафтами в розмірі від 35,88% до 41,88% після пільгового періоду).

Протягом 2024 року Банку були надані послуги з розробки та підтримки програмного забезпечення пов'язаною особою на суму 1 172 180 тисяч гривень (2023 рік: на суму 833 847 тисяч гривень), які були визнані Банком, як нематеріальні активи.

Резерв під зменшення корисності кредитів стосовно кредитів зв'язаним сторонам був створений як за портфельним, так і за індивідуальним підходом.

У 2024 році нарахована винагорода 10 членам Правління складалася із заробітної плати у сумі 156 121 тисяча гривень (у 2023 році − 123 445 тисяч гривень), обов'язкових внесків до державних фондів у сумі 3 083 тисячі гривень (у 2023 році − 2 653 тисячі гривень) та нарахування під виплату додаткових короткострокових винагород у сумі 143 143 тисячі гривень (у 2023 році – 93 869 тисяч гривень). За 2024 рік виплати 8 членам Наглядової ради становили 34 246 тисяч гривень (за 2023 рік – 25 465 тисяч гривень) та обов'язкових внесків до державних фондів у сумі 1 847 тисяч гривень (у 2023 році − 1 393 тисячі гривень).

Результати діяльності та перспективи подальшого розвитку

Результати економічної діяльності Банку

Активи Банку на 31 грудня 2024 року склали 186 583 млн. грн., що на 33 248 млн. грн. (+ 21,7%) більше показника минулого року (на 31.12.2023 – 153 335 млн. грн.).

Корпоративний кредитний портфель без обліку резервів під кредитні операції збільшився на 7 907 млн. грн. (+17,0%) до 54 385 млн. грн. Обсяг резервів під знецінення корпоративних позик зменшився на 482 млн. грн. (-11,4%) до 3 760 млн. грн.

Роздрібний кредитний портфель без обліку резервів під кредитні операції збільшився на 6 207 млн. грн. (+47,8%) до 19 204 млн. грн. Обсяг резервів під знецінення роздрібних позик зменшився на 265 млн. грн. (-8,3%) до 2 909 млн. грн. Зменшення резервів пов'язано з визріванням кредитних збитків та списанням за рахунок резерву проблемної заборгованості, що напряму була пов'язана із повномасштабним військовим вторгненням росії.

Активи Банку на 31 грудня 2024 року мали наступну структуру:

1) Кредити клієнтам – 35,9% (на 31 грудня 2023 – 34,0%);
2) Грошові кошти, кошти в Національному банку України і заборгованість інших банків – 34,6% (на 31 грудня 2023 – 24,8%);
3) Портфель цінних паперів – 26,7% (на 31 грудня 2023 – 37,9%);
4) Основні засоби, інвестиційна нерухомість, нематеріальні активи та право користування активами – 1,5% (на 31 грудня 2023 – 1,5%);
5) Інші активи – 1,2% (на 31 грудня 2023 – 1,9%).

Стаття всього власного капіталу в 2024 році збільшилася на 4 803 млн. грн. (+27,6%) і на 31.12.2024 року складала 22 193 млн. грн.

Станом на 31 грудня 2024 року та 31 грудня 2023 року затверджений та зареєстрований акціонерний капітал Банку складається з 14 323 880 простих акцій номінальною вартістю 333,75 гривень за акцію. Усі акції мають рівні права при голосуванні. Станом на 31 грудня 2024 року всі акції були повністю оплачені та зареєстровані.

Операційний дохід Банку до вирахування витрат на резервування за 2024 рік склав 17 772 млн. грн., що на 2 052 млн. грн. (+13,1%) більше, ніж в 2023 році. Це підтверджує високу ефективність управлінської моделі та бізнесу в цілому.

За 2024 рік Банк отримав 14 650 млн. грн. чистого процентного доходу, що на 2 285 млн. грн. більше, ніж у 2023 році (+18,5%).

Чистий комісійний дохід Банку за 2024 рік склав 2 161 млн. грн., що на 17 млн. грн. (+0,8%) більше показника 2023 року.

Торговий та інший дохід Банку за результатами 2024 року склав 961 млн. грн., що на 250 млн. грн. менше, ніж торік.

Операційні витрати Банку в 2024 році збільшились на 2 166 млн. грн (+30,8%) і склали 9 210 млн. грн. Як активний учасник ринку, Банк розвиває свою структуру, мережу відділень, вкладає у розвиток співробітників та підтримує винагороду на конкурентному рівні. Активно розвивається програмне забезпечення для надання послуг клієнтам найвищої якості, а головне швидко і зручно. Банк запускає рекламні кампанії для поширення обізнаності серед населення, а також проводить ґрунтовну благодійну діяльність на підтримку обороноздатності країни.

З метою нівелювання чутливості до кредитного ризику значний обсяг коштів було спрямовано на формування резервів під активні операції. У 2024 році витрати на формування резервів під знецінення позик і за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням, склали 429 млн. грн., що на 10 млн. грн. менше, ніж торік. Сформований резерв на 9,1% покрив клієнтський кредитний портфель (12,5% станом на 31 грудня 2023 року), що повністю узгоджується з цілями та баченням керівництва щодо управління кредитним ризиком Банку. Зменшення витрат на резервування напряму пов'язано з покращенням якості кредитного портфелю.

За підсумками 2024 року Банк отримав чистий прибуток у розмірі 3 942 млн. грн., враховуючи значні витрати зі сплати податку на прибуток за підвищеною ставкою згідно змін в законодавстві у розмірі 4 191 млн. грн. АТ ПУМБ посів четверте місце серед найбільших платників податку у банківському секторі України.

Активні операції Банку

Основними напрямками активних операцій Банку традиційно залишалися позики і державні цінні папери. Обсяг виданих позик без урахування резервів під кредитні операції збільшився на 14 115 млн. грн. (+23,7%) до 73 589 млн. грн. на 31 грудня 2024 року. Обсяг резервів під кредитні збитки зменшився на 748 млн. гривень (-10,1%) до 6 669 млн. грн. переважно за рахунок списання проблемної заборгованості та визрівання кредитних збитків.

Кредитні операції. Кредитна діяльність Банку здійснювалась відповідно до чинного законодавства України, обмежень, встановленими НБУ в рамках кредитів рефінансування, і внутрішніми нормативними документами.

Портфель корпоративних позик на 31.12.2024 склав 54 385 млн. грн, що на 7 907 млн. грн. (+17,0%) більше показника на 31 грудня 2023 року. Найбільшу питому вагу в структурі корпоративного кредитного портфеля за галузями економіки становлять кредити підприємствам торгівлі та агентським послугам (34,1%), харчової промисловості та сільського господарства (29,3%). Найбільший приріст продемонстрував портфель підприємств торгівлі та агентським послугам, який зріс на 2 098 млн. грн. Найбільше зниження продемонстрував портфель підприємств машинобудування, який скоротився на 19 млн. грн.

Позики фізичним особам на кінець 2024 року склали 19 204 млн. грн., що на 6 207 млн. грн. (+47,8%) більше показника на 31 грудня 2023 року.

Процентні доходи за кредитними операціями Банку в 2024 році склали 12 879 млн. грн., що на 1 869 млн. грн. (+17,0%) більше показника 2023 року. Частка кредитного портфеля в структурі процентних доходів склала 55,5% (2023: 54,3%).

Операції з цінними паперами. Портфель цінних паперів Банку станом на 31 грудня 2024 року склав 79 912 млн. грн., що на 11 745 млн. грн. (+17,2%) вище за показник станом на 31 грудня 2023 року.

Загальний обсяг облігацій внутрішньої державної позики в інвестиційному портфелі Банку склав 35 513 млн. грн., що на 5 067 млн. грн. (+16,6%) більше, ніж станом на 31 грудня 2023 року.

Процентний дохід за операціями з цінними паперами за 2024 рік склав 9 714 млн. грн. і в порівнянні з 2023 роком збільшився на 1 103 млн. грн. (+12,8%). За підсумками 2024 року частка операцій з цінними паперами в структурі процентних доходів склала 41,8% (2023: 42,5%).

Операції з цінними паперами здійснювалися Департаментом інвестиційного бізнесу відповідно до встановлених лімітів.

Міжбанківські операції. Кошти в банках станом на 31 грудня 2024 року склали 19 136 млн. грн., що на 4 072 млн. грн. більше обсягу 2023 року (+27,0%).

Процентний дохід за міжбанківськими операціями за 2024 рік склав 620 млн. грн. (2,7% всього процентного доходу), і в порівнянні з 2023 роком зменшився на 23 млн. грн. (-3,6%).

Пасивні операції

Зобов'язання Банку збільшилися на 28 445 млн. грн. або на +20,9%, до 164 390 млн. грн. станом на 31 грудня 2024 року.

Клієнтські рахунки. Обсяг коштів клієнтів за 2024 рік збільшився на 27 606 млн. грн. (+21,8%), частка в структурі зобов'язань у порівнянні з 2023 роком збільшилася з 93,1% до 93,8%. Корпоративні рахунки збільшилися на 20 129 млн. грн. (+25,5%) до 99 001 млн. грн., роздрібні рахунки збільшилися на 7 477 млн. грн. (+15,7%) до 55 148 млн. грн. У підсумку, частка корпоративних рахунків в зобов'язаннях клієнтам збільшилася з 62,3% до 64,2%, роздрібних – зменшилася з 37,7% до 35,8%.

Позикові кошти. На кінець 2024 року рахунки банків збільшилися на 1 157 млн. грн. (+42,6%) і склали 3 873 млн. грн.

Динаміка активів та зобов’язань, доходів та витрат, а також показники ліквідності повністю узгоджується з цілями, задачами та баченням керівництва щодо управління діяльністю Банку, що і використовується при аналізі керівництвом в процесі управлінської діяльністі.

Досягнення Банку в 2024 році

З 24 лютого 2022 року вся банківська система України, і в тому числі ПУМБ, зіткнулась з непередбачуваними викликами, спричиненими повномасштабним вторгненням російських військ. Проте, не дивлячись на обстріли, блекаути та інші ризики, українська банківська система витримала усі випробування.

- ПУМБ отримав шість нагород на церемонії «25 провідних банків України». Банк ПУМБ як один із провідних банків країни було відзначено одразу у 14 номінаціях, у шести із яких банк було визнано переможцем, а саме:
  - Найкращий топ-менеджер українського банківського сектору – Голова Правління ПУМБ, Сергій Черненко;
  - «Найкращі зарплатні проєкти»;
  - «Найкраще обслуговування фізичних осіб у відділенні»;
  - Найкращий менеджер з розвитку бізнесу - Заступник голови правління ПУМБ, Артур Загородников;
  - Найкращий корпоративний банкір - Заступник голови правління ПУМБ, Сергій Магдич;
  - Найкращий фінансовий директор - Заступник голови правління ПУМБ, Костянтина Школяренко.
- ПУМБ - фіналіст міжнародної премії «Partnership for Sustainability Award 2024» у номінації «Суспільство», що ініційована Глобальним договором ООН в Україні. Партнерська платформа інтеграції ветеранів і ветеранок «Жити назустріч» банку ПУМБ увійшла до фіналу премії у номінації «Суспільство». Перші проєкти у рамках платформи «Жити назустріч» вже допомагають ветеранам і ветеранкам соціалізуватись та налагоджувати своє мирне життя, а цивільним – знаходити порозуміння з ветеранами.

- Forbes Ukraine та аудиторська компанія KPMG в Україні в цьому році вперше дослідили рівень диджиталізації українського бізнесу та сформували перелік «Чемпіонів диджиталізації 2024». За результатами дослідження ПУМБ визнано однією з найбільш цифровізованих компаній України. Банк посів 8 місце у загальному рейтингу. Зокрема експертна комісія окремо відзначила вдосконалення мобільного застосунку ПУМБ, який є одним із найпопулярніших онлайн банкінгів в Україні.
- Сергія Черненка було визнано Найкращим CEO фінансового ринку за рейтингом ТопФінанс-2025.
- ПУМБ отримав нагороду Banker Awards 2024 у номінації «Інноваційний банківський мобільний застосунок».
- Перший Український Міжнародний Банк (ПУМБ) отримав відразу 6 нагород у щорічній премії сфері фінансових технологій та платіжних рішень PSM Awards. ПУМБ отримав «золото» у номінації Кращий кредитний продукт для бізнесу із кредитом 1,5 млн грн для ФОП. Також відзнаки отримали у номінаціях:
  - Кращий банк для ФОП - «срібло» - за повністю цифрові рішення, включаючи дистанційне відкриття рахунків для підприємців, оформлення карток, депозитів, кредитів та фінансові продукти, зокрема кредити із гнучкими умовами, що відповідають запитам малого бізнесу із швидким доступом до фінансування та мінімальними вимогами.
  - Кращий банк-еквайєр - «срібло» - із комплексом платіжних рішень для будь-яких потреб прийому оплат від покупців.
  - Кращий сервіс онлайн-ідентифікації в банку - «срібло» - за Легкий вхід для юросіб у web та mobile ПУМБ Бізнес.
  - Найкращий сервіс онлайн-ідетифікації в банках - «срібло» можливість швидкого, безпечного та автоматизованого процесу переідентифікації ФОП у web-банкінгу. .
  - Кращий цифровий банк - «бронза» - за переваги цифрового банку: цифрові платформи та інтерфейси, автоматизація та API, кількість функцій у застосунку для фізичних осіб, унікальність програм лояльності у застосунку, інноваційні рішення для корпоративного бізнесу, безпеку та доступність, партнерства з фінтех-компаніями та рітейлом.
  - Кращий оператор у сфері міжнародних платежів - «бронза» - за можливість вибору серед 8 платіжних систем у застосунку, широкий вибір валют, вигідний курс обміну та перекази без комісій між родичами.
- Незалежне рейтингове агентство «Кредит-Рейтинг» підтвердило довгостроковий кредитний рейтинг Першого Українського Міжнародного Банку (ПУМБ) на рівні uaAAA. Також, агентство підтвердило рейтинг надійності банківських вкладів ПУМБ на рівні — «5» (найвища надійність).

Одним з пріоритетів роботи ПУМБ залишається розвиток продуктів і послуг для підприємств малого та середнього бізнесу.

Місією ПУМБ є надання клієнтам високоякісних банківських послуг, бездоганного сервісу, що постійно вдосконалюється, та індивідуального підходу. ПУМБ постійно вдосконалює бізнес-процеси, впроваджує найновіші технологічні рішення, підвищує рівень сервісу та якість продуктів.

ПУМБ постійно прагне підвищення якості послуг, що надаються клієнтам.

Сталий розвиток

У 2024 році Банк оновив «Декларацію сталого розвитку АТ «ПУМБ» (затверджено рішенням Наглядовою радою АТ «ПУМБ» Протокол від 19.10.2023 № 413, остання редакція від 19.12.2024 №433) та протягом 2024 року впроваджував «Стратегію сталого розвитку АТ «ПУМБ» на 2024-2028 рр.» (Протокол Наглядової ради від 22.02.2024 № 420), яка визначає 3 основних напрямки сталого розвитку Банку, стратегічні цілі, основні 10 задач на 2024 рік та якісні показники для вимірювання досягнення цих задач. Банк в «Декларації схильності до ризиків АТ "ПУМБ"» врахував негативний прояв кліматичних ризиків через зв'язок із існуючими суттєвими ризиками Банку: кредитними та операційними ризиками.

Стратегію сталого розвитку спрямована/націлена на дотримання та досягнення стратегічних цілей сталого розвитку Банку:

- Сприяння всебічному розвитку Банку як сталого бізнесу, який в повній мірі усвідомлює свою відповідальність перед усіма зацікавленими сторонами (оцінює наслідки своєї діяльності, продуктів та послуг щодо негативного впливу на державу і бізнес, екологічну ситуацію і суспільство);
- Дотримання законодавства України у сфері сталого розвитку;
- Забезпечення єдиного підходу в управлінні системою екологічно-соціального менеджменту;
- Попередження і мінімізація негативного впливу на навколишнє середовище у частині відповідального споживання;
- Забезпечення відкритої та прозорої комунікації з питань сталого розвитку;
- Співпраця з постачальниками, клієнтами, підрядними організаціями та партнерами по бізнесу для забезпечення того, щоб наші стандарти у сфері охорони навколишнього середовища, у сфері прав людини та протидії корупції також були їх зобов'язаннями.
- Ключовими пріоритетами сталого розвитку АТ «ПУМБ» є:
- Благополуччя та розвиток працівників;
- Якість продуктів та послуг;

- Розвиток місцевих спільнот (підвищення рівня фінансової грамотності серед населення, допомога молодому поколінню у виборі професії та працевлаштуванні);
- Розвиток бізнес-середовища на територіях присутності (консультування та кредитування юридичних осіб для розвитку малого та середнього бізнесу, консультування та кредитування приватних осіб для підвищення рівня життя населення, створення спеціальних пропозицій для можливості розвитку малого бізнесу, підтримка бізнесу та клієнтів у складні часи);
- Волонтерство (сприяння участі працівників Банку у волонтерських проєктах, які мають екологічну, соціальну складову, та спонсорська підтримка з боку Банку таких проєктів);
- Дотримання норм та вимог, а також кращих міжнародних практик у сфері сталого розвитку;
- Мінімізація негативного впливу на навколишнє середовище від власної господарської діяльності;
- Ефективне управління екологічними та соціальними ризиками, що спрямовано на мінімізацію негативного впливу на навколишнє середовище;
- Оцінка екологічних-соціальних ризиків кредитних проектів, що фінансуються у співпраці з ФРП;
- Підвищення рівня компетентності та усвідомлення ролі працівників щодо власного впливу на довкілля;
- Забезпечення прозорості та доступності інформації, пов'язаної з відповідальним фінансуванням, що сприяє відкритому діалогу з усіма зацікавленими сторонами;
- Підвищення взаємодії з третіми сторонами (підрядники, агенти, т.д.) щодо дотримання вимог законодавства України в частині екологічної та соціальної відповідальності.

Екологічні та соціальні ризики

Управління екологічними та соціальними ризиками функціонує з 2024 року та інтегровано в загальну систему управління ризиками. В Банку проводиться оцінка екологічних та соціальних ризиків кредитних проєктів у рамках програми «Доступні кредити 5-7-9» Фонду розвитку підприємництва. Метою управління екологічними та соціальними ризиками є виявлення та зниження впливу відповідних факторів, які можуть виникати в процесі фінансування клієнтів Банку.

Процес управління екологічними та соціальними ризиками проєктів, що фінансуються в рамках державних програм у співпраці з Фондом розвиту підприємництва відноситься до напрямку відповідального фінансування АТ «ПУМБ» згідно з «Політикою управління екологічними та соціальними ризиками АТ «ПУМБ»». Цей документ встановлює загальні принципи та вимоги щодо ідентифікації та оцінки екологічних та соціальних ризиків у процесах кредитування і моніторингу кредитів.

Банк дотримується екологічних і соціальних нормативних вимог, передбачених законодавством України, вимог Світового Банку, відповідних екологічних і соціальних вимог, зокрема вимог Фонду розвитку підприємництва, у т.ч. Списка винятків та Стандартами діяльності з екологічної та соціальної стійкості Міжнародної Фінансової Корпорації (IFC Performance Standards on Environmental and Social Sustainability):

- Стандарт 1 (ECC1) - Оцінка та управління екологічними та соціальними ризиками та впливами;
- Стандарт 2 (ECC2) - Трудові ресурси та умови праці;
- Стандарт 3 (ECC3) - Запобігання забрудненню та ефективне використання ресурсів;
- Стандарт 4 (ECC4) - Здоров'я та безпека громади;
- Стандарт 5 (ECC5) - Придбання землі, обмеження землекористування та примусове переселення;
- Стандарт 6 (ECC6) - Збереження біорізноманіття та стале управління природними ресурсами;
- Стандарт 7 (ECC7) - Корінні народи;
- Стандарт 8 (ECC8) - Культурна спадщина;
- Стандарт 10 (ECC10) - Залучення зацікавлених сторін та розкриття інформації

Процес оцінки екологічних та соціальних ризиків включає зокрема:

- Єдиний класифікатор екологічних та соціальних ризиків

Категорія ризику	Опис категорії ризику
Високий ризик	Господарська діяльність може суттєво впливати на екологічну ситуацію та/або соціум і може потенційно викликати значні та/або довготривалі екологічні або соціальні ризики та впливи, але не входить до переліку видів діяльності, заборонених для кредитування
Суттєвий ризик	Господарська діяльність може суттєво впливати на екологічну ситуацію та/або соціум, і може потенційно викликати значні та/або довготривалі екологічні або соціальні ризики та впливи з врахуванням масштабу діяльності та відповідності Стратегії сталого розвитку Банку
Помірний ризик	Господарської діяльність має обмежені екологічні або соціальні ризики та впливи, які можна спрогнозувати, попередити та(або) пом'якшити за допомогою технічно та фінансово можливих заходів.
Низький ризик	Господарська діяльність має мінімальні/незначні екологічні та соціальні ризики та впливи, що пов’язані з нею.

- Проходження кожним проектом, що фінансується в рамках програми «Доступні кредити 5-7-9», оцінку екологічних та соціальних ризиків. Рішення про фінансування Клієнтів приймається тільки після проходження оцінки екологічних та соціальних ризиків.
- Внутрішньобанківський моніторинг погодженого рівня екологічних та соціальних ризиків;
- Щомісячні звіти для Світового банку по програмі "ARISE" «Доступні кредити 5-7-9».

Визначення категорії ризику враховує КВЕД, цільове використання коштів (згідно вимог програми «Доступні кредити 5-7-9») та масштаб ведення господарської діяльності. Одним з напрямків цільового використання коштів є екологічне спрямування. Банк відносить до екологічного спрямування фінансування, що спрямоване на отримання позитивного екологічного ефекту Клієнтом від реалізації проекту (залежно від умов ведення господарської діяльності), а саме:
- Альтернативна енергетика (вітрова, сонячна, біо, гідро, геотермальна), окрім вітрових електростанцій з висотою турбіни ≥50 м;
- Впровадження екологічно чистого транспорту (електромобілі);
- Впровадження енергоефективних технологій (утеплення будівель, енергозберігаючі лампи та обладнання);
- Збереження флори і фауни, водних і земельних ресурсів;
- Мінімізація утворення, утилізації та переробки відходів (нові ресурсозберігаючі та маловідходні технології, екологічні матеріали);
- Скорочення викидів у навколишнє природне середовище (фільтра, очисні установки);
- Інший проект, спрямований на захист навколишнього природного середовища, впровадження екологічних стандартів, скорочення викидів у навколишнє природне середовище.

Організаційна структура процесу управління екологічними та соціальними ризиками складається з 3-х рівнів контролю:
I. Перший рівень: Керівники бізнес-підрозділів/підрозділів підтримки;
II. Другий рівень: Підрозділи ризик-менеджменту та Управління комплаєнс контролю;
III. Третій рівень: Департамент внутрішнього аудиту.

Банк забезпечує створення та підтримку достатнього потенціалу та компетентності для ефективного управління екологічними та соціальними ризиками:
- Навчання працівників Банку, залучених до процесу екологічної та соціальної оцінки, щодо основних принципів та правил її проведення;
- Консультування Клієнтів за необхідності;
- Підвищення кваліфікаційного рівня працівників за рахунок зовнішніх семінарів та тренінгів.

Взаємодія з ключовими стейкхолдерами у 2024 році:

1. Акціонери:
   - Дотримання єдиних вимог управління та звітування.
   - Забезпечення розкриття достовірної та своєчасної інформації про результати діяльності Банку.
2. Держава / Регулятор:
   - Надання прозорої інформації.
   - Проведення регулярних перевірок результатів і процесів діяльності.
   - Виконання вимог Регулятора.
   - Банк став партнером Держави в реалізації програми «5-7-9»
3. Працівники:
   - Проведення оцінки рівня задоволеності персоналу на регулярній основі.
   - Організація навчальних програм для розвитку професійних і особистих навичок співробітників.
   - Конфіденційна Лінія довіри групи SCM.
4. Клієнти:
   - Надання якісних продуктів, сервісів та послуг.
   - Покращення технологій обслуговування, а також забезпечення стійкого доступу до сервісів Банку.
5. Інші стейкхолдери ПУМБ: контрагенти, ЗМІ, учасники фінансового ринку, асоціації та ін.

Детальніше про сталий розвиток на сайті Банку: https://about.pumb.ua/growth/strategy

Більше інформації про управління екологічними ризиками: https://about.pumb.ua/growth/risk_management

Ernst & Young Audit Services LLC
19A Khreshchatyk Street
Kyiv, 01001, Ukraine
Tel: +380 (44) 490 3000
Fax: +380 (44) 490 3030
www.ey.com/ua

ТОВ «Ернст енд Янг
Аудиторські послуги»
вул. Хрещатик, 19А
Київ, 01001, Україна
Тел.: +380 (44) 490 3000
Факс: +380 (44) 490 3030

Shape the future
with confidence

Звіт незалежного аудитора

Акціонеру та Наглядовій раді АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»

Звіт щодо аудиту фінансової звітності

Думка із застереженням

Ми провели аудит фінансової звітності АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» (надалі «Банк»), представленої на сторінках 21–94, що складається зі звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2024 року та звіту про прибуток або збиток, звіту про сукупний дохід, звіту про зміни у власному капіталі та звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до фінансової звітності, включаючи суттєву інформацію про облікову політику.

На нашу думку, за винятком впливу питання, описаного в розділі *«Основа для думки із застереженням»* нашого звіту, фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Банку на 31 грудня 2024 року, та його фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Основа для думки із застереженням

Станом на 31 грудня 2024 та 2023 років, та 1 січня 2023 року Банк мав інвестиції в 141,170 звичайних акцій Mastercard Inc. класу B, які були первинно визнані як фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід. МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» вимагає оцінку таких інвестицій за справедливою вартістю на кожну звітну дату, з відображенням зміни справедливої вартості в іншому сукупному доході. Банк відобразив дану інвестицію у звіті про фінансовий стан станом на 31 грудня 2024 та 2023 років, та 1 січня 2023 року у сумі 59 гривень, 54 гривні та 52 гривні відповідно, що було нижче її справедливої вартості на зазначені дати, і тому є відхиленням від МСФЗ. Якби Банк оцінював дану інвестицію за справедливою вартістю, інвестиції в цінні папери станом на 31 грудня 2024 та 2023 років, та 1 січня 2023 року мали б бути збільшені на 3 128 567 тисяч гривень, 2 286 320 тисяч гривень та 1 778 314 тисяч гривень відповідно, резерв під прибутки та збитки за фінансовими активами, оціненими за справедливою вартістю через інший сукупний дохід станом на 31 грудня 2024 та 2023 років, та 1 січня 2023 року мав би бути збільшений на 3 128 567 тисяч гривень, 2 286 320 тисяч гривень та 1 778 314 тисяч гривень відповідно, прибутки від фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування, який не буде перекласифіковано у прибуток або збиток, до оподаткування, за роки, що закінчилися 31 грудня 2024 та 2023 років, мали би бути збільшені на 842 247 тисяч гривень та 508 005 тисяч гривень, відповідно, загальна сума іншого сукупного доходу/(витрат), який не буде перекласифіковано у прибуток або збиток, після оподаткування, за роки, що закінчилися 31 грудня 2024 та 2023 років мала б бути збільшена на 842 247 тисяч гривень та 508 005 тисяч гривень відповідно.

Електронний підпис
СВІСТІН ОЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ
ЄДРПОУ/ІПН 33306921
Підписано у Вчасно

Електронний підпис
Студинська Юлія Сергіївна
ЄДРПОУ/ІПН 33306921
Підписано у Вчасно

Електронний підпис
Прищепко Юлія Юріївна
ЄДРПОУ/ІПН 33306921
Підписано у Вчасно

Електронна печатка
ТОВ "ЕРНСТ ЕНД ЯНГ АУДИТОРСЬКІ ПОСЛУГИ"
ЄДРПОУ/ІПН 33306921
Підписано у Вчасно

Shape the future
with confidence

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі *«Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності»* нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Банку згідно з прийнятим Радою з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів («РМСЕБ») Міжнародним кодексом етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки із застереженням.

Суттєва невизначеність, що стосується безперервності діяльності

Ми звертаємо увагу на Примітку 3 у фінансовій звітності, в якій зазначається, що воєнне вторгнення Російської Федерації в Україну вплинуло на діяльність Банку. Як зазначено в Примітці 3, ці події або умови разом із іншими питаннями, викладеними в Примітці 3, вказують, що існує суттєва невизначеність, що може поставити під значний сумнів здатність Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Нашу думку не було модифіковано щодо цього питання.

Ключові питання аудиту, що охоплюють найбільш значущі ризики суттєвих викривлень, включно з оціненими ризиками суттєвих викривлень внаслідок шахрайства

Ключові питання аудиту – це питання, які на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту фінансової звітності за поточний період. Додатково до питання, що описано у розділі *«Суттєва невизначеність, що стосується безперервності діяльності»*, та питання, що описано у розділі *«Основа для думки із застереженням»*, ми визначили, що питання, описане нижче, є ключовим питанням аудиту, яке слід відобразити в нашому звіті. Ці питання розглядались в контексті нашого аудиту фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань. Щодо питання, описаного нижче, наш опис того, як відповідне питання розглядалось під час нашого аудиту, наведено в цьому контексті.

Ми виконали обов'язки, що описані в розділі *«Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності»* нашого звіту, в тому числі щодо цих питань. Відповідно, наш аудит включав виконання процедур, розроблених у відповідь на нашу оцінку ризиків суттєвого викривлення фінансової звітності. Результати наших аудиторських процедур, в тому числі процедур, що були виконані під час розгляду зазначеного нижче питання, служать основою для висловлення нашої аудиторської думки щодо фінансової звітності, що додається.

Ключове питання аудиту	Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту
Оцінка очікуваних кредитних збитків за кредитами та авансами клієнтам	
Оцінка очікуваних кредитних збитків за МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» є складним та, за своєю суттю, суб'єктивним процесом, що вимагає застосування суджень та припущень управлінського персоналу Банку. Розрахунок очікуваних кредитних збитків Банком є результатом застосування складних моделей з використанням певних припущень в оцінці таких показників як імовірність дефолту, величини, яка перебуває під ризиком дефолту та рівня втрат у разі дефолту, вибір прогнозних макроекономічних	Наші аудиторські процедури включали оцінку методології, підходів та припущень, які використовував Банк щодо історичної та макроекономічної інформації, включаючи зміни в економічних умовах, які зумовлені впливом військової агресії Російської Федерації проти України, з урахуванням фактів та обставин, наявних на звітну дату, в оцінці очікуваних кредитних збитків за кредитами та авансами клієнтам. Для резерву під очікувані кредитні збитки, який

Електронний підпис
СВІСТЧ ОЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ ЄДРПОУ/ІПН 33306921
Студинська Юлія Сергіївна ЄДРПОУ/ІПН 33306921
Прищенко Юлія Юріївна ЄДРПОУ/ІПН 33306921
Електронна печатка
ТОВ "ЕРНСТ ЕНД ЯНГ АУДИТОРСЬКІ ПОСЛУГИ" ЄДРПОУ/ІПН 33306921
Підписано у Вчасно

Shape the future
with confidence

Ключове питання аудиту	Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту
сценаріїв, у тому числі щодо очікуваного впливу військової агресії Російської Федерації проти України, оцінки сум та часу грошових потоків в сценаріях оцінки очікуваних кредитних збитків за кредитами та авансами клієнтам, які оцінюються на індивідуальній основі. Використання різних припущень може призвести до суттєво різних оцінок очікуваних кредитних збитків за кредитами та авансами клієнтам. Крім того, балансова вартість кредитів та авансів клієнтам представляє собою значну частину загальних активів Банку і є суттєвою для фінансової звітності. Приймаючи до уваги суттєвість залишків кредитів та авансів клієнтам, високий рівень суб'єктивності суджень та невизначеність, яка зумовлена впливом військової агресії Російської Федерації проти України, ми визначили очікувані кредитні збитки по кредитах та авансах клієнтам ключовим питанням аудиту. Інформацію щодо очікуваних кредитних збитків та політик щодо управління ризиками розкрито в Примітках 4, 5, 9 та 24 до фінансової звітності.	оцінюється на колективній основі, наші процедури включали отримання розуміння, оцінку розробки і тестування операційної ефективності внутрішніх контролів Банку стосовно процесу оцінки очікуваних кредитних збитків. Ми ідентифікували та протестували контролі щодо вхідної інформації та розрахунків очікуваних кредитних збитків за кредитами та авансами клієнтам. Ми залучили наших спеціалістів з управління ризиками для допомоги нам у оцінці методології та моделей щодо очікуваних кредитних збитків Банку. Ми також протестували на вибірковій основі повноту та точність історичних даних, що використовувались як вхідні дані для моделей, та порівняли вхідні прогнозні дані з зовнішніми макроекономічними прогнозами. Для вибірки кредитів, які оцінюються на індивідуальній основі, наші аудиторські процедури включали аналіз оцінки фінансового стану позичальників, аналіз оцінки відповідної застави та прогнозів грошових потоків, які використовувалися у множинних сценаріях оцінки очікуваних грошових потоків. Крім того, ми проаналізували врахування поточних умов, пов'язаних з військовою агресією російської федерації проти України при оцінці очікуваних кредитних збитків. Також, ми проаналізували інформацію Банку щодо очікуваного кредитного збитку за кредитами та заборгованістю клієнтів, що розкрито у примітках до фінансової звітності.

Електронний підпис
СВІСТІЧ ОЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ
ЄДРПОУ/ІПН 33306921
Підписано у Вчасно

Електронний підпис
Студинська Юлія Сергіївна
ЄДРПОУ/ІПН 33306921
Підписано у Вчасно

Інші питання

Аудит фінансової звітності Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року, був проведений іншим аудитором, який висловив модифіковану думку щодо цієї фінансової звітності 25 березня 2024 року у зв'язку з відхиленнями від МСФЗ при оцінці акцій Mastercard Inc. та обліку акцій Visa Inc.. Звіт аудитора включав розділ «Суттєва невизначеність, що стосується безперервності діяльності».

Електронний підпис
Принцепко Юлія Юріївна
ЄДРПОУ/ІПН 33306921
Підписано у Вчасно

Електронна печатка
ТОВ "ЕРНСТ ЕНД ЯНГ АУДИТОРСЬКІ ПОСЛУГИ"
ЄДРПОУ/ІПН 33306921
Підписано у Вчасно

Інша інформація, що включена до Звіту про управління та Річної інформації емітента цінних паперів за 2024 рік

Інша інформація складається з інформації, яка міститься у Звіті про управління Банку за 2024 рік, але не містить фінансову звітність та наш звіт аудитора щодо неї, який ми отримали до дати цього звіту аудитора, та у Річній інформації емітента цінних паперів (що включає Звіт про корпоративне

A member firm of Ernst & Young Global Limited

управління) за 2024 рік, яку ми очікуємо отримати після цієї дати. Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію.

Наша думка щодо фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок та не будемо робити висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації. У зв'язку з нашим аудитом фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією та фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення. Якщо, на основі проведеної нами роботи, ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення іншої інформації отриманої до дати цього звіту аудитора, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Як описано вище у розділі «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, фінансова звітність Банку викривлена з питання, яке зазначено у цьому розділі. Ми дійшли висновку, що інша інформація суттєво викривлена з тих самих причин стосовно сум чи інших статей в Звіті про управління Банку за 2024 рік, на які впливає це питання.

Коли ми ознайомимося з Річною інформацією емітента цінних паперів, якщо ми дійдемо висновку, що вона містить суттєве викривлення, ми повідомимо про це питання Наглядову раду.

Відповідальність управлінського персоналу та Наглядової ради за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, коли управлінський персонал або планує ліквідувати Банку чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Наглядова рада несе відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Банку.

Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова звітність в цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом всього завдання з аудиту. Окрім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, та отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є

Електронний підпис Свістун Олександр Михайлович ЄДРПОУ/ІПН 33306921 Підписано у Вчасно
Електронний підпис Студинська Юлія Сергіївна ЄДРПОУ/ІПН 33306921 Підписано у Вчасно
Електронний підпис Прищепко Юлія Юріївна ЄДРПОУ/ІПН 33306921 Підписано у Вчасно
Електронна печатка ТОВ "ЕРНСТ ЕНД ЯНГ АУДИТОРСЬКІ ПОСЛУГИ" ЄДРПОУ/ІПН 33306921 Підписано у Вчасно

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Shape the future
with confidence

вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, невірні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;

- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Банку;

- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;

- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, доходимо висновку, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Тим не менш, майбутні події або умови можуть примусити Банк припинити свою діяльність на безперервній основі;

- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує фінансова звітність операції та події, що лежать в основі її складання, так, щоб досягти достовірного подання.

Ми повідомляємо Наглядовій раді разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки системи внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо Наглядовій раді твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо дій, вжитих для усунення загроз, або запроваджених застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась Наглядовій раді, ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту.

Електронний підпис
СВІСТІЧ ОЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ
ЄДРПОУ/ІПН 33306921
Підписано у Вчасно

Електронний підпис
Студинська Юлія Сергіївна
ЄДРПОУ/ІПН 33306921
Підписано у Вчасно

Електронний підпис
Прищепко Юлія Юріївна
ЄДРПОУ/ІПН 33306921
Підписано у Вчасно

Електронна печатка
ТОВ "ЕРНСТ ЕНД ЯНГ АУДИТОРСЬКІ ПОСЛУГИ"
ЄДРПОУ/ІПН 33306921
Підписано у Вчасно

Shape the future
with confidence

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Додатково до вимог Міжнародних стандартів аудиту, у звіті незалежного аудитора ми надаємо також інформацію відповідно до ч. 4 ст. 14 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII («Закон № 2258-VIII») та відповідно до «Вимог до інформації, що стосується аудиту або огляду фінансової звітності учасників ринку капіталу та організованих товарних ринків, нагляд за якими здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР)», затвердженого рішенням НКЦПФР від 25 липня 2021 року № 555 (надалі – «Вимоги НКЦПФР»):

Призначення аудитора та загальна тривалість продовження повноважень

9 липня 2024 року нас було вперше призначено Наглядовою радою в якості незалежних аудиторів для проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності Банку. Загальна тривалість безперервного виконання наших повноважень із проведення обов'язкового аудиту Банку становить один рік.

Щодо узгодження звіту незалежного аудитора з додатковим звітом для Наглядової ради Банку

Ми підтверджуємо, що наш звіт незалежного аудитора узгоджується з додатковим звітом для Наглядової ради Банку, який ми випустили 22 квітня 2025 року відповідно до вимог ст. 35 Закону № 2258-VIII.

Надання неаудиторських послуг

Ми заявляємо, що неаудиторські послуги, на які встановлено обмеження у ч. 4 ст. 6 Закону № 2258-VIII, нами не надавались. Також, ми не надавали Банку жодних неаудиторських послуг.

Звітування щодо Вимог НКЦПФР

- Повне найменування Банку, інформацію про кінцевого бенефіціара та структуру власності наведено у Примітці 1 до фінансової звітності Банку.
- Станом на 31 грудня 2024 року Банк не мав дочірніх компаній та не був контролером або учасником небанківської групи.
- Банк є підприємством, що становить суспільний інтерес, у відповідності до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV.
- Пруденційні показники, встановлені НКЦПФР для відповідного виду діяльності для професійних учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків, не поширюється на банки, які провадять професійну діяльність на фондовому ринку у відповідності до «Положення щодо пруденційних нормативів професійної діяльності на фондовому ринку та вимог до системи управління ризиками» затвердженого рішенням НКЦПФР №1597 від 1 жовтня 2015 року.
- Ревізійною комісією (ревізором) не проводилася перевірка фінансово-господарської діяльності Банку за результатами фінансового року у зв'язку з тим, що Ревізійна комісія не створювалася.

Електронний підпис
СВІСТІЧ ОЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ
ЄДРПОУ/ІПН 33306921
Підписано у Вчасно

Електронний підпис
Студинська Юлія Сергіївна
ЄДРПОУ/ІПН 33306921
Підписано у Вчасно

Електронний підпис
Прищепко Юлія Юріївна
ЄДРПОУ/ІПН 33306921
Підписано у Вчасно

Електронна печатка
ТОВ "ЕРНСТ ЕНД ЯНГ АУДИТОРСЬКІ ПОСЛУГИ"
ЄДРПОУ/ІПН 33306921
Підписано у Вчасно

Shape the future
with confidence

- Товариство з обмеженою відповідальністю «Ернст енд Янг Аудиторські Послуги» (код ЄРДПОУ: 33306921, веб-сторінка: www.ey.com/ua) проводило аудит фінансової звітності Банку на підставі договору № C-UA50-2024-ASU-2492 від 25 жовтня 2024 року. Аудит був проведений у період з 25 жовтня 2024 року по 22 квітня 2025 року.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є Студинська Ю.С.

Від імені ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги»:

Свістіч О.М.
Генеральний директор

Номер запису в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101250

Студинська Ю.С.
Партнер

Номер запису в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101256

Електронний підпис
СВІСТІЧ ОЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ
ЄДРПОУ/ІПН 33306921
Підписано у Вчасно

Прищепко Ю.Ю.
Аудитор

Номер запису в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101251

м. Київ, Україна

22 квітня 2025 року

Електронний підпис
Студинська Юлія Сергіївна
ЄДРПОУ/ІПН 33306921
Підписано у Вчасно

Електронний підпис
Прищепко Юлія Юріївна
ЄДРПОУ/ІПН 33306921
Підписано у Вчасно

Електронна печатка
ТОВ "ЕРНСТ ЕНД ЯНГ АУДИТОРСЬКІ ПОСЛУГИ"
ЄДРПОУ/ІПН 33306921
Підписано у Вчасно

ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» включено до Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, який веде Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю.
Номер реєстрації в Реєстрі: 3516

Документ підписано у сервісі Вчасно (початок)
Звіт незалежного аудитора_ПУМБ_2024.pdf

Документ підписано у сервісі Вчасно (продовження)
Звіт незалежного аудитора_ПУМБ_2024.pdf

Документ відправлено: 18:08 22.04.2025

Відправник документу

Електронний підпис
18:08 22.04.2025
ЄДРПОУ/ІПН: 33306921
Юр. назва: ТОВ "ЕРНСТ ЕНД ЯНГ АУДИТОРСЬКІ ПОСЛУГИ"
Головний експерт з аудиту: Прищепко Юлія Юріївна
Час перевірки КЕП/ЕЦП: 18:08 22.04.2025
Статус перевірки сертифікату: Сертифікат діє
Серійний номер: 2DBD5940D955E12A04000000CD1800005A1E1100
Тип підпису: кваліфікований
Тип сертифікату: кваліфікований

Електронна печатка
18:09 22.04.2025
ЄДРПОУ/ІПН: 33306921
Юр. назва: ТОВ "ЕРНСТ ЕНД ЯНГ АУДИТОРСЬКІ ПОСЛУГИ"
Власник ключа: ТОВ "ЕРНСТ ЕНД ЯНГ АУДИТОРСЬКІ ПОСЛУГИ"
Час перевірки КЕП/ЕЦП: 18:09 22.04.2025
Статус перевірки сертифікату: Сертифікат діє
Серійний номер: 2C9BF40700000000000000000000000000000001
Тип підпису: удосконалений
Тип сертифікату: кваліфікований

Електронний підпис
18:35 22.04.2025
ЄДРПОУ/ІПН: 33306921
Юр. назва: ТОВ "ЕРНСТ ЕНД ЯНГ АУДИТОРСЬКІ ПОСЛУГИ"
Власник ключа: Студинська Юлія Сергіївна
Час перевірки КЕП/ЕЦП: 18:35 22.04.2025
Статус перевірки сертифікату: Сертифікат діє
Серійний номер: 79921908000000000000000000000000000001
Тип підпису: удосконалений
Тип сертифікату: кваліфікований

Електронний підпис
18:39 22.04.2025
ЄДРПОУ/ІПН: 33306921
Юр. назва: ТОВ "ЕРНСТ ЕНД ЯНГ АУДИТОРСЬКІ ПОСЛУГИ"
Генеральний директор: СВІСТІЧ ОЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ
Час перевірки КЕП/ЕЦП: 18:39 22.04.2025
Статус перевірки сертифікату: Сертифікат діє
Серійний номер: 18CAF40700000000000000000000000000000001
Тип підпису: удосконалений
Тип сертифікату: кваліфікований

(у тисячах гривень)

	Прим.	2024 рік	2023 рік
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	59 202 081	33 747 952
Кредити та аванси банкам	7	5 435 023	4 213 505
Інвестиції в цінні папери	8	49 901 420	58 155 525
Кредити та аванси клієнтам	9	66 920 439	52 058 047
Похідні фінансові активи	17	–	8 510
Інші фінансові активи	12	1 979 208	2 611 752
Інші нефінансові активи	12	286 232	273 802
Активи з права користування	11	251 717	234 030
Основні засоби	10	2 142 633	1 652 243
Інвестиційна нерухомість	10	68 231	59 168
Нематеріальні активи, за винятком гудвілу	10	395 582	320 312
Всього активів		**186 582 566**	**153 334 846**
Зобов'язання			
Кошти банків	13	3 873 397	2 716 727
Кошти клієнтів	14	154 148 828	126 542 822
Похідні фінансові зобов'язання	17	2 664	1 250
Поточні податкові зобов'язання	23	2 504 344	3 200 277
Орендні зобов'язання	11	284 087	266 294
Інші фінансові зобов'язання	16	2 075 234	2 188 420
Інші нефінансові зобов'язання	16	1 219 255	909 011
Відстрочені податкові зобов'язання	23	282 184	120 273
Всього зобов'язань		**164 389 993**	**135 945 074**
Власний капітал			
Акціонерний капітал	18	4 780 595	4 780 595
Емісійний дохід		101 660	101 660
Дооцінка		606 516	403 283
Резерв під прибутки та збитки за фінансовими активами, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		2 057 642	1 407 291
Резервний капітал		3 107 683	2 909 909
Нерозподілений прибуток		11 538 477	7 787 034
Всього власного капіталу		**22 192 573**	**17 389 772**
Всього зобов'язань та власного капіталу		**186 582 566**	**153 334 846**

Підписано від імені Правління 22 квітня 2025 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

Електронний підпис
Черненко
Сергій
Павлович
ЄДРПОУ/ІПН
14282829
Підписано у Вчасно

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

Електронний підпис
Полещук
Олена
Олегівна
ЄДРПОУ/ІПН
14282829
Підписано у Вчасно

Документ підписано у сервісі Вчасно (початок)
FUIB_IFRS_BS ua - 2024.pdf

Примітки на стор. 26-94 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

Документ підписано у сервісі Вчасно (продовження)
FUIB_IFRS_BS ua - 2024.pdf

Документ відправлено: 18:53 22.04.2025

Відправник документу

Електронний підпис
18:53 22.04.2025
ЄДРПОУ/ІПН: 14282829
Юр. назва: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК”
Головний бухгалтер: Полещук Олена Олегівна
Час перевірки КЕП/ЕЦП: 18:53 22.04.2025
Статус перевірки сертифікату: Сертифікат діє
Серійний номер: 22C20A080000000000000000000000000000001
Тип підпису: удосконалений
Тип сертифікату: кваліфікований

Електронний підпис
18:54 22.04.2025
ЄДРПОУ/ІПН: 14282829
Юр. назва: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК”
Голова Правління: Черненко Сергій Павлович
Час перевірки КЕП/ЕЦП: 18:54 22.04.2025
Статус перевірки сертифікату: Сертифікат діє
Серійний номер: 24C20A080000000000000000000000000000001
Тип підпису: удосконалений
Тип сертифікату: кваліфікований

(у тисячах гривень)

	Прим.	2024 рік	2023 рік
Процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	19	22 738 690	19 916 370
Процентні доходи	19	474 222	348 180
Процентні витрати	19	(8 562 794)	(7 899 066)
Чистий процентний дохід		**14 650 118**	**12 365 484**
Комісійні доходи	20	4 467 644	3 935 528
Комісійні витрати	20	(2 306 522)	(1 791 291)
Чистий комісійний дохід		**2 161 122**	**2 144 237**
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	6,7,8,9, 12, 26	(429 060)	(439 299)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		869 008	857 655
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		83 463	42 712
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		1 540	(11 549)
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості	10	9 206	–
Прибутки (збитки) від зміни справедливої вартості похідних інструментів		(35 536)	167 524
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		(708)	(683)
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності) для нефінансових активів	12, 27	6 627	38 392
Інші прибутки (збитки)	21	27 342	116 768
Прибуток (збиток) від операційної діяльності		**17 343 122**	**15 281 241**
Операційні витрати	22	(9 209 928)	(7 043 808)
Прибуток (збиток) до оподаткування		**8 133 194**	**8 237 433**
(Витрати на сплату податку) доходи від повернення податку	23	(4 190 827)	(4 281 958)
Прибуток (збиток) за звітний період		**3 942 367**	**3 955 475**
Прибуток (збиток) на акцію, базисний та розбавлений (гривень на акцію)	29	**275,23**	**276,15**

Підписано від імені Правління 22 квітня 2025 року

Електронний підпис
Черненко Сергій Павлович
ЄДРПОУ/ІПН 14282829
Підписано у Вчасно

С.П. Черненко (Голова Правління)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

Електронний підпис
Полещук Олена Олегівна
ЄДРПОУ/ІПН 14282829
Підписано у Вчасно

Примітки на стор. 26-94 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

Документ підписано у сервісі Вчасно (початок)
FUB_IFRS_PL ua - 2024.pdf

Документ підписано у сервісі Вчасно (продовження)
FUIB_IFRS_PL ua - 2024.pdf

Документ відправлено: 18:53 22.04.2025

Відправник документу

Електронний підпис
18:53 22.04.2025
ЄДРПОУ/ІПН: 14282829
Юр. назва: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК”
Головний бухгалтер: Полещук Олена Олегівна
Час перевірки КЕП/ЕЦП: 18:53 22.04.2025
Статус перевірки сертифікату: Сертифікат діє
Серійний номер: 22C20A080000000000000000000000000000001
Тип підпису: удосконалений
Тип сертифікату: кваліфікований

Електронний підпис
18:54 22.04.2025
ЄДРПОУ/ІПН: 14282829
Юр. назва: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК”
Голова Правління: Черненко Сергій Павлович
Час перевірки КЕП/ЕЦП: 18:54 22.04.2025
Статус перевірки сертифікату: Сертифікат діє
Серійний номер: 24C20A080000000000000000000000000000001
Тип підпису: удосконалений
Тип сертифікату: кваліфікований

(у тисячах гривень)

	2024 рік	2023 рік
Прибуток (збиток) за звітний період	**3 942 367**	**3 955 475**
Інший сукупний дохід		
Компоненти іншого сукупного доходу, які будуть перекласифіковані у прибуток або збиток, після оподаткування		
Прибутки/(збитки) від фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування	868 675	2 292 089
Суми, вилучені з власного капіталу і скориговані за справедливою вартістю фінансових активів в результаті перекласифікації і виключення з категорії оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування	(1 540)	11 549
Податок на прибуток, що відноситься до фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід у складі іншого сукупного доходу	(216 784)	(546 002)
Загальна сума іншого сукупного доходу/(витрат), який буде перекласифіковано у прибуток або збиток, після оподаткування	**650 351**	**1 757 636**
Інший сукупний збиток, який не буде рекласифіковано до звіту про фінансові результати у наступних періодах		
Переоцінка приміщень	282 285	–
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	(72 202)	(19 720)
Загальна сума іншого сукупного доходу/(витрат), який не буде перекласифіковано у прибуток або збиток, після оподаткування	**210 083**	**(19 720)**
Інший сукупний дохід/(витрати) за рік, за вирахуванням податків	**860 434**	**1 737 916**
Загальна сума сукупного доходу/(витрат) за звітний період	**4 802 801**	**5 693 391**

Підписано від імені Правління 22 квітня 2025 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

Електронний підпис
Черненко
Сергій
Павлович
ЄДРПОУ/ІПН
14282829
Підписано у Вчасно

Електронний підпис
Полещук
Олена
Олегівна
ЄДРПОУ/ІПН
14282829
Підписано у Вчасно

Документ підписано у сервісі Вчасно (початок)
FUIB_IFRS_OCI ua - 2024.pdf

Документ підписано у сервісі Вчасно (продовження)
FUIB_IFRS_OCI ua - 2024.pdf

Документ відправлено: 18:53 22.04.2025

Відправник документу

Електронний підпис
18:53 22.04.2025
ЄДРПОУ/ІПН: 14282829
Юр. назва: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК”
Головний бухгалтер: Полещук Олена Олегівна
Час перевірки КЕП/ЕЦП: 18:53 22.04.2025
Статус перевірки сертифікату: Сертифікат діє
Серійний номер: 22C20A080000000000000000000000000000001
Тип підпису: удосконалений
Тип сертифікату: кваліфікований

Електронний підпис
18:54 22.04.2025
ЄДРПОУ/ІПН: 14282829
Юр. назва: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК”
Голова Правління: Черненко Сергій Павлович
Час перевірки КЕП/ЕЦП: 18:54 22.04.2025
Статус перевірки сертифікату: Сертифікат діє
Серійний номер: 24C20A080000000000000000000000000000001
Тип підпису: удосконалений
Тип сертифікату: кваліфікований

(у тисячах гривень)

	2024 рік	2023 рік
Грошові потоки від операційної діяльності		
Проценти отримані	22 354 436	19 128 951
Проценти сплачені	(8 543 353)	(7 718 539)
Комісійні доходи, що отримані	4 445 581	3 916 779
Комісійні витрати, що сплачені	(2 228 674)	(1 668 402)
Чисте збільшення від операцій з іноземною валютою	869 008	857 655
Чисте збільшення від операцій з фінансовими інструментами, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	(25 589)	66 268
Інші надходження грошових коштів від операційної діяльності	77 937	75 415
Адміністративні витрати та інші операційні виплати, що сплачені	(6 929 759)	(4 797 727)
Сплата податків на прибуток	(5 013 849)	(1 290 857)
Чисті грошові потоки від діяльності	**5 005 738**	**8 569 543**
Чисте (збільшення)/зменшення операційних активів		
Кредити та аванси банкам	(573 733)	(528 651)
Кредити та аванси клієнтам	(13 575 843)	(6 350 145)
Інші фінансові активи	797 794	(177 988)
Інші нефінансові активи	272	240
Чисте (зменшення)/збільшення операційних зобов'язань		
Кошти банків	914 372	297 322
Кошти клієнтів	24 395 281	34 600 070
Інші фінансові зобов'язання	(201 938)	(571 002)
Чисті грошові потоки від операційної діяльності	**16 761 943**	**35 839 389**
Грошові потоки від інвестиційної діяльності		
Придбання основних засобів	(624 866)	(445 106)
Надходження від продажу основних засобів	5 489	81 819
Придбання нематеріальних активів	(1 524 903)	(890 131)
Придбання цінних паперів	(101 299 181)	(113 642 541)
Надходження від реалізації та погашення інвестицій в цінні папери	111 571 774	70 151 714
Чисті грошові потоки від інвестиційної діяльності (використані в інвестиційній діяльності)	**8 128 313**	**(44 744 245)**
Грошові потоки від фінансової діяльності		
Зобов'язання перед центральним банком	–	(4 200 500)
Виплати за орендними зобов'язаннями	(131 033)	(122 883)
Чисті грошові потоки від фінансової діяльності (використані у фінансовій діяльності)	**(131 033)**	**(4 323 383)**
Вплив змін валютного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти	699 206	519 054
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти	(4 300)	1 268
Чисте збільшення/(зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів	**25 454 129**	**(12 707 917)**
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду	33 747 952	46 455 869
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець періоду (Примітка 6)	**59 202 081**	**33 747 952**

Електронний підпис
Черненко Сергій Павлович
ЄДРПОУ/ІПН 14282829
Підписано у Вчасно

Підписано від імені Правління 22 квітня 2025 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

Електронний підпис
Полещук Олена Олегівна
ЄДРПОУ/ІПН 14282829
Підписано у Вчасно

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 26-94 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності

Документ підписано у сервісі Вчасно (початок)
FUB_IFRS_CF ua - 2024.pdf

Документ підписано у сервісі Вчасно (продовження)
FUIB_IFRS_CF ua - 2024.pdf

Документ відправлено: 18:53 22.04.2025

Відправник документу

Електронний підпис
18:53 22.04.2025
ЄДРПОУ/ІПН: 14282829
Юр. назва: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК”
Головний бухгалтер: Полещук Олена Олегівна
Час перевірки КЕП/ЕЦП: 18:53 22.04.2025
Статус перевірки сертифікату: Сертифікат діє
Серійний номер: 22C20A080000000000000000000000000000001
Тип підпису: удосконалений
Тип сертифікату: кваліфікований

Електронний підпис
18:54 22.04.2025
ЄДРПОУ/ІПН: 14282829
Юр. назва: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК”
Голова Правління: Черненко Сергій Павлович
Час перевірки КЕП/ЕЦП: 18:54 22.04.2025
Статус перевірки сертифікату: Сертифікат діє
Серійний номер: 24C20A080000000000000000000000000000001
Тип підпису: удосконалений
Тип сертифікату: кваліфікований

(у тисячах гривень)

	Акціонерний капітал	Емісійний дохід	Дооцінка	Резерв під прибутки та збитки за фінансовими активами, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток	Всього власного капіталу
Власний капітал на 1 січня 2023 р.	**4 780 595**	**101 660**	**430 759**	**(350 345)**	**2 909 909**	**3 823 803**	**11 696 381**
Прибуток	–	–	–	–	–	3 955 475	3 955 475
Інший сукупний дохід	–	–	(19 720)	1 757 636	–	–	1 737 916
Всього сукупний дохід/(витрати) за звітний період	**–**	**–**	**(19 720)**	**1 757 636**	**–**	**3 955 475**	**5 693 391**
Збільшення (зменшення) через інші зміни, власний капітал	–	–	(7 756)	–	–	7 756	**–**
Власний капітал на 31 грудня 2023 р.	**4 780 595**	**101 660**	**403 283**	**1 407 291**	**2 909 909**	**7 787 034**	**17 389 772**
Прибуток	–	–	–	–	–	3 942 367	3 942 367
Інший сукупний дохід	–	–	210 083	650 351	–	–	860 434
Всього сукупний дохід/(витрати) за звітний період	**–**	**–**	**210 083**	**650 351**	**–**	**3 942 367**	**4 802 801**
Збільшення (зменшення) через інші зміни, власний капітал	–	–	(6 850)	–	–	6 850	–
Розподіл прибутку минулих років (Примітка 18)	–	–	–	–	197 774	(197 774)	–
Власний капітал на 31 грудня 2024 р.	**4 780 595**	**101 660**	**606 516**	**2 057 642**	**3 107 683**	**11 538 477**	**22 192 573**

Підписано від імені Правління 22 квітня 2025 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

Електронний підпис
Черненко Сергій Павлович
ЄДРПОУ/ІПН 14282829
Підписано у Вчасно

Електронний підпис
Полещук Олена Олегівна
ЄДРПОУ/ІПН 14282829
Підписано у Вчасно

Документ підписано у сервісі Вчасно (початок)
FUIB_IFRS_SOCE ua - 2024 v.2.pdf

Документ підписано у сервісі Вчасно (продовження)
FUIB_IFRS_SOCE ua - 2024 v.2.pdf

Документ відправлено: 19:23 22.04.2025

Відправник документу

Електронний підпис
19:23 22.04.2025
ЄДРПОУ/ІПН: 14282829
Юр. назва: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК”
Головний бухгалтер: Полещук Олена Олегівна
Час перевірки КЕП/ЕЦП: 19:23 22.04.2025
Статус перевірки сертифікату: Сертифікат діє
Серійний номер: 22C20A080000000000000000000000000000001
Тип підпису: удосконалений
Тип сертифікату: кваліфікований

Електронний підпис
19:23 22.04.2025
ЄДРПОУ/ІПН: 14282829
Юр. назва: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК”
Голова Правління: Черненко Сергій Павлович
Час перевірки КЕП/ЕЦП: 19:23 22.04.2025
Статус перевірки сертифікату: Сертифікат діє
Серійний номер: 24C20A080000000000000000000000000000001
Тип підпису: удосконалений
Тип сертифікату: кваліфікований

(у тисячах гривень)

1. Основна діяльність

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» (далі − «Банк») було засновано 20 листопада 1991 року. Банк розпочав свою діяльність у квітні 1992 року. Банк надає повний спектр банківських послуг, включаючи залучення депозитів та надання кредитів, інвестування в цінні папери, платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, операції з обміну валют, випуск та процесінг операцій з платіжними картками.

Банк є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з 2 вересня 1999 року (реєстраційне свідоцтво № 102 від 6 листопада 2012 року), що діє відповідно до Закону України № 2740-III «Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб». Починаючи з 13 квітня 2022 року упродовж дії воєнного стану в Україні та трьох місяців з дня його припинення чи скасування Фонд гарантування вкладів фізичних осіб відшкодовує кожному вкладнику банку кошти в повному розмірі (у 2023 році − в повному розмірі).

Станом на 31 грудня 2024 та 2023 років акціонерами Банку є «СКМ ФІНАНС» (92,3% акціонерного капіталу), SCM HOLDINGS LIMITED (Кіпр) (7,7% акціонерного капіталу). Фактичний контроль Банку здійснює громадянин України пан Р.Л. Ахметов.

Юридична адреса Банку: вул. Андріївська, 4, м. Київ, Україна. Станом на 31 грудня 2024 року Банк мав 5 регіональних центрів та 218 відділень в Україні (на 31 грудня 2023 року − 5 регіональних центрів та 215 відділень в Україні).

2. Економічне середовище, в якому Банк здійснює діяльність

У 2024 році повномасштабна війна, яка розпочалась в лютому 2022 року із збройного вторгнення російської федерації, продовжувалась на всій території України. Ці події призвели до значного руйнування інфраструктури, переміщення великої кількості людей та порушення економічної діяльності в країні. Україна протистоїть посиленому тиску ворога, який тисне на кількох ділянках фронту і досяг певних тактичних успіхів ціною значних втрат. Значно інтенсифікувалися масовані терористичні повітряні удари. Економіка України надалі стійко зростає в надскладних умовах. Водночас значні дефіцити бюджету, поточного рахунку платіжного балансу та, відповідно, іноземної валюти на ринку зберігаються. Потреби України в коштах забезпечує значна міжнародна підтримка, достатні обсяги якої підтверджені і на наступний рік.

Україна адаптується до загроз та інвестує в зміцнення обороноздатності. Тож зростає внутрішнє виробництво продукції військового призначення. Поступово розширюється коло країн, з якими Україна уклала безпекові угоди – уже підписано 27 таких угод , зокрема з усіма країнами G7, ЄС та більшістю його держав-членів. Це підтверджує готовність партнерів надавати подальшу військову допомогу.

Економічне відновлення України триває. Після падіння ВВП України на 28,8% у 2022 році, економіка відновилася на 5,3% у 2023 році, а за підсумками 2024 року очікується зростання від 3,4% (оцінка НБУ) до 3,6% (оцінка Мінекономіки) рік-до-року. Станом на кінець грудня 2024 року інфляція пришвидшилась до 12,0% у річному вимірі, на що Національний банк відреагував шляхом підвищення в грудні облікової ставки на 0,5 в.п. до 13,5%, щоб уникнути розбалансування інфляційних очікувань. За підсумками 2024 року дефіцит державного бюджету становить близько 24% ВВП (без урахування грантів у доходах бюджету). Наступного року, за оцінками Міністерства фінансів України, дефіцит бюджету зменшиться помірно – до 19% ВВП. Уряд майже повністю фінансуватиме його коштами міжнародної допомоги.

У 2024 році тривало відновлення економіки України, яке підтримував передусім стійкий внутрішній споживчий попит. Економічному зростанню також сприяли значні державні капітальні видатки, зокрема в оборонно-промисловому комплексі, та нарощення експорту з огляду на стабільну роботу морських портів і розширення виробництва в металургії й добувній промисловості. Ці позитивні чинники діятимуть надалі. Однак продовження активних бойових дій та повітряних атак пригнічуватиме інвестиційні настрої приватного сектору. Також зберігаються ризики продовження атак на портову інфраструктуру. Крім того, нарощення виробництва стримуватиметься браком кадрів та структурним дисбалансом на ринку праці. Значна невизначеність зберігатиметься на початку наступного року через ризики подальших руйнувань в енергетиці. На кінець грудня 2024 року бізнес має змогу працювати без суттєвих перерв у роботі, однак зростання дефіциту в енергосистемі досить відчутне. НБУ прогнозує, що, попри всі виклики, зростання реального ВВП у 2025 році пришвидшиться до 4,3%. Його забезпечить відбудова енергетичної інфраструктури. Сприятимуть зростанню також збереження значних бюджетних стимулів, стійкий внутрішній і зовнішній попит, а також ліпші погодні умови.

(у тисячах гривень)

2. Економічне середовище, в якому Банк здійснює діяльність (продовження)

Міжнародна підтримка України залишається значною. У жовтні 2024 року лідери країн G7 домовилися про виділення Україні близько 50 млрд доларів допомоги в межах програми ERA (Extraordinary Revenue Acceleration). Відсотки та основні суми цих позик будуть сплачуватися за рахунок надходжень від заморожених російських активів. Ці кошти будуть спрямовані на бюджетну та військову допомогу та надаватимуться на підставі двосторонніх договорів. ЄС вже зобов'язався виділити Україні значну частину цієї суми. Надання коштів за цією програмою залежатиме від виконання умов Ukraine Facility. Також погоджено умови отримання 20 млрд доларів від США у межах домовленостей G7 через Світовий банк. Новий механізм ERA забезпечив використання поточних та майбутніх доходів від заморожених російських активів на користь України, проте не вирішує питання передавання всіх цих активів для компенсації втрат від війни. Загалом анонсованої на 2025 рік міжнародної допомоги вистачить для фінансування дефіциту бюджету та підтримання міжнародних резервів НБУ в потрібних обсягах. З огляду на значні державні видатки на оборону та збереження безпекових ризиків подальша світова фінансова підтримка залишається критичною для макроекономічної та фінансової стабільності в Україні.

28 листопада 2024 року було підписано закон № 4015-IX про підвищення податків, в тому числі про підвищення податку на прибуток фінансових установ до 50%, під назвою «Про внесення змін до Податкового кодексу та інших законів України щодо збалансування бюджетних надходжень під час воєнного стану». Закон набрав чинності 1 грудня 2024 року (Примітка 23).

Війна між Україною та російською федерацією триває, що призводить до значного руйнування майна, активів в Україні та інших суттєвих наслідків. Наслідки війни змінюються щодня, а їхній вплив у довгостроковій перспективі неможливо визначити. Подальший вплив на українську економіку залежить від того, яким чином завершиться повномасштабна війна, від успішної реалізації українським урядом нових реформ, стратегії відновлення та трансформації країни з метою набуття членства у ЄС, а також співробітництва з міжнародними фондами. Триває пошук формули миру для України за участю міжнародних партнерів. Проте нині параметри та можливі часові рамки досягнення миру залишаються невизначеними, а ризики затягування війни – високими.

При складанні цієї фінансової звітності враховувалися відомі та оцінювані результати вищезазначених подій на фінансовий стан і результати діяльності Банку у звітному періоді. Керівництво стежить за станом розвитку поточної ситуації і вживає заходів, за необхідності, для мінімізації будь-яких негативних наслідків наскільки це можливо Подальший негативний розвиток подій у політичних, макроекономічних умовах та/або умовах зовнішньої торгівлі може і далі негативно впливати на фінансовий стан та результати діяльності Банку у такий спосіб, що наразі не може бути визначений.

3. Основа підготовки інформації

Загальна інформація

Фінансова звітність, що додається, була складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) та вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо складання фінансової звітності. Фінансова звітність була підготовлена на основі принципу первісної вартості, за винятком фінансових інструментів та інвестиційної нерухомості, що визнаються за справедливою вартістю, будівель та предметів мистецтва, що визнаються за переоціненою вартістю.

Фінансова звітність за рік, що закінчився 31 грудня 2024 року, була затверджена до випуску відповідно до рішення Наглядової Ради від 22 квітня 2025 року.

Безперервність діяльності

Військові дії на території України та непередбачуваний на даний момент вплив війни, що триває, мають вплив на важливі припущення, що лежать в основі прогнозів керівництва та спричиняють суттєву невизначеність щодо можливості продовжувати діяльність Банку на безперервній основі в майбутньому.

Ця фінансова звітність підготовлена на основі принципу безперервної діяльності. Керівництво Банку здійснило оцінку щодо здатності продовжувати діяльність на безперервній основі з огляду на наявні та потенційні наслідки військової агресії росії проти України. За підсумками проведеної ітераційної оцінки фактичного та перспективного стану платіжної дисципліни клієнтів згідно динаміки стану бізнесу у військовий час та фізичного стану збереження отриманої застави, Банком було оцінено обсяги потенційного погіршення фінансового стану клієнтів, можливого рівня дефолтів, та, як результат, імовірної зміни обсягів резервів під очікувані кредитні збитки.

За оцінкою керівництва Банку витрати на формування резервів не призведуть до порушення нормативних вимог НБУ щодо достатності капіталу навіть у разі розвитку подій за гіршим сценарієм, аніж визначено за результатами аналізу. Оцінка очікуваних кредитних збитків базувалася на врахуванні місцезнаходження позичальників Банку по відношенню до карти воєнних дій станом на кінець грудня 2024 року.

(у тисячах гривень)

3. Основа підготовки інформації (продовження)

Банк постійно контролює рівень ліквідності. Станом на звітну дату поточні та потенційні зобов'язання (позабалансові зобов'язання – гарантії, акредитиви) перевищують поточні активи на 14 864 945 тисяч гривень (Примітка 24). При оцінці ліквідності та можливості виконання своїх зобов'язань, Банк враховує стабільність залишків на рахунках клієнтів за допомогою моделювання. Перевищення поточних та потенційних фінансових зобов'язань над поточними фінансовими активами не призводить до зростання ризику ліквідності, оскільки Банк має високу питому вагу стабільних залишків на рахунках клієнтів. Аналіз прогнозних залишків готівкових коштів, коштів на кореспондентських рахунках, інвестицій в облігації внутрішньої державної позики (далі – «ОВДП») та депозитні сертифікати НБУ свідчить про достатній запас ліквідності. В той же час, у період дії воєнного стану, залишки на рахунках клієнтів суттєво збільшились, що є ознакою довіри клієнтів. Підходи, принципи, показники та інструменти управління ризиком ліквідності Банку наведено в Примітці 24.

Для 2025 звітного року, за поточною оцінкою змін операційного середовища, Банк прогнозує збереження структури балансу близької до наявної на звітну дату при зростанні валюти балансу, внаслідок зростання корпоративного та роздрібного портфелю кредитів, поточних і депозитних рахунків клієнтів та інвестицій у цінні папери. Прогноз показників діяльності Банку базувався на припущеннях помірного зростання реального ВВП, такого самого ж рівня інфляції, подальшого послаблення обмінного курсу гривні до ключових валют, притоку ліквідності, зростання операційного доходу та майже такого ж рівня чистої процентної маржі.

Керівництво Банку вживає постійних заходів для забезпечення роботи відділень в безперебійному режимі за умови відсутності загрози життю та здоров'ю працівників та клієнтів. Банк постійно підкріплює банкомати готівкою.

Банк має тривалу історію прибуткової діяльності та успішний досвід виходу зі збитків, що виникли в кризу 2008-2009 та 2014-2015 років, успішний досвід адаптування діяльності та кризового менеджменту в часи пандемії COVID-19. Після збиткового 2022 року, за результатами 2023 року, Банк відновив прибуткову діяльність, що підтверджується і прибутковим 2024 роком.

Існує суттєва невизначеність, пов'язана із непередбачуваним наразі впливом військових дій на території України, що триває, на припущення, що лежать в основі оцінок керівництва, яка може поставити під сумнів здатність Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі, і, отже, він не зможе реалізувати свої активи та погасити зобов'язання за звичайного перебігу господарської діяльності.

Керівництво Банку вважає, що незважаючи на вищезазначені фактори, що можуть зумовити виникнення значного сумніву здатність Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі, прогнози показників нормативів адекватності капіталу та ліквідності, прогноз операційних результатів діяльності Банку та прогноз очікуваних кредитних збитків надають достатні підстави для підготовки цієї фінансової звітності на основі припущення про безперервність діяльності.

4. Суттєва інформація про облікову політику

Перехід на нові або переглянуті стандарти та інтерпретації

Нижче представлені основні зміни облікової політики, пов'язані із застосуванням стандартів та інтерпретацій, які були вперше застосовані в 2024 році.

Зміни до МСФЗ, що набирають чинності з 1 січня 2024 року:

- МСБО 1 «Подання фінансової звітності» – «Класифікація зобов'язань як поточні та непоточні»;
- МСФЗ 16 «Оренда» – «Орендне зобов'язання в операціях продажу та зворотної оренди»;
- МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів» та МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» – «Угоди про фінансування постачальника»

Дані зміни не мали впливу на фінансову звітність Банку.

4. Суттєва інформація про облікову політику (продовження)

Нижче описана суттєва інформація про облікову політику, що застосовувалася при складанні цієї фінансової звітності. Ця політика послідовно застосовувалася до всіх років, представлених у звітності, якщо не зазначено інше.

Класифікація – фінансові активи

Згідно МСФЗ 9 всі боргові фінансові активи, які не відповідають тесту SPPI (виключно платежі в рахунок основної суми боргу та відсотків на непогашену частину основної суми боргу), класифікуються при первісному визнанні як фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Згідно даного критерію, боргові інструменти, які не відповідають визначенню «базової кредитної угоди», такі як інструменти, що містять вбудовану можливість конвертації, або кредити без права регресу, оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Всі стандартні операції з купівлі-продажу фінансових активів визнаються на дату розрахунку, тобто на дату, коли Банк отримує або передає актив. До стандартних операцій з купівлі-продажу відносяться операції з купівлі або продажу фінансових активів, в межах яких передбачається передача активів у строки, встановлені законодавством або прийняті на ринку.

Після оцінки бізнес-моделі та проходження тесту SPPI фінансовий актив при первісному визнанні класифікується як такий, що оцінюється за амортизованою собівартістю, за справедливою вартістю через інший сукупний дохід або за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Фінансовий актив оцінюється за амортизованою собівартістю тільки у випадку, якщо він відповідає обом нижченаведеним умовам і не класифікований як оцінюваний за справедливою вартістю через прибуток або збиток:

- він утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків, і
- його договірні умови передбачають виникнення у встановлені терміни грошових потоків, які являють собою виплату виключно основної суми і процентів (SPPI) на непогашену частину основної суми.

Борговий інструмент оцінюється за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки в іншому сукупному доході, тільки у випадку, якщо він відповідає обом з нижченаведених умов і не класифікований на розсуд Банку як оцінюваний за справедливою вартістю через прибуток або збиток:

- він утримується в рамках бізнес-моделі, мета якої досягається як шляхом отримання передбачених договором грошових потоків, так і шляхом продажу фінансових активів, і
- його договірні умови передбачають виникнення у встановлені терміни грошових потоків, які являють собою виплату виключно основної суми і процентів на непогашену частину основної суми.

За борговими фінансовими активами, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, прибутки та збитки визнаються в складі іншого сукупного доходу, за винятком таких наступних статей, які визнаються у прибутку чи збитку так само, як і за фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою собівартістю:

- процентних доходів, розрахованих з використанням методу ефективного відсотка;
- очікуваних кредитних збитків (ECL); і
- прибутків та збитків від курсових різниць.

При припиненні визнання боргового фінансового активу, що оцінюється за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, накопичені прибуток або збиток, раніше визнані у складі іншого сукупного доходу, перекласифіковуються зі складу капіталу в прибуток або збиток.

При первісному визнанні інвестицій в інструменти капіталу, які не призначені для торгових операцій, Банк може на власний розсуд прийняти рішення, без права його подальшого скасування, відображати подальші зміни їх справедливої вартості в складі іншого сукупного доходу. Такий вибір здійснюється для кожної інвестиції окремо.

За такими дольовими інструментами прибутки та збитки ніколи не перекласифіковуються у прибуток або збиток, а збиток від зменшення корисності у складі прибутку або збитку не визнається. Дивіденди визнаються в прибутку чи збитку, крім випадків, коли є очевидним, що вони являють собою повернення частини первісної вартості інвестиції, і в цьому випадку дивіденди визнаються в складі іншого сукупного доходу. При вибутті інвестиції накопичені прибутки та збитки, визнані у складі іншого сукупного доходу, переносяться до складу нерозподіленого прибутку.

Всі інші фінансові активи класифікуються як оцінювані за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Крім того, при первісному визнанні Банк може на власний розсуд класифікувати, без права подальшої перекласифікації, фінансовий актив, який відповідає критеріям для оцінки за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, як оцінюваний за справедливою вартістю через прибуток або збиток, якщо це дозволить усунути або значно зменшити неузгодженість обліку, яка виникла б в іншому випадку.

4. Суттєва інформація про облікову політику (продовження)

Оцінка бізнес-моделі

Банком проводиться оцінка мети бізнес-моделі, в рамках якої утримується актив, на рівні портфеля фінансових інструментів, оскільки це найкращим чином відображає спосіб управління бізнесом і надання інформації управлінському персоналу. При цьому, розглядається така інформація:

- політики і цілі, встановлені для даного портфеля фінансових активів, а також для зазначених політик на практиці, зокрема, чи орієнтована стратегія управлінського персоналу на отримання процентного доходу, передбаченого договором, підтримку певної структури процентних ставок, забезпечення відповідності термінів погашення фінансових активів строкам погашення фінансових зобов'язань, що використовуються для фінансування цих активів, або реалізацію грошових потоків шляхом продажу активів;
- метод оцінки результативності портфеля і форма повідомлення цієї інформації управлінському персоналу Банку;
- ризики, які впливають на результативність бізнес-моделі (і фінансових активів, утримуваних в рамках цієї бізнес-моделі), і яким чином здійснюється управління цими ризиками;
- яким чином винагороджуються менеджери, що здійснюють керівництво бізнесом (наприклад, чи залежить ця винагорода від справедливої вартості активів, якими вони управляють, або від отриманих ними від активів грошових потоків, передбачених договором);
- частота, обсяг і терміни продажів в минулих періодах, причини таких продажів, а також очікування щодо майбутнього рівня продажів. Однак інформація про рівні продажів розглядається не ізольовано, а в рамках єдиного цілісного аналізу того, яким чином досягається заявлена Банком мета управління фінансовими активами і як реалізуються грошові потоки.

Фінансові активи, що утримуються для торгових операцій і управління якими здійснюється та результативність яких оцінюється на основі справедливої вартості, оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, оскільки вони не утримуються ані з метою отримання передбачених договором грошових потоків, ані з метою як отримання передбачених договором грошових потоків, так і продажу фінансових активів.

Оцінка того, чи є передбачені договором грошові потоки виключно виплатою основної суми та процентів

Для цілей даної оцінки «основна сума» визначається як справедлива вартість фінансового активу при його первісному визнанні. «Проценти» визначаються як відшкодування за вартість грошей у часі, за кредитний ризик щодо основної суми, що залишається непогашеною протягом певного періоду часу, та за інші основні ризики і витрати, пов'язані з кредитуванням (наприклад, ризик ліквідності та адміністративні витрати), а також маржу прибутку.

При оцінці того, чи є передбачені договором грошові потоки виключно виплатами основної суми і процентів на непогашену частину основної суми («тест SPPI»), Банк аналізує договірні умови фінансового інструмента.

Перекласифікація

Класифікація фінансових активів після первісного визнання не змінюється, крім як у періоді, наступному за тим, в якому Банк змінює свою бізнес-модель з управління фінансовими активами. Банк повинен перекласифіковувати фінансові активи тільки в тому випадку, якщо він змінив бізнес-модель, яка використовується для управління цими фінансовими активами. Очікується, що такі зміни відбуваються вкрай рідко. Такі зміни визначаються вищим управлінським персоналом Банку як наслідок зовнішніх або внутрішніх змін і є значними для діяльності Банку й очевидними для зовнішніх сторін.

Класифікація фінансових зобов'язань після первісного визнання не підлягає зміні.

Припинення визнання

Фінансові активи

Фінансовий актив (або, де це можливо – частина фінансового активу) припиняє визнаватися у звіті про фінансовий стан, якщо:

- термін дії прав на отримання грошових потоків від активу минув;
- Банк відступив право на отримання грошових потоків від активу або прийняв зобов'язання перерахувати отримані грошові потоки повністю без суттєвої затримки третій стороні на умовах «транзитної» угоди; а також
- Банк або відступив практично всі ризики і вигоди від активу, або не відступив, але і не зберігає за собою всі ризики та вигоди від активу, проте відступив контроль над цим активом.

4. Суттєва інформація про облікову політику (продовження)

Припинення визнання (продовження)

У разі якщо Банк відступив свої права на отримання грошових потоків від активу, при цьому ні передавши, ні зберігши за собою практично ніяких ризиків і вигод, пов'язаних з ним, а також не відступивши контроль над активом, такий актив відображається в обліку в межах подальшої участі Банку в цьому активі. Продовження участі Банку в активі, що має форму гарантії за переданим активом, оцінюється за найменшим із значень первісної балансової вартості активу та максимального розміру відшкодування, яке може бути пред'явлено до оплати Банку.

Будь-яка накопичена сума прибутку/збитку, визнана у складі іншого сукупного доходу, за дольовими інвестиційними цінними паперами, класифікованими на розсуд Банку в категорію оцінки за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, не підлягає перекласифікації в чистий прибуток або збиток при припиненні визнання таких цінних паперів. Будь-яка частка участі у переданому фінансовому активі, що відповідає критеріям припинення визнання, яка виникла або залишилась у Банку, визнається як окремий актив або зобов’язання.

Списання

Кредити і боргові цінні папери підлягають списанню (частково чи повністю), коли прострочення перевищує 36 місяців та немає обґрунтованих очікувань щодо їх відшкодування. Як правило, у таких випадках Банк визначає, що у позичальника немає активів чи джерел доходу, що можуть генерувати грошові потоки в обсязі, достатньому для погашення сум заборгованості, що підлягають списанню.

Однак Банк може продовжувати здійснювати діяльність, спрямовану на стягнення заборгованості за списаними фінансовими активами згідно з політикою відшкодування сум, належних до погашення.

Модифікація фінансових активів і фінансових зобов’язань

Фінансові активи

В рамках діяльності з управління кредитним ризиком Банк переглядає умови кредитів та авансів клієнтам, які мають фінансові труднощі («політика перегляду умов кредитних угод»). Якщо Банк планує змінити умови фінансового активу таким чином, що дана зміна призведе до прощення частини існуючих грошових потоків, передбачених договором, то частина активу списується до проведення оцінки на предмет значущості модифікації умов. Банк здійснює якісну оцінку на предмет значущості даної модифікації в рамках політики Банку щодо перегляду умов кредитних угод.

У випадку значної модифікації умов, вважається, що строк дії прав на передбачені договором грошові потоки за первісним фінансовим активом закінчився. У цьому випадку визнання первісного фінансового активу припиняється, а новий фінансовий актив визнається в обліку за справедливою вартістю. Зміни величини грошових потоків за існуючими фінансовими активами або фінансовими зобов’язаннями не вважаються значною модифікацією умов, якщо вони є наслідком виконання поточних умов договору, наприклад, зміни процентних ставок Банком внаслідок змін облікової ставки Національного банку України, якщо відповідний договір кредитування передбачає можливість для Банку змінювати процентні ставки.

Банк здійснює кількісну та якісну оцінку того, чи є модифікація умов значною, тобто чи відрізняються значно потоки грошових коштів за первісним фінансовим активом і потоки грошових коштів за модифікованим активом або фінансовим активом, що його замінив. Банк здійснює кількісну та якісну оцінку на предмет значущості модифікації умов, аналізуючи якісні фактори, кількісні фактори і сукупний ефект якісних і кількісних факторів. Якщо потоки грошових коштів значно відрізняються, то вважається, що строк дії прав на передбачені договором грошові потоки за первісним фінансовим активом закінчився.

Фінансові зобов’язання

Визнання фінансового зобов'язання припиняється в разі виконання, скасування або закінчення терміну дії відповідного зобов'язання.

При заміні одного існуючого фінансового зобов'язання іншим зобов'язанням перед тим самим кредитором на умовах, що суттєво відрізняються, або в разі істотної модифікації умов існуючого зобов'язання визнання первісного зобов'язання припиняється, а нове зобов'язання відображається в обліку з визнанням різниці в балансовій вартості. Фінансові гарантії − це безвідкличні гарантії здійснення платежу у випадку, якщо клієнт виявиться неспроможним виконати свої зобов’язання перед третіми особами. Їм притаманний однаковий з кредитами ризик. Фінансові гарантії спочатку визнаються за справедливою вартістю, яка зазвичай ґрунтується на сумі отриманої комісії. Ця сума амортизується лінійним методом протягом строку існування зобов’язання. На кожну звітну дату фінансові гарантії оцінюються за більшим з двох значень: сумою амортизованої комісії та сумою резерву під очікувані кредитні збитки. Будь-яке збільшення зобов’язання за фінансовими гарантіями відображається у звіті про прибуток або збиток.

(у тисячах гривень)

4. Суттєва інформація про облікову політику (продовження)

Інші зобов'язання, пов'язані з кредитуванням

В ході звичайної діяльності Банк бере на себе інші зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, включаючи зобов'язання з надання кредитів та акредитиви, по відношенню до таких зобов'язань застосовуються вимоги оцінки очікуваних кредитних збитків, як і до фінансових активів.

Зменшення корисності – Фінансові активи, зобов'язання з надання позик і договори фінансової гарантії

Модель зменшення корисності застосовується до наступних фінансових інструментів, які не оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток:

- фінансові активи, що є борговими інструментами;
- дебіторська заборгованість за договорами оренди;
- зобов'язання з надання позик і зобов'язання за договорами фінансової гарантії.

За інвестиціями в інструменти капіталу збиток від зменшення корисності не визнається.

Резерви під очікувані кредитні збитки визнаються в сумі, що дорівнює або очікуваним кредитним збиткам за 12 місяців, або очікуваним кредитним збиткам за весь строк дії інструмента для фінансових інструментів, за якими було виявлено суттєве збільшення кредитного ризику. Очікувані кредитні збитки за весь строк дії інструмента – це очікувані кредитні збитки, що виникають внаслідок усіх можливих подій дефолту протягом усього договірного строку дії фінансового інструмента, тоді як очікувані кредитні збитки за 12 місяців є частиною очікуваних кредитних збитків, що виникають внаслідок подій дефолту, можливих протягом 12 місяців після звітної дати.

Для оцінки резерву під очікувані кредитні збитки за фінансовою дебіторською заборгованістю Банк використовує спрощення практичного характеру відповідно до МСФЗ 9.

Банк визнає резерви під очікувані кредитні збитки в сумі, що дорівнює очікуваним кредитним збиткам за весь строк дії інструмента, за винятком таких інструментів, за якими сума визнаного резерву буде дорівнювати очікуваним кредитним збиткам за 12 місяців:

- боргові цінні папери, якщо було визначено, що вони мають низький кредитний ризик станом на звітну дату. Банк вважає, що борговий цінний папір має низький кредитний ризик, якщо кредитний рейтинг за ним відповідає загальноприйнятим у світі визначенням рейтингу «інвестиційна якість»;
- інші фінансові інструменти (крім дебіторської заборгованості за договорами оренди), за якими з моменту первісного визнання не відбулося значного збільшення кредитного ризику;
- резерви під очікувані кредитні збитки за дебіторської заборгованістю за договорами оренди завжди будуть оцінюватися в сумі, що дорівнює очікуваним кредитним збиткам за весь строк дії інструмента.

Поняття оцінки очікуваних кредитних збитків, визначення дефолту та інші тлумачення основних підходів щодо зменшення корисності наведені в Примітці 24.

Визначення справедливої вартості

Банк оцінює фінансові інструменти, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки і збитки, а також за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, і такі нефінансові активи, як інвестиційна нерухомість, будівлі та предмети мистецтва, за справедливою вартістю на кожну звітну дату.

Справедлива вартість – це ціна, яка була б отримана за продаж активу або сплачена за передачу зобов'язання в рамках угоди, що укладається в звичайному порядку між учасниками ринку, на дату оцінки. Оцінка справедливої вартості передбачає, що операція з продажу активу або передачі зобов'язання відбувається:

- або на основному ринку для даного активу або зобов'язання;
- або, в умовах відсутності основного ринку, на найбільш сприятливому ринку для даного активу або зобов'язання.

У Банку повинен бути доступ до основного або найбільш сприятливого ринку. Справедлива вартість активу або зобов'язання оцінюється з використанням припущень, які використовувались би учасниками ринку при визначенні ціни активу або зобов'язання, при цьому передбачається, що учасники ринку діють в своїх кращих інтересах. Оцінка справедливої вартості нефінансового активу враховує можливість учасника ринку генерувати економічні вигоди від використання активу найвигіднішим та найкращим чином або його продажу іншому учаснику ринку, який буде використовувати даний актив найвигіднішим та найкращим чином.

Банк використовує такі методики оцінки справедливої вартості, які є прийнятними в обставинах, що склалися, і для яких доступні дані, достатні для оцінки справедливої вартості, при цьому максимально використовуючи доцільні спостережувані вхідні дані і мінімально використовуючи вхідні дані, що не спостерігаються.

4. Суттєва інформація про облікову політику (продовження)

Звіт про сукупний дохід

Суми, вилучені з власного капіталу і скориговані за справедливою вартістю фінансових активів в результаті перекласифікації і виключення з категорії оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування являють собою реалізовану переоцінку цінних паперів, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід та визнані в Звіті про сукупний дохід.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають залишки на кореспондентських рахунках та депозити «овернайт», розміщені в інших банках, депозитні сертифікати Національного банку України зі строком погашення до 1 робочого дня, грошові кошти в касі та в дорозі та кошти на рахунках в Національному банку України.

Заставне майно, що перейшло у власність Банку

Заставне майно, що перейшло у власність Банку − це нефінансові активи, отримані Банком при врегулюванні прострочених кредитів. Ці активи спочатку визнаються за справедливою вартістю та включаються до будівель та обладнання, інших фінансових активів чи товарно-матеріальних запасів у складі інших активів в залежності від їх природи, а також намірів Банку щодо відшкодування вартості цих активів, а в подальшому обліковуються відповідно до облікової політики для цих категорій активів. У складі інших активів, такі активи відображаються за вартістю придбання за вирахуванням зменшення корисності.

Похідні фінансові інструменти

У ході своєї звичайної діяльності Банк використовує різні похідні фінансові інструменти, включаючи форвардні контракти і угоди валютного свопу на валютних ринках і ринках капіталу. Ці фінансові інструменти утримуються для торгівлі та відображаються за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Справедлива вартість визначається на основі ринкових котирувань або моделей оцінки, що ґрунтуються на поточній ринковій і договірній вартості відповідних інструментів та інших факторах. Похідні фінансові інструменти з позитивною справедливою вартістю відображаються в складі активів, а з від'ємною справедливою вартістю − у складі зобов'язань. Доходи та витрати від операцій із зазначеними інструментами відображаються у звіті про прибуток або збиток як Прибуток/(збиток) від зміни справедливої вартості похідних інструментів.

Взаємозалік

Взаємозалік фінансових активів та зобов'язань з відображенням чистого підсумку у звіті про фінансовий стан здійснюється тільки за наявності юридично закріпленого права здійснювати взаємозалік і наміру реалізувати актив одночасно з погашенням зобов'язання.

Право на проведення заліку не повинно бути обумовлено подією в майбутньому і повинно мати юридичну силу в усіх наступних обставинах:

- в ході звичайної діяльності;
- в разі невиконання зобов'язання; і
- в разі неспроможності або банкрутства організації або кого-небудь з контрагентів.

Це, як правило, не виконується щодо генеральних угод про взаємозалік, і відповідні активи і зобов'язання відображаються в звіті про фінансовий стан в повній сумі.

Податок на прибуток

Податок на прибуток відображений у фінансовій звітності згідно з українським законодавством, яке набуло чинності або повинне набути чинності станом на кінець звітного періоду. Витрати на сплату податку включають поточний податок та відстрочений податок і визнаються у звіті про прибуток або збиток за винятком випадку, коли вони визнаються безпосередньо у складі іншого сукупного доходу, оскільки стосуються операцій, які також визнаються в тому ж самому або іншому періоді, безпосередньо у складі іншого сукупного доходу.

Поточний податок − це сума, що, як очікується, має бути сплачена податковим органам або відшкодована ними стосовно оподатковуваного прибутку чи збитку в поточний та попередні періоди. Інші податки, крім податку на прибуток, відображаються у складі операційних витрат.

4. Суттєва інформація про облікову політику (продовження)

Податок на прибуток (продовження)

Відстрочений податок на прибуток розраховується стосовно податкових збитків, перенесених на наступні періоди, та тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їх балансовою вартістю для цілей фінансової звітності. Згідно з виключенням при первісному визнанні, відстрочений податок не розраховується стосовно тимчасових різниць при первісному визнанні активу чи зобов'язання щодо іншої, ніж об'єднання компаній, операції, якщо операція, при її первісному визнанні, не впливає ані на фінансовий, ані на оподатковуваний прибуток. Сума відстроченого податку на прибуток визначається за податковими ставками, прийнятими на звітну дату, що, як очікується, будуть застосовуватись у періоді, в якому тимчасові різниці будуть сторновані або буде зарахований податковий збиток, перенесений на наступні періоди. Відстрочені податкові активи стосовно тимчасових різниць, що зменшують базу оподаткування, та податкових збитків, перенесених на наступні періоди, відображаються, лише якщо існує ймовірність отримання майбутнього оподатковуваного доходу, відносно якого можна буде реалізувати тимчасові різниці.

Основні засоби

Основні засоби, крім будівель та предметів мистецтва, обліковуються за первісною вартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та будь-якого резерву під зменшення корисності, у разі необхідності.

Після первісного визнання за первісною вартістю будівлі та предмети мистецтва Банку відображаються за переоціненою вартістю, яка є справедливою вартістю на дату переоцінки, за вирахуванням будь-якої накопиченої амортизації та будь-якого накопиченого резерву під зменшення корисності. Переоцінка проводиться достатньо регулярно для того, щоб балансова вартість суттєво не відрізнялася від тієї, що була б визначена із застосуванням справедливої вартості.

Збільшення балансової вартості від переоцінки визнається у складі іншого сукупного доходу, за винятком сум сторнування попереднього зменшення вартості даного активу, визнаного у звіті про прибуток або збиток. В цьому разі сума збільшення вартості активу відноситься на фінансовий результат. Зменшення балансової вартості активу в результаті переоцінки визнається у звіті про прибуток або збиток, за винятком безпосереднього заліку такого зменшення проти попереднього приросту вартості за тим самим активом, визнаним у складі резерву переоцінки будівель і відображеним в інших сукупних доходах.

Коли об'єкт будівель переоцінюється, накопичена до дати переоцінки амортизація перераховується пропорційно зміні загальної балансової вартості активу таким чином, щоб балансова вартість активу після переоцінки дорівнювала переоціненій вартості.

Резерв переоцінки відноситься безпосередньо до нерозподіленого прибутку в тому випадку, якщо сума переоцінки реалізована, тобто коли актив реалізується або списується чи в процесі використання цього активу Банком. В останньому випадку реалізована переоцінка являє собою різницю між амортизацією на основі переоціненої балансової вартості активу та амортизацією на основі його первісної вартості.

Незавершене будівництво обліковується за первісною вартістю за вирахуванням резерву під зменшення корисності. Після завершення активи, готові до використання, переводяться до категорії будівель або удосконалень орендованого майна за їх балансовою вартістю. Амортизація на незавершене будівництво не нараховується до поки актив не стає доступним для використання, що супроводжується переведенням до іншої категорії основних засобів.

На кожну звітну дату балансова вартість основних засобів переглядається на предмет зменшення корисності у разі виникнення події чи обставин, які вказують на ймовірність того, що балансову вартість цього активу буде неможливо відшкодувати. Якщо ознаки зменшення корисності існують, керівництво Банку розраховує вартість відшкодування, яка дорівнює справедливій вартості активу мінус витрати на продаж або вартості використання, залежно від того, яка з цих сум більша. Балансова вартість активу зменшується до суми відшкодування, а збиток від зменшення корисності визнається у прибутку чи збитку за рік. Збиток від зменшення корисності, відображений щодо будь-якого активу у минулих періодах, сторнується, якщо мали місце зміни в розрахунках, що використовувались для визначення вартості використання активу або його справедливої вартості за мінусом витрат на продаж.

Прибуток або збитки від вибуття активів, визначені шляхом порівняння суми надходжень від вибуття та балансової вартості активу, визнаються у прибутку чи збитку за рік (у складі операційних доходів чи витрат).

Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи відображаються по мірі їх здійснення у складі операційних витрат, крім випадків, коли такі витрати можна капіталізувати.

(у тисячах гривень)

4. Суттєва інформація про облікову політику (продовження)

Основні засоби (продовження)

Нарахування амортизації активу починаються з дати, коли актив стає доступним для використання. Амортизація нараховується лінійним методом протягом очікуваних строків корисної служби активів. Для ключових категорій основних засобів застосовуються такі річні норми амортизації:

Будівлі	2%-5%	Або протягом строку оренди, якщо він менший за 5 років
Удосконалення орендованого майна	20%	
Комп'ютери та інше обладнання	20%-33%	

Предмети мистецтва не амортизуються. Ліквідаційна вартість, строки корисної експлуатації активів та метод амортизації переглядаються і, за необхідності, коригуються на кінець кожного звітного року.

Нематеріальні активи, за винятком гудвілу

Всі нематеріальні активи, за винятком гудвілу, Банку мають кінцевий строк корисної служби і включають капіталізоване програмне забезпечення та ліцензії.

Придбані ліцензії на комп'ютерне програмне забезпечення капіталізуються виходячи з витрат на придбання програмного забезпечення та введення його в експлуатацію. Витрати, безпосередньо пов'язані з розробкою унікальних програмних продуктів, які можуть бути ідентифіковані та контролюються Банком, відображаються у складі нематеріальних активів, якщо ймовірне надходження економічних вигід, що перевищують витрати.

Капіталізовані витрати включають витрати на персонал, який займається розробкою програмного забезпечення, та відповідну частину накладних витрат. Всі інші витрати, пов'язані з програмним забезпеченням, наприклад, його обслуговуванням, відносяться на витрати по мірі їх здійснення. Капіталізоване програмне забезпечення та ліцензії амортизуються лінійним методом протягом очікуваного строку їх використання, який становить від 1 місяця до 10 років та відображаються у статті Операційні витрати Звіту про прибуток або збиток.

Інвестиційна нерухомість

Інвестиційна нерухомість − це нерухоме майно, яким володіє Банк для отримання прибутку від надання його в оренду або від збільшення його вартості і яке сам Банк не займає.

Інвестиційна нерухомість спочатку визнається за первісною вартістю і в подальшому визнається за справедливою вартістю, яка відображає кон'юнктуру ринку на звітну дату.

Прибуток та збитки в результаті зміни справедливої вартості інвестиційної нерухомості відображаються у звіті про прибуток або збиток як чистий прибуток або збиток від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості в тому році, в якому вони виникли.

Якщо інвестиційна нерухомість стає нерухомістю, яку займає власник, вона перекласифіковується до основних засобів за поточною балансовою вартістю на дату рекласифікації, яка далі підлягає амортизації.

Оренда

Оренда укладається договором, який передає користувачеві (орендареві) право контролювати використання ідентифікованого активу протягом періоду часу в обмін на винагороду. Частина активу може бути відокремленою як окремий ідентифікований актив, якщо вона фізично підлягає розмежуванню. Якщо вона фізично не може бути відокремленою, то частина активу не є окремо ідентифікованим активом, якщо тільки вона не представляє практично усю потужність активу і, в результаті, не передає право отримувати практично всі економічні вигоди від використання активу.

Якщо платіж по договору містить більше одного компоненту оренди або комбінацію орендного та неорендного платежу, в такому випадку відбувається алокація по контракту, виходячи з відносних величин самого платежу.

Банк орендар

Для короткострокової оренди з терміном, що не перевищує 12 місяців з дати першого застосування, а також для оренди малоцінних активів Банк використовує практичну можливість не визнавати активи з права користування та орендні зобов'язання. Орендні платежі за такими договорами визнаються як операційні витрати протягом усього строку дії договору.

В інших випадках, чиста приведена вартість орендних платежів визнається як фінансове зобов'язання. А самі орендні платежі діляться на сплату основного боргу та процентів, використовуючи метод ефективного відсотка.

4. Суттєва інформація про облікову політику (продовження)

Оренда (продовження)

Відповідно, актив з права користування визнається в сумі чистих приведених потоків орендного зобов'язання на дату початку дії договору, включаючи інші прямі супутні витрати. Попередні платежі, здійсненні до початку дії договору оренди, а також винагорода, отримана від орендодавця, включаються до складу активів з права користування. Актив з права користування амортизується на прямолінійній основі протягом терміну оренди або протягом строку корисного використання активу, якщо цей термін є коротшим, ніж строк оренди.

У випадку зміни величини очікуваних орендних платежів, наприклад, внаслідок індексованого розрахунку, або на основі нових оцінок контрактних опціонів, зобов'язання переоцінюється. Коригування відбувається разом із відповідним перерахунком права користування активами

Банк орендодавець

Оренда, в якій Банк виступає в ролі лізингодавця, а всі ризики та винагороди, пов'язані із використанням активу, передаються до орендаря, класифікується як фінансова оренда. У цьому випадку чисті приведені потоки мінімальних орендних платежів визнаються як актив у формі дебіторської заборгованості. Платежі від орендаря розподіляються на погашення балансової вартості активу та процентні доходи, які визнаються протягом терміну дії фінансового лізингу з використанням внутрішньої ставки дохідності.

Усі інші договори оренди, в яких Банк виступає в якості орендодавця, класифікуються як операційна оренда: об'єкт оренди продовжує відображатися на балансі Банку, а орендні платежі, як правило, визнаються у вигляді доходу на основі прямолінійного методу протягом строку дії оренди.

Зобов'язання з пенсійних та інших виплат працівникам

Банк сплачує єдиний соціальний внесок та внески до фондів соціального страхування у державний бюджет відносно своїх робітників. Суми внесків відносяться на витрати по мірі їх здійснення. Банк не має будь-яких додаткових зобов'язань з пенсійних виплат.

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю визнається, якщо контрагент виконав свої зобов'язання за угодою, і обліковується за амортизованою собівартістю.

Акціонерний капітал

Прості акції класифікуються як капітал. Емісійний дохід являє собою перевищення внесків у капітал над номінальною вартістю випущених акцій. Прибуток або збитки від продажу викуплених власних акцій відображаються як коригування емісійного доходу.

Умовні активи і зобов'язання

Умовні зобов'язання не визнаються в звіті про фінансовий стан, при цьому інформація про них розкривається у фінансовій звітності, за винятком випадків, коли вибуття ресурсів в зв'язку з їх погашенням є малоймовірним. Умовні активи не відображаються в звіті про фінансовий стан, при цьому інформація про них розкривається у фінансовій звітності в тих випадках, коли отримання пов'язаних з ними економічних вигод є ймовірним.

Процентні доходи та витрати

Ефективна ставка відсотка

Процентні доходи і проценті витрати визнаються у прибутку або збитку з використанням методу ефективного відсотка. Ефективна ставка відсотка – це ставка, за якою розрахункові майбутні грошові виплати або надходження протягом очікуваного терміну дії фінансового інструмента дисконтуються точно до:

- валової балансової вартості фінансового активу; або
- амортизованої собівартості фінансового зобов'язання.

При розрахунку ефективної ставки відсотка для фінансових інструментів, які не є кредитно-знеціненими активами, Банк оцінює майбутні грошові потоки з урахуванням всіх контрактних умов фінансових інструментів, але не очікувані кредитні збитки. Для фінансових активів, що є придбаними або створеними кредитно-знеціненими (POCI), розраховується відкоригована на кредитний ризик ефективна ставка відсотка з використанням оцінених майбутніх грошових потоків, включаючи очікувані кредитні збитки.

(у тисячах гривень)

4. Суттєва інформація про облікову політику (продовження)

Процентні доходи та витрати (продовження)

Розрахунок ефективної ставки відсотка включає витрати на операції, а також винагороди і суми, виплачені або отримані, які є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка. Витрати на проведення операції включають додаткові витрати, що безпосередньо відносяться до придбання або випуску фінансового активу чи фінансового зобов'язання.

Амортизована собівартість і валова балансова вартість

«Амортизована собівартість» фінансового активу або фінансового зобов'язання - це сума, в якій оцінюється фінансовий актив або фінансове зобов'язання при первісному визнанні, мінус платежі в рахунок основної суми боргу, плюс або мінус величина накопиченої амортизації різниці між початковою сумою і сумою до виплати при настанні терміну погашення, розрахованої з використанням методу ефективного відсотка, і стосовно до фінансових активів, скоригована з урахуванням оціночного резерву під очікувані кредитні збитки.

«Валова балансова вартість фінансового активу», що оцінюється за амортизованою собівартістю, - це амортизована собівартість фінансового активу до коригування на величину оціночного резерву під очікувані кредитні збитки.

Розрахунок процентних доходів та витрат

При розрахунку процентного доходу і витрат ефективна ставка відсотка застосовується до величини валової балансової вартості активу (коли актив не є кредитно-знеціненим) або амортизованої собівартості зобов'язання.

Однак за фінансовими активами, які стали кредитно-знеціненими після первісного визнання, процентний дохід розраховується за допомогою застосування методу ефективного відсотка до чистої балансової вартості активу. Якщо фінансовий актив більше не є кредитно-знеціненим, то розрахунок процентного доходу знову проводиться на основі валової балансової вартості.

За фінансовими активами, які були кредитно-знеціненими при первісному визнанні, процентний дохід розраховується шляхом застосування ефективної ставки відсотка, скоригованої з урахуванням кредитного ризику, до чистої амортизованої собівартості фінансового активу. Розрахунок процентного доходу за такими активами не здійснюється на основі валової балансової вартості, навіть якщо кредитний ризик за ними у подальшому зменшиться.

Комісійні доходи

Виплати, комісійні та інші статті доходів та витрат, включаючи плату за надання гарантій, як правило, обліковуються за методом нарахування залежно від ступеня завершеності конкретної операції, що визначається як частка фактично наданої послуги в загальному обсязі послуг, що мають бути надані.

Винагорода за кредитні зобов’язання або за позиковими коштами, які, ймовірно, будуть використані, відноситься на майбутні періоди (разом із відповідними прямими витратами) і відображаються як коригування ефективної процентної ставки за кредитом чи позиковими коштами. Винагороди та комісійні, що виникають в результаті переговорів або участі у переговорах про здійснення операції для третьої сторони (наприклад, придбання кредитів, акцій або інших цінних паперів, та придбання або продаж компаній), відображаються після завершення відповідної операції.

Перерахунок іноземної валюти

Українська гривня є функціональною валютою Банку, оскільки це валюта основного економічного середовища, в якому Банк здійснює свою діяльність. Операції в інших валютах розглядаються як операції в іноземній валюті. Монетарні активи та зобов’язання, деноміновані в іноземних валютах, перераховуються у функціональну валюту за офіційним обмінним курсом Національного банку України на звітну дату. Прибуток або збитки від перерахунку операцій в іноземній валюті визнаються у звіті про прибуток або збиток як результат від переоцінки іноземної валюти. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діяв на дату відповідної операції.

4. Суттєва інформація про облікову політику (продовження)

Нові положення бухгалтерського обліку

Нижче представлені стандарти та інтерпретації, які були випущені, але ще не набрали чинності на дату публікації фінансової звітності Банку. Банк планує застосовувати ці стандарти після набрання їх чинності.

З 1 січня 2025 року або пізніше набирають чинності наступні стандарти, зміни до них та вдосконалення до МСФЗ.

Зміни МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» – «Неможливість обміну» (з 1 січня 2025 року)

Зміни стосуються визначення конвертованої (обмінюваної) валюти. Стандарт доповнено визначенням, що таке конвертована валюта, настановами, як визначити чи є валюта конвертованою, як визначити спот-курс, якщо валюта не є конвертованою, та як розкрити це у фінансовій звітності.

Необхідно визначити, чи обмінюється валюта на інші. Якщо валюта не є конвертованою/обмінюваною, суб'єкт господарювання оцінює спот-курс та розкриває інформацію, яка дає змогу користувачам фінансової звітності зрозуміти, як валюта, що не обмінюється на іншу валюту, впливає або очікується, що впливатиме, на фінансові результати діяльності, фінансовий стан та грошові потоки суб'єкта господарювання.

Банк аналізує майбутній вплив на фінансову звітність.

Зміни МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» та МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»: «Зміни до класифікації та оцінки фінансових інструментів» (з 1 січня 2026 року)

30 травня 2024 року IASB (Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку) випустив Поправки до МСФЗ 9 та МСФЗ 7 «Зміни до класифікації та оцінки фінансових інструментів». Поправки включають

- Роз'яснення, що визнання фінансового зобов'язання припиняється на «дату розрахунку», і запровадження вибору облікової політики (якщо виконуються певні умови) для припинення визнання фінансових зобов'язань, погашених за допомогою системи електронних платежів, до дати розрахунку;
- Додаткові вказівки щодо того, як слід оцінювати договірні грошові потоки для фінансових активів із екологічним, соціальним і корпоративним управлінням (ESG) та подібними характеристиками;
- Роз'яснення щодо того, що таке «безрегресні позики» та які характеристики пов'язаних за договором інструментів;
- Запровадження розкриття інформації щодо фінансових інструментів із умовними ознаками та додаткових вимог до розкриття інформації щодо інструментів капіталу, класифікованих за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (OCI).

Зміни набувають чинності для річних періодів, що починаються 1 січня 2026 року або після цієї дати. Дозволяється дострокове застосування з можливістю дострокового застосування змін лише для класифікації фінансових активів і відповідного розкриття інформації. Наразі Банк не має наміру достроково приймати дані зміни.

Стосовно змін щодо припинення визнання фінансових зобов'язань, які розраховуються через систему електронних платежів, Банк наразі проводить оцінку всіх суттєвих електронних платіжних систем, які використовуються в різних юрисдикціях, якими він керує, щоб оцінити, чи призведуть зміни до суттєвих змін щодо поточної практики та чи відповідають вони умовам для застосування варіанту облікової політики щодо припинення визнання таких фінансових зобов'язань до дати розрахунку. Крім того, Банк переглядає свої інші платіжні системи, щоб забезпечити припинення визнання відповідних фінансових активів, коли право на грошові потоки припиняється, і припинення визнання відповідних фінансових зобов'язань на дату розрахунку.

Крім того, Банк оцінює вплив змін на свої фінансові активи, які включають функції, пов'язані з екологічними, соціальними та управлінськими функціями (ESG), та інші подібні умовні функції, а також на фінансування без права регресу та інструменти, пов'язані з контрактами. Виходячи з проведеної первинної оцінки, очікується, що зміни в цих сферах не матимуть суттєвого впливу на фінансову звітність, однак оцінка ще не завершена.

Банк аналізує майбутній вплив на фінансову звітність.

Також з 1 січня 2026 року набирають чинності наступні вдосконалення:

- вдосконалення МСФЗ 1 «Перше застосування міжнародних стандартів фінансової звітності»;
- вдосконалення МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації»;
- вдосконалення МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»;
- вдосконалення МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність».

Банк аналізує майбутній вплив даних вдосконалень на фінансову звітність.

МСФЗ 18 «Подання та розкриття інформації у фінансовій звітності» (з 1 січня 2027 року);

Новий стандарт бухгалтерського обліку МСФЗ 18 "Подання та розкриття інформації у фінансовій звітності" (далі – МСФЗ 18) замінює МСБО 1 "Подання фінансової звітності".

4. Суттєва інформація про облікову політику (продовження)

Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

МСФЗ 18 встановлює вимоги до подання та розкриття інформації у фінансовій звітності загального призначення (фінансовій звітності) з метою забезпечення надання доречної інформації, яка достовірно відображає активи, зобов'язання, власний капітал, доходи та витрати суб'єкта господарювання. Запровадження МСФЗ 18 не вплине на чистий прибуток суб'єкта господарювання, а лише змінить спосіб подання результатів у звіті про сукупний дохід і в примітках до фінансової звітності.

МСФЗ 18 стандартизує формати подання фінансових результатів, усуваючи розбіжності, які раніше ускладнювали порівняльний аналіз фінансових результатів між різними компаніями, та вводить термін "операційний прибуток" як важливий показник для оцінки операційних результатів. Стандарт вимагає від компаній чітко розподілити доходи та витрати за такими категоріями, як операційні, інвестиційні та фінансові, з урахуванням наявності особливих видів основної діяльності. Новий стандарт визначає та вимагає від суб'єктів господарювання розкривати показники ефективності, визначені керівництвом (управлінські показники ефективності), за якими має бути розкрита інформація про їх узгодження з найбільш прямо порівнюваними проміжними підсумками фінансових результатів, подання яких вимагається МСФЗ 18, і в складі фінансової звітності будуть підлягати обов'язковому аудиту.

Стандарт також установлює вдосконалені вимоги стосовно агрегування та дезагрегування інформації в основних фінансових звітах та/або примітках.

МСФЗ 18 спрямований на підвищення якості звітності суб'єктів господарювання, підвищення рівня довіри з боку інвесторів та інших користувачів, узгодженості інформації для здійснення аналізу та порівняння. Суб'єктам господарювання необхідно розпочати вивчення та підготовку до звітування за новим стандартом, насамперед із визначення оцінки впливу, перегляду облікової політики, агрегації даних, адаптації систем і процесів для підготовки фінансової звітності..

Банк аналізує майбутній вплив на фінансову звітність.

Також з 1 січня 2027 року набирає чинності наступний стандарт фінансової звітності:

- новий МСФЗ 19 «Дочірні підприємства, що не є підзвітними громадськості: розкриття інформації».

Банк аналізує майбутній вплив даного стандарту на фінансову звітність.

5. Суттєві облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики

Банк використовує оцінки та судження, які впливають на суми, що відображені у фінансовій звітності, та на балансову вартість активів та зобов'язань в наступному фінансовому році. Розрахунки та судження регулярно переглядаються й ґрунтуються на досвіді керівництва та інших факторах, включаючи очікування майбутніх подій, що за наявних умов вважаються обґрунтованими. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво Банку також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики. Професійні судження, які найсуттєвіше впливають на суми, що відображаються у фінансовій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року, включають:

Зменшення корисності кредитів та авансів клієнтам

Банк регулярно перевіряє свої кредитні портфелі на предмет зменшення корисності. При визначенні того, чи потрібно визнати збиток від зменшення корисності у складі прибутку чи збитку за рік, Банк робить судження стосовно того, чи є наявна інформація, яка свідчила б про зменшення очікуваних майбутніх грошових потоків від погашення зобов'язань боржником, яке можна визначити, до того, як таке зменшення можна порівняти з конкретним активом у цьому кредитному портфелі. При розрахунку майбутніх грошових потоків керівництво використовує оцінки на основі підтвердженої прогнозної інформації з урахуванням минулого досвіду збитків за активами з подібними характеристиками кредитного ризику та об'єктивними ознаками зменшення корисності по групах кредитів. Методика та припущення, що застосовуються для розрахунку як сум, так і строків майбутніх грошових потоків, регулярно переглядаються, з тим щоб зменшити різницю між розрахунковими та фактично понесеними збитками. Загальна сума резерву за кредитами та авансами клієнтам на кінець 2024 року становить 6 668 804 тисячі гривень (2023 рік - 7 416 486 тисяч гривень) (Примітка 9).

Банк регулярно оцінює активи, які надані як забезпечення по індивідуально знецінених позиках (Стадія 3), з метою оцінки суми ймовірних збитків по кожній операції. При цьому на величину майбутнього грошового потоку від реалізації активів впливає як вартість самого активу, так і строки можливої експозиції (реалізації). Одночасне зменшення вартості активів, отриманих Банком у заставу, на 10% та збільшення строку експозиції цих активів на 50% призвело б до збільшення величини очікуваних збитків від індивідуально знецінених кредитів на 209 324 тисячі гривень (у 2023 році − на 331 785 тисяч гривень).

5. Суттєві облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики (продовження)

Зменшення корисності кредитів та авансів клієнтам (продовження)

Збільшення вартості забезпечення по знецінених кредитах на 10% без зміни строку експозиції призвело б до зменшення величини очікуваних збитків від індивідуально знецінених кредитів на 90 090 тисяч гривень (у 2023 році − 114 268 тисяч гривень).

Щодо портфелю кредитів юридичним особам, резерв під які розраховується на портфельній основі (Стадії 1 та частина кредитів клієнтам, що не відповідає критеріям суттєвості в Стадії 2), на величину очікуваних збитків можуть впливати показники ймовірності дефолту позичальника (PD) та рівень втрат при настанні дефолту позичальника (LGD). У разі одночасного збільшення PD на 10% та LGD на 10% сума очікуваних збитків від зменшення корисності збільшилася би на 169 779 тисяч гривень (у 2023 році − на 142 408 тисяч гривень). Одночасне зменшення показника PD на 10% та LGD на 10% призвело б до зменшення суми очікуваних збитків від зменшення корисності на 153 609 тисяч гривень (у 2023 році − на 128 931 тисячу гривень).

Щодо масового портфелю кредитів роздрібного бізнесу, на величину очікуваних збитків можуть впливати показники ймовірності дефолту позичальника (PD) та коефіцієнт відновлення (повернення з дефолту − Recovery Rate, RR). У разі одночасного збільшення розміру PD на 10% та зменшення RR на 10% сума очікуваних збитків від зменшення корисності збільшилася би на 192 227 тисяч гривень (у 2023 році − на 146 813 тисяч гривень). Одночасне зменшення показника PD на 10% та збільшення RR на 10% призвело б до зменшення суми очікуваних збитків від зменшення корисності на 185 830 тисяч гривень (у 2023 році − на 144 194 тисячі гривень).

Справедлива вартість власних будівель, які використовує Банк, предметів мистецтва та інвестиційної нерухомості

Як зазначено у Примітці 4, Банк проводить регулярну переоцінку будівель, предметів мистецтва та інвестиційної нерухомості. Переоцінка проводиться на основі результатів оцінки, яку виконують незалежні оцінювачі. Основою оцінки є метод ринкових аналогів, результати застосування методу ринкових аналогів підтверджуються доходним методом. У ході переоцінки незалежні оцінювачі використовують професійні судження та оцінки для визначення аналогів будівель, що використовуються при застосуванні методу ринкових аналогів, строків експлуатації активів, які переоцінюються, та норм капіталізації, що використовуються при застосуванні доходного методу. У 2024 році Банк провів оцінку справедливої вартості власних будівель із залученням незалежних експертів, за результатами якої, була проведена переоцінка в сумі 285 127 тисяч гривень.

Визначення строків за договорами оренди

Банк враховує усі наявні факти та обставини, які призводять до виникнення економічного стимулу для виконання опціону на продовження оренди або невиконання опціону на припинення оренди. Банк визначає загальний термін оренди з урахування опціонів на продовження терміну оренди та припинення більш тривалих термінів оренди. Там, де це можливо, Банк прагне включити опціони на продовження в нові договори оренди, щоб забезпечити операційну гнучкість. На дату початку оренди Банк оцінює, чи є обґрунтованою впевненість в застосуванні опціонів, якщо є значна подія або значні зміни обставин, що знаходяться під її контролем. В результаті, термін оренди для більшості об’єктів оренди знаходиться в межах 3-5 років. Якби термін оренди був довшим на 1 рік, активи з права користування і орендні зобов’язання були б більшими на 111 216 тисяч гривень (2023 рік – 208 425 тисяч гривень).

Оцінка справедливої вартості

Якщо справедлива вартість фінансових активів і фінансових зобов’язань, відображених у звіті про фінансовий стан, не може бути визначена на підставі цін на активному ринку, вона визначається з використанням різних моделей оцінок, що включають математичні моделі. Вхідні дані для таких моделей визначаються на підставі спостережуваного ринку, якщо таке можливо; в інакшому випадку, для визначення справедливої вартості слід застосовуються судження. Додаткову інформацію розкрито у Примітці 25.

Для акцій та інших цінних паперів, які емітовані небанківськими фінансовими компаніями, для визначення справедливої вартості Банк використовує інформацію з відкритих джерел. Якщо інформація не є доступною, тоді використовуються припущення за аналогією або фінансові моделі. Проте, в рідкісних випадках собівартість може виступати в якості найкращої оцінки справедливої вартості, якщо доступ до ринку є обмеженим, а для продажу існують обґрунтовані перепони, що унеможливлюють отримання достовірної інформації, або якщо не можна говорити про вільний продаж на відкритому ринку за рахунок обмежуючих факторів, або існують багато різних оцінок справедливої вартості, та собівартість відображає найкращу оцінку серед них.

5. Суттєві облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики (продовження)

Оцінка бізнес-моделі

Класифікація і оцінка депозитних сертифікатів Національного банку України залежить від результатів тестування щодо виплат тільки основної суми та процентів, а також бізнес-моделі. Банк визначає бізнес-модель на рівні, який відображає те, яким чином депозитні сертифікати Національного банку України управляються разом для досягнення конкретної бізнес-цілі. Ця оцінка включає використання суджень, які відображають усі відповідні докази, включно зі способами оцінки показників діяльності активів та оцінки їхніх показників, ризики, які впливають на показники діяльності активів і способи їх управління, а також те, яким чином відбувається компенсація менеджерів активів. Банк здійснює моніторинг фінансових активів, які оцінюються за амортизованою собівартістю або справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, які припиняють визнаватися до настання терміну їхнього погашення, для того, щоб зрозуміти причину їх вибуття, і чи відповідають такі причини цілі господарської діяльності, заради якої ці активи утримуються. Моніторинг є частиною постійної оцінки Банку того, чи продовжує бізнес-модель, заради якої утримуються залишки фінансових активів, залишатися доречною і, якщо вона перестає бути доречною, чи відбулися зміни у бізнес-моделі та, відповідно, перспективні зміни у класифікації цих активів.

Визначення та оцінка сценаріїв очікуваних грошових потоків та їх ймовірностей за кредитами, що оцінюються на індивідуальній основі

При оцінці рівня очікуваних кредитних збитків за кредитами клієнтам, які оцінюються на індивідуальній основі, Банк застосовує суттєві судження управлінського персоналу для визначення очікуваних майбутніх грошових потоків на основі ймовірних сценаріїв. Банк розглядає декілька сценаріїв повернення коштів позичальником та бере до розрахунку кожен зі сценаріїв з урахуванням його відносної ймовірності. При аналізі майбутніх потоків грошових коштів приймається до уваги вся доступна на момент розрахунку резерву як внутрішня так і зовнішня інформація, яка ґрунтується на відкритих даних, а також припущеннях і прогнозах. Банк встановлює імовірність реалізації кожного сценарію за фінансовими інструментами, що оцінюються на індивідуальній основі, з врахуванням доступної інформації щодо позичальника та його фінансового стану, поточних та прогнозних макроекономічних умов, а також з урахуванням досвіду Банку, базуючись на професійних судженнях та обґрунтованих припущеннях. Банк використовує всю наявну та доступну інформацію отриману без надмірних зусиль, яка може впливати на імовірність настання одного або кількох сценаріїв.

Ймовірність дефолту

Ймовірність дефолту є ключовим сигналом у вимірюванні рівня кредитних збитків. Ймовірність дефолту – це оцінка на заданому часовому горизонті, розрахунок якої включає історичні дані, припущення і очікування майбутніх умов.

Рівень збитку у випадку дефолту

Збитки у випадку дефолту є оцінкою збитків, які виникнуть при дефолті. Він ґрунтується на різниці між грошовими потоками, належними за договором, і тими, які кредитор очікував би отримати, з урахуванням грошових потоків від забезпечення.

Визначення кількості, відносної ваги прогнозних сценаріїв та визначення прогнозної інформації, що відноситься до кожного із сценаріїв

Під час оцінки очікуваних кредитних збитків Банк використовує обґрунтовану та підтверджувану прогнозну інформацію, яка базується на припущеннях щодо майбутнього руху різних економічних факторів і те, яким чином ці фактори впливатимуть один на одного.

Створення груп активів з аналогічними характеристиками кредитного ризику

Коли очікувані кредитні збитки оцінюються на колективній основі, фінансові активи групуються на основі спільних характеристик ризику. Банк здійснює постійний моніторинг доречності характеристик кредитного ризику для оцінки того, чи продовжують вони залишатися аналогічними. Це вимагається для забезпечення того, щоб, у випадку зміни характеристик кредитного ризику, існував спосіб належного перерозподілу активів за сегментами. У результаті цього можуть бути створені нові портфелі або активи перейти до портфеля, який вже існує і краще відображає аналогічні характеристики кредитного ризику цієї групи активів.

Перерозподіл портфелів за сегментами та рух між портфелями стають поширенішими, коли відбувається значне зростання кредитного ризику (або коли таке значне зростання анулюється), і таким чином активи переходять з групи 12-ти місячних очікуваних кредитних збитків до активів на весь строк дії інструментів, або навпаки, але це також може відбуватися у рамках портфелів, які продовжують оцінюватися на тій само основі як 12-ти місячні очікувані кредитні збитки чи на весь строк дії інструментів, але сума очікуваних кредитних збитків змінюється, оскільки кредитний ризик портфелів є іншим.

(у тисячах гривень)

5. Суттєві облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики (продовження)

Моделі і припущення, які використовуються

Банк використовує різноманітні моделі та припущення під час оцінки справедливої вартості фінансових активів, а також під час оцінки очікуваних кредитних збитків. Судження застосовуються під час виявлення найдоречнішої моделі для кожного виду активів, а також під час визначення припущень, використаних у цих моделях, включно з припущеннями, які стосуються основних факторів кредитного ризику.

Для корпоративного портфелю кредитів клієнтам, Банк включає макроекономічну прогнозну інформацію в систему оцінки знецінення шляхом аналізу різних сценаріїв оцінки показників кредитного ризику. Сценарії визначаються як базовий (вага сценарію – 55% (2023 рік: 40%)), позитивний (вага сценарію – 15% (2023 рік: 5%)) і негативний (вага сценарію – 30% (2023 рік: 55%)). Банк використав власний прогноз щодо ВВП та рівня безробіття для позитивного та негативного сценаріїв, який базується на офіційних прогнозах НБУ, що використовується для базового сценарію.

У 2024 році Банк для оцінки ймовірності дефолту в роздрібному кредитному портфелі додатково розробив та застосовував прогнозну регресійну модель залежності майбутніх очікуваних збитків від макроекономічних показників. Підхід до визначення сценаріїв у даній моделі узгоджений із підходом, що використовується для корпоративного кредитного портфеля. Ці зміни у облікових оцінках призвели до збільшення очікуваних кредитних збитків на 480 000 тисяч гривень у порівнянні з застосуванням попереднього підходу. Водночас актуалізація моделі з урахуванням статистичних даних 2024 року нейтралізувала цей ефект, забезпечуючи більш збалансовану оцінку кредитних збитків.

6. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають:

	2024 рік	2023 рік
Грошові кошти в касі та в дорозі	4 679 019	2 886 363
Поточний рахунок у Національному банку України	10 810 563	9 998 708
Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках України	235 674	108 802
Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках інших країн	13 476 747	10 748 438
Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках інших країн – очікувані кредитні збитки	(10 988)	(6 688)
Депозитні сертифікати Національного банку України	30 011 066	10 012 329
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	**59 202 081**	**33 747 952**

Відповідно до вимог Національного банку України сума обов’язкового резерву Банку розраховується як відсоток від певних зобов’язань Банку за попередній місяць резервування. Станом на 31 грудня 2024 та 2023 років Національний банк України не вимагає від банків тримати кошти обов'язкового резервування на окремому рахунку. Контроль за формуванням обов’язкових резервів здійснюється за місяць, на основі середніх даних за весь період утримання.

Станом на 31 грудня 2024 року депозитні сертифікати Національного банку України номінальною вартістю 30 011 066 тисяч гривень (на 31 грудня 2023 року − 10 012 329 тисяч гривень) зі строком погашення до 1 робочого дня класифікуються Банком як грошові кошти та їх еквіваленти.

Нижче наведений аналіз змін валової балансової вартості та резерву під зменшення корисності грошових коштів та їх еквівалентів протягом 2024 року:

Грошові кошти та їх еквіваленти	Стадія 1
Валова балансова вартість на 1 січня 2024 року	**33 754 640**
Нові активи	30 011 066
Погашені активи	(12 422 334)
Зміна балансової вартості протягом періоду	7 003 878
Курсові різниці	865 819
На 31 грудня 2024 року	**59 213 069**

Грошові кошти та їх еквіваленти	Стадія 1
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2024 року	**6 688**
Погашені активи	(406)
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	4 103
Курсові різниці	603
На 31 грудня 2024 року	**10 988**

(у тисячах гривень)

6. Грошові кошти та їх еквіваленти (продовження)

Нижче наведений аналіз змін валової балансової вартості та резерву під зменшення корисності грошових коштів та їх еквівалентів протягом 2023 року:

Грошові кошти та їх еквіваленти	Стадія 1
Валова балансова вартість на 1 січня 2023 року	**46 464 416**
Нові активи	10 140 981
Погашені активи	(25 253 681)
Зміна балансової вартості протягом періоду	1 883 747
Курсові різниці	519 177
На 31 грудня 2023 року	**33 754 640**

Грошові кошти та їх еквіваленти	Стадія 1
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2023 року	**8 547**
Нові активи	70
Погашені активи	(16)
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(2 207)
Відновлення раніше списаного	56
Курсові різниці	238
На 31 грудня 2023 року	**6 688**

Нижче наведений аналіз поточних рахунків та депозитів «овернайт» в інших банках за кредитною якістю станом на 31 грудня 2024 року:

	Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках України	Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках інших країн	Всього
Стадія 1			
- з рейтингом від AA- до AA+	–	8 796 360	8 796 360
- з рейтингом від A- до A+	–	4 676 630	4 676 630
- з рейтингом від BBB- до BBB+	–	3 757	3 757
- з рейтингом від CCC- до CCC+	235 674	–	235 674
Всього	**235 674**	**13 476 747**	**13 712 421**
Мінус: очікувані кредитні збитки	–	(10 988)	(10 988)
Всього поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках	**235 674**	**13 465 759**	**13 701 433**

Нижче наведений аналіз поточних рахунків та депозитів «овернайт» в інших банках за кредитною якістю станом на 31 грудня 2023 року:

	Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках України	Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках інших країн	Всього
Стадія 1			
- з рейтингом від AA- до AA+	–	6 251 727	6 251 727
- з рейтингом від A- до A+	–	4 492 304	4 492 304
- з рейтингом від BBB- до BBB+	–	4 407	4 407
- з рейтингом від CCC- до CCC+	108 802	–	108 802
Всього	**108 802**	**10 748 438**	**10 857 240**
Мінус: очікувані кредитні збитки	–	(6 688)	(6 688)
Всього поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках	**108 802**	**10 741 750**	**10 850 552**

6. Грошові кошти та їх еквіваленти (продовження)

Для визначення кредитного рейтингу, Банк аналізує всі наявні дані рейтингових агенцій Fitch, Moody's та S&P. За наявності одночасно рейтингів, визначених двома рейтинговими агентствами, Банк ураховує рейтинг того рейтингового агентства, якому відповідає вищий рівень ризику. За наявності рейтингів, визначених трьома рейтинговими агентствами, Банк спочатку обирає рейтинги двох рейтингових агентств, яким відповідає нижчий рівень ризику, Якщо рівень ризику двох обраних рейтингів є різним, Банк ураховує рейтинг того рейтингового агентства, якому відповідає вищий рівень ризику. Отримані рейтинги приводяться до рейтингової шкали Fitch.

7. Кредити та аванси банкам

	2024 рік	**2023 рік**
Строкові депозити в інших банках, у тому числі:		
- у банках країн ОЕСР	4 936 016	3 769 730
- в українських банках	48 371	28 809
- в інших країнах	454 570	418 988
Всього строкових депозитів в інших банках	**5 438 957**	**4 217 527**
Мінус: очікувані кредитні збитки	*(3 934)*	*(4 022)*
Всього кредитів та авансів банкам	**5 435 023**	**4 213 505**

Нижче наведений аналіз змін валової балансової вартості та очікуваних кредитних збитків за кредитами та авансами банкам протягом 2024 року:

Кредити та аванси банкам	**Стадія 1**
Валова балансова вартість на 1 січня 2024 року	**4 217 527**
Нові активи	775 741
Погашені активи	(92 715)
Зміна балансової вартості протягом періоду	70 728
Курсові різниці	467 676
На 31 грудня 2024 року	**5 438 957**

Кредити та аванси банкам	**Стадія 1**
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2024 року	**4 022**
Нові активи	1 854
Погашені активи	(80)
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(2 468)
Курсові різниці	606
На 31 грудня 2024 року	**3 934**

Нижче наведений аналіз змін валової балансової вартості та очікуваних кредитних збитків за кредитами та авансами банкам протягом 2023 року:

Кредити та аванси банкам	**Стадія 1**
Валова балансова вартість на 1 січня 2023 року	**3 493 936**
Нові активи	622 265
Погашені активи	(158 741)
Зміна балансової вартості протягом періоду	65 123
Курсові різниці	194 944
На 31 грудня 2023 року	**4 217 527**

Кредити та аванси банкам	**Стадія 1**
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2023 року	**3 020**
Нові активи	1 168
Погашені активи	(702)
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	208
Курсові різниці	328
На 31 грудня 2023 року	**4 022**

(у тисячах гривень)

7. Кредити та аванси банкам (продовження)

Станом на 31 грудня 2024 року строкові депозити загальною сумою 5 438 957 тисяч гривень (на 31 грудня 2023 року − 4 217 527 тисяч гривень) являють собою гарантійні депозити для забезпечення імпортних акредитивів та гарантій, які Банк надав на користь своїх клієнтів, в тому числі гарантійні депозити під розрахунки в міжнародних платіжних системах.

Нижче наведений аналіз строкових депозитів в інших банках за кредитною якістю станом на 31 грудня 2024 року:

	Строкові депозити в інших банках
Стадія 1	
- з рейтингом від АА- до АА+	3 018 544
- з рейтингом від А- до А+	2 337 862
- з рейтингом від ВВВ- до ВВВ+	5 597
- з рейтингом від В- до В+	28 583
- з рейтингом від ССС- до ССС+	39 064
- без рейтингу	9 307
Всього	**5 438 957**
Мінус: очікувані кредитні збитки	(3 934)
Всього кредитів та авансів банкам	**5 435 023**

Для визначення кредитного рейтингу, Банк аналізує всі наявні дані рейтингових агенцій Fitch, Moody's та S&P. За наявності одночасно рейтингів, визначених двома рейтинговими агентствами, Банк ураховує рейтинг того рейтингового агентства, якому відповідає вищий рівень ризику. За наявності рейтингів, визначених трьома рейтинговими агентствами, Банк спочатку обирає рейтинги двох рейтингових агентств, яким відповідає нижчий рівень ризику, Якщо рівень ризику двох обраних рейтингів є різним, Банк ураховує рейтинг того рейтингового агентства, якому відповідає вищий рівень ризику. Отримані рейтинги приводяться до рейтингової шкали Fitch.

Нижче наведений аналіз строкових депозитів в інших банках за кредитною якістю станом на 31 грудня 2023 року:

	Строкові депозити в інших банках
Стадія 1	
- з рейтингом від АА- до АА+	2 326 228
- з рейтингом від А- до А+	1 823 326
- з рейтингом від ВВВ- до ВВВ+	14 886
- з рейтингом від ССС- до ССС+	21 156
- без рейтингу	31 931
Всього	**4 217 527**
Мінус: очікувані кредитні збитки	(4 022)
Всього кредитів та авансів банкам	**4 213 505**

8. Інвестиції в цінні папери

Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

	2024 рік	**2023 рік**
Державні боргові цінні папери України	35 512 877	30 446 002
Депозитні сертифікати Національного банку України	3 749 533	20 225 884
Державні боргові цінні папери інших країн	10 631 953	7 476 582
Всього боргових цінних паперів	**49 894 363**	**58 148 468**
Акції	7 057	7 057
Всього інвестицій в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	**49 901 420**	**58 155 525**

(у тисячах гривень)

8. Інвестиції в цінні папери (продовження)

Нижче наведений аналіз змін валової балансової вартості та резерву під очікувані кредитні збитки за інвестиціями в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід протягом 2024 року:

Інвестиції в цінні папери	Стадія 1	Стадія 2	Всього
Валова балансова вартість на 1 січня 2024 року	**53 269 718**	**6 538 796**	**59 808 514**
Нові активи	33 377 411	–	**33 377 411**
Погашені або продані активи	(35 347 142)	(6 538 796)	**(41 885 938)**
Зміна балансової вартості протягом періоду	(246 177)	–	**(246 177)**
Курсові різниці	1 215 229	–	**1 215 229**
На 31 грудня 2024 року	**52 269 039**	**–**	**52 269 039**

Інвестиції в цінні папери	Стадія 1	Стадія 2	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2024 року	**1 409 232**	**243 757**	**1 652 989**
Нові активи	1 363 902	–	**1 363 902**
Погашені або продані активи	(316 713)	(243 757)	**(560 470)**
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(88 802)	–	**(88 802)**
На 31 грудня 2024 року	**2 367 619**	**–**	**2 367 619**

Нижче наведений аналіз змін валової балансової вартості та резерву під очікувані кредитні збитки за інвестиціями в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід протягом 2023 року:

Інвестиції в цінні папери	Стадія 1	Стадія 2	Всього
Валова балансова вартість на 1 січня 2023 року	**7 057**	**12 790 108**	**12 797 165**
Нові активи	52 918 861	–	**52 918 861**
Погашені або продані активи	–	(6 705 847)	**(6 705 847)**
Зміна балансової вартості протягом періоду	–	524 968	**524 968**
Курсові різниці	343 800	(70 433)	**273 367**
На 31 грудня 2023 року	**53 269 718**	**6 538 796**	**59 808 514**

Інвестиції в цінні папери	Стадія 1	Стадія 2	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2023 року	**–**	**210 394**	**210 394**
Нові активи	1 409 232	–	**1 409 232**
Погашені або продані активи	–	(70 572)	**(70 572)**
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	–	103 935	**103 935**
На 31 грудня 2023 року	**1 409 232**	**243 757**	**1 652 989**

Нижче наведений аналіз боргових цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, за кредитною якістю станом на 31 грудня 2024 року:

	Державні боргові цінні папери	Депозитні сертифікати Національного банку України	Державні боргові цінні папери інших країн	Всього
Стадія 1				
- з рейтингом AA+	–	–	9 756 553	**9 756 553**
- з рейтингом AA-	–	–	875 400	**875 400**
- з рейтингом CC	35 512 877	3 749 533	–	**39 262 410**
Всього боргових цінних паперів	**35 512 877**	**3 749 533**	**10 631 953**	**49 894 363**

(у тисячах гривень)

8. Інвестиції в цінні папери (продовження)

Нижче наведений аналіз боргових цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, за кредитною якістю станом на 31 грудня 2023 року:

	Державні боргові цінні папери	Депозитні сертифікати Національного банку України	Державні боргові цінні папери інших країн	Всього
Стадія 1				
- з рейтингом AA+	–	–	6 218 581	**6 218 581**
- з рейтингом AA-	–	–	1 258 001	**1 258 001**
- з рейтингом CC	24 150 962	20 225 884	–	**44 376 846**
Стадія 2				
- з рейтингом CC	6 295 040	–	–	**6 295 040**
Всього боргових цінних паперів	**30 446 002**	**20 225 884**	**7 476 582**	**58 148 468**

Кредитні рейтинги емітентів державних боргових цінних паперів, депозитних сертифікатів Національного банку України та державних боргових цінних паперів інших країн засновані на даних рейтингового агентства Moody's і приведені до рейтингової шкали Fitch.

Основним фактором, який Банк враховує при розгляді питання про зменшення корисності боргових цінних паперів, є кредитний ризик емітента.

Станом на 31 грудня 2024 року депозитні сертифікати номінальною вартістю 30 011 066 тисяч гривень (на 31 грудня 2023 року – 10 012 329 тисяч гривень) зі строком погашення до 1 робочого дня класифікуються Банком як грошові кошти та їх еквіваленти (Примітка 6).

Станом на 31 грудня 2024 року державні боргові цінні папери включають облігації внутрішньої державної позики з кінцевими строками погашення з 15 січня 2025 року по 10 травня 2028 року та ефективною процентною ставкою від 14% до 27% річних (на 31 грудня 2023 року – з кінцевими строками погашення з 14 лютого 2024 року по 4 листопада 2026 року та ефективною процентною ставкою від 13% до 27% річних).

Станом на 31 грудня 2024 року інвестиції в цінні папери включають державні боргові цінні папери інших країн з кінцевими строками погашення з 7 січня 2025 року по 28 листопада 2025 року та ефективною процентною ставкою від 3% до 5% річних (на 31 грудня 2023 року – з кінцевими строками погашення з 4 січня 2024 року по 9 травня 2024 року та ефективною процентною ставкою від 3% до 5% річних).

Депозитні сертифікати Національного банку України з кінцевим строком погашення з 31 січня 2025 року по 14 лютого 2025 року та ефективною процентною ставкою 16% річних (на 31 грудня 2023 року – з кінцевими строками погашення з 5 січня 2024 року по 15 березня 2024 року та ефективною процентною ставкою від 20% до 22% річних).

9. Кредити та аванси клієнтам

	2024 рік	2023 рік
Кредити корпоративним клієнтам	51 862 862	44 724 306
Фінансовий лізинг	2 522 542	1 753 696
Мінус: очікувані кредитні збитки	(3 760 050)	(4 242 807)
Всього кредитів корпоративним клієнтам за вирахуванням очікуваних кредитних збитків	**50 625 354**	**42 235 195**
Кредити фізичним особам		
Споживчі кредити	6 891 573	4 669 359
Кредитні картки та овердрафти	12 184 147	8 197 873
Іпотечне кредитування	127 972	129 105
Автокредитування	147	194
Мінус: очікувані кредитні збитки	(2 908 754)	(3 173 679)
Всього кредитів фізичним особам за вирахуванням очікуваних кредитних збитків	**16 295 085**	**9 822 852**
Всього кредитів та авансів клієнтам	**66 920 439**	**52 058 047**

(у тисячах гривень)

9. Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Нижче наведений аналіз валової балансової вартості за стадіями знецінення станом на 31 грудня 2024 року:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	POCI	Всього
Кредити корпоративним клієнтам	44 297 495	4 333 287	3 210 953	21 127	51 862 862
Фінансовий лізинг	2 287 714	97 421	137 407	–	2 522 542
Споживчі кредити	5 810 674	524 106	556 793	–	6 891 573
Кредитні картки та овердрафти	10 894 954	401 023	888 170	–	12 184 147
Іпотечне кредитування	21 928	862	104 318	864	127 972
Автокредитування	–	–	147	–	147
Мінус: очікувані кредитні збитки	(1 763 090)	(930 615)	(3 958 948)	(16 151)	(6 668 804)
Всього кредитів та авансів клієнтам	**61 549 675**	**4 426 084**	**938 840**	**5 840**	**66 920 439**

Нижче наведений аналіз валової балансової вартості за стадіями знецінення станом на 31 грудня 2023 року:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	POCI	Всього
Кредити корпоративним клієнтам	35 061 609	5 558 727	4 079 579	24 391	44 724 306
Фінансовий лізинг	1 436 202	156 389	161 105	–	1 753 696
Споживчі кредити	3 380 544	721 516	567 299	–	4 669 359
Кредитні картки та овердрафти	5 675 592	1 142 366	1 379 915	–	8 197 873
Іпотечне кредитування	8 253	20 413	99 374	1 065	129 105
Автокредитування	–	–	194	–	194
Мінус: очікувані кредитні збитки	(1 035 278)	(1 295 520)	(5 070 019)	(15 669)	(7 416 486)
Всього кредитів та авансів клієнтам	**44 526 922**	**6 303 891**	**1 217 447**	**9 787**	**52 058 047**

Зміни валової балансової вартості та очікуваних кредитних збитків за кредитами, оцінюваними за амортизованою собівартістю

Представлені таблиці нижче розкривають зміни в очікуваних кредитних збитках за кредитними контрактами з клієнтами Банку. Нові активи включають формування резервів за кредитами, які були видані протягом поточного або попереднього періодів. Погашені активи являють собою розформування резервів у зв'язку із повним погашенням та продажем кредитів. Зміна величини очікуваного кредитного ризику в періоді включає збільшення або зменшення очікуваних кредитних збитків за контрактами, які існували на початок та кінець звітного або попереднього періодів, включаючи зміни за рахунок часткового погашення або вибірки коштів в рамках кредитного ліміту.

Нижче наведений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних очікуваних кредитних збитків за кредитами корпоративних клієнтів протягом 2024 року:

Кредити корпоративним клієнтам	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	POCI	Всього
Валова балансова вартість на 1 січня 2024 року	**35 061 609**	**5 558 727**	**4 079 579**	**24 391**	**44 724 306**
Нові активи	22 548 896	–	–	–	**22 548 896**
Погашені або продані активи	(11 869 380)	(1 126 397)	(512 952)	–	**(13 508 729)**
Переведення у стадію 1	1 346 855	(1 346 754)	(101)	–	**–**
Переведення у стадію 2	(722 067)	1 265 777	(543 710)	–	**–**
Переведення у стадію 3	(116 379)	(215 342)	331 721	–	**–**
Зміна балансової вартості протягом періоду	(2 549 978)	(45 890)	205 625	(54 755)	**(2 444 998)**
Зміни передбачених договором грошових потоків в зв'язку з модифікацією, яка не призводить до припинення визнання, та іншими змінами в рамках діючих контрактних умов	(57 802)	(660)	(238)	–	**(58 700)**
Використання резерву	–	–	(547 057)	–	**(547 057)**
Відновлення корисності POCI кредиту	–	–	–	51 486	**51 486**
Курсові різниці	655 741	243 826	198 086	5	**1 097 658**
На 31 грудня 2024 року	**44 297 495**	**4 333 287**	**3 210 953**	**21 127**	**51 862 862**

(у тисячах гривень)

9. Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Зміни валової балансової вартості та очікуваних кредитних збитків за кредитами, оцінюваними за амортизованою собівартістю (продовження)

Кредити корпоративним клієнтам	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	POCI	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2024 року	**519 119**	**583 064**	**3 051 284**	**14 604**	**4 168 071**
Нові активи	294 127	–	–	–	**294 127**
Погашені або продані активи	(157 660)	(74 731)	(141 439)	–	**(373 830)**
Переведення у стадію 1	170 952	(170 847)	(105)	–	**–**
Переведення у стадію 2	(14 503)	382 210	(367 707)	–	**–**
Переведення у стадію 3	(2 440)	(31 356)	33 796	–	**–**
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(126 353)	(220 702)	30 043	(50 804)	**(367 816)**
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	–	–	3 329	–	**3 329**
Зміни передбачених договором грошових потоків в зв'язку з модифікацією, яка не призводить до припинення визнання, та іншими змінами в рамках діючих контрактних умов	(1 068)	(130)	(611)	–	**(1 809)**
Використання резерву	–	–	(547 057)	–	**(547 057)**
Коригування процентних доходів	–	–	277 960	1	**277 961**
Відновлення корисності POCI кредиту	–	–	–	51 486	**51 486**
Курсові різниці	12 252	34 323	153 110	–	**199 685**
На 31 грудня 2024 року	**694 426**	**501 831**	**2 492 603**	**15 287**	**3 704 147**

Нижче наведений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних очікуваних кредитних збитків за фінансовим лізингом протягом 2024 року:

Фінансовий лізинг	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Валова балансова вартість на 1 січня 2024 року	**1 436 202**	**156 389**	**161 105**	**1 753 696**
Нові активи	1 714 359	–	–	**1 714 359**
Погашені або продані активи	(357 510)	(32 791)	(30 948)	**(421 249)**
Переведення у стадію 1	68 445	(68 445)	–	**–**
Переведення у стадію 2	(45 332)	82 294	(36 962)	**–**
Переведення у стадію 3	(100 685)	(5 537)	106 222	**–**
Зміна балансової вартості протягом періоду	(427 765)	(34 489)	(61 854)	**(524 108)**
Використання резерву	–	–	(156)	**(156)**
На 31 грудня 2024 року	**2 287 714**	**97 421**	**137 407**	**2 522 542**

Фінансовий лізинг	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2024 року	**12 536**	**12 165**	**50 035**	**74 736**
Нові активи	9 777	–	–	**9 777**
Погашені або продані активи	(4 544)	(3 633)	(5 974)	**(14 151)**
Переведення у стадію 1	1 625	(1 625)	–	**–**
Переведення у стадію 2	(212)	8 561	(8 349)	**–**
Переведення у стадію 3	(624)	(100)	724	**–**
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(5 329)	(7 918)	(3 051)	**(16 298)**
Використання резерву	–	–	(156)	**(156)**
Коригування процентних доходів	–	–	1 995	**1 995**
На 31 грудня 2024 року	**13 229**	**7 450**	**35 224**	**55 903**

(у тисячах гривень)

9. Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Зміни валової балансової вартості та очікуваних кредитних збитків за кредитами, оцінюваними за амортизованою собівартістю (продовження)

Нижче наведений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних очікуваних кредитних збитків за споживчими кредитами фізичних осіб протягом 2024 року:

Споживчі кредити	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Валова балансова вартість на 1 січня 2024 року	**3 380 544**	**721 516**	**567 299**	**4 669 359**
Нові активи	5 383 100	–	–	**5 383 100**
Погашені або продані активи	(2 397 064)	(184 825)	(99 327)	**(2 681 216)**
Переведення у стадію 1	34 483	(34 483)	–	**–**
Переведення у стадію 2	(76 225)	76 225	–	**–**
Переведення у стадію 3	(94 945)	(154 207)	249 152	**–**
Зміна балансової вартості протягом періоду	(419 203)	99 897	72 696	**(246 610)**
Використання резерву	(16)	(17)	(233 027)	**(233 060)**
На 31 грудня 2024 року	**5 810 674**	**524 106**	**556 793**	**6 891 573**

Споживчі кредити	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2024 року	**99 082**	**239 165**	**541 188**	**879 435**
Нові активи	146 125	–	–	**146 125**
Погашені або продані активи	(65 807)	(43 775)	(65 539)	**(175 121)**
Переведення у стадію 1	8 660	(8 660)	–	**–**
Переведення у стадію 2	(3 437)	3 437	–	**–**
Переведення у стадію 3	(5 123)	(63 490)	68 613	**–**
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(17 479)	90 959	6 459	**79 939**
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	–	–	150 677	**150 677**
Використання резерву	(16)	(17)	(233 027)	**(233 060)**
Коригування процентних доходів	–	–	50 062	**50 062**
На 31 грудня 2024 року	**162 005**	**217 619**	**518 433**	**898 057**

Нижче наведений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних очікуваних кредитних збитків за кредитними картками та овердрафтами фізичних осіб протягом 2024 року:

Кредитні картки та овердрафти	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Валова балансова вартість на 1 січня 2024 року	**5 675 592**	**1 142 366**	**1 379 915**	**8 197 873**
Нові активи	3 523 759	–	–	**3 523 759**
Погашені або продані активи	(199 107)	(67 516)	(113 255)	**(379 878)**
Переведення у стадію 1	733 659	(733 659)	–	**–**
Переведення у стадію 2	(176 125)	176 125	–	**–**
Переведення у стадію 3	(182 229)	(135 185)	317 414	**–**
Зміна балансової вартості протягом періоду	1 519 448	18 902	174 766	**1 713 116**
Використання резерву	(44)	(9)	(872 535)	**(872 588)**
Курсові різниці	1	(1)	1 865	**1 865**
На 31 грудня 2024 року	**10 894 954**	**401 023**	**888 170**	**12 184 147**

(у тисячах гривень)

9. Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Зміни валової балансової вартості та очікуваних кредитних збитків за кредитами, оцінюваними за амортизованою собівартістю (продовження)

Кредитні картки та овердрафти	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2024 року	**403 982**	**457 263**	**1 340 381**	**2 201 626**
Нові активи	490 438	–	–	**490 438**
Погашені або продані активи	(14 487)	(19 723)	(74 253)	**(108 463)**
Переведення у стадію 1	278 283	(278 283)	–	**–**
Переведення у стадію 2	(14 135)	14 135	–	**–**
Переведення у стадію 3	(18 094)	(66 826)	84 920	**–**
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(233 520)	97 029	(30 719)	**(167 210)**
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	–	–	233 676	**233 676**
Використання резерву	(44)	(9)	(872 535)	**(872 588)**
Коригування процентних доходів	–	–	137 863	**137 863**
Курсові різниці	49	2	1 848	**1 899**
На 31 грудня 2024 року	**892 472**	**203 588**	**821 181**	**1 917 241**

Нижче наведений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних очікуваних кредитних збитків за іпотечними кредитами фізичних осіб протягом 2024 року:

Іпотечне кредитування	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	POCI	Всього
Валова балансова вартість на 1 січня 2024 року	**8 253**	**20 413**	**99 374**	**1 065**	**129 105**
Погашені або продані активи	(133)	(1 523)	(1 072)	–	**(2 728)**
Переведення у стадію 1	17 853	(17 853)	–	–	**–**
Переведення у стадію 2	(74)	74	–	–	**–**
Переведення у стадію 3	(407)	–	407	–	**–**
Зміна балансової вартості протягом періоду	(3 600)	(347)	4 171	(63)	**161**
Використання резерву	–	–	(3 936)	(243)	**(4 179)**
Курсові різниці	36	98	5 374	105	**5 613**
На 31 грудня 2024 року	**21 928**	**862**	**104 318**	**864**	**127 972**

Іпотечне кредитування	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	POCI	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2024 року	**559**	**3 863**	**86 937**	**1 065**	**92 424**
Погашені або продані активи	(8)	(310)	(710)	–	**(1 028)**
Переведення у стадію 1	3 328	(3 328)	–	–	**–**
Переведення у стадію 2	(7)	7	–	–	**–**
Переведення у стадію 3	(98)	–	98	–	**–**
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(2 826)	(130)	(8 803)	(202)	**(11 961)**
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	–	–	6 023	–	**6 023**
Використання резерву	–	–	(3 936)	(243)	**(4 179)**
Коригування процентних доходів	–	–	6 806	140	**6 946**
Курсові різниці	10	25	4 945	104	**5 084**
На 31 грудня 2024 року	**958**	**127**	**91 360**	**864**	**93 309**

(у тисячах гривень)

9. Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Зміни валової балансової вартості та очікуваних кредитних збитків за кредитами, оцінюваними за амортизованою собівартістю (продовження)

Нижче наведений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних очікуваних кредитних збитків за автокредитуванням фізичних осіб протягом 2024 року:

Автокредитування	Стадія 3
Валова балансова вартість на 1 січня 2024 року	**194**
Погашені або продані активи	(53)
Зміна балансової вартості протягом періоду	1
Курсові різниці	5
На 31 грудня 2024 року	**147**

Автокредитування	Стадія 3
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2024 року	**194**
Погашені активи	(30)
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(3 524)
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	3 515
Коригування процентних доходів	(13)
Курсові різниці	5
На 31 грудня 2024 року	**147**

Нижче наведений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних очікуваних кредитних збитків за кредитами корпоративних клієнтів протягом 2023 року:

Кредити корпоративним клієнтам	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	POCI	Всього
Валова балансова вартість на 1 січня 2023 року	**26 718 331**	**5 421 511**	**7 062 457**	**73 189**	**39 275 488**
Нові активи	18 810 747	–	–	–	**18 810 747**
Погашені або продані активи	(8 978 935)	(743 879)	(464 891)	–	**(10 187 705)**
Переведення у стадію 1	759 678	(582 106)	(177 572)	–	**–**
Переведення у стадію 2	(1 631 873)	1 631 873	–	–	**–**
Переведення у стадію 3	(25 258)	(398 667)	423 925	–	**–**
Зміна балансової вартості протягом періоду	(968 661)	58 170	(61 906)	(54 773)	**(1 027 170)**
Зміни передбачених договором грошових потоків в зв'язку з модифікацією, яка не призводить до припинення визнання, та іншими змінами в рамках діючих контрактних умов	19 206	(3 369)	4 135	–	**19 972**
Використання резерву	–	–	(2 805 649)	–	**(2 805 649)**
Відновлення корисності POCI кредиту	–	–	–	5 881	**5 881**
Курсові різниці	358 374	175 194	99 080	94	**632 742**
На 31 грудня 2023 року	**35 061 609**	**5 558 727**	**4 079 579**	**24 391**	**44 724 306**

(у тисячах гривень)

9. Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Зміни валової балансової вартості та очікуваних кредитних збитків за кредитами, оцінюваними за амортизованою собівартістю (продовження)

Кредити корпоративним клієнтам	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	POCI	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2023 року	**410 945**	**673 139**	**5 762 592**	**18 745**	**6 865 421**
Нові активи	231 259	–	–	–	**231 259**
Погашені або продані активи	(122 241)	(54 825)	(223 181)	–	**(400 247)**
Переведення у стадію 1	83 894	(51 179)	(32 715)	–	**–**
Переведення у стадію 2	(30 006)	30 006	–	–	**–**
Переведення у стадію 3	(546)	(105 763)	106 309	–	**–**
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(62 516)	78 017	(173 467)	(10 042)	**(168 008)**
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	–	–	2 582	–	**2 582**
Зміни передбачених договором грошових потоків в зв'язку з модифікацією, яка не призводить до припинення визнання, та іншими змінами в рамках діючих контрактних умов	236	(280)	1 986	–	**1 942**
Використання резерву	–	–	(2 805 649)	–	**(2 805 649)**
Коригування процентних доходів	2 243	–	339 451	11	**341 705**
Відновлення корисності POCI кредиту	–	–	–	5 881	**5 881**
Курсові різниці	5 851	13 949	73 376	9	**93 185**
На 31 грудня 2023 року	**519 119**	**583 064**	**3 051 284**	**14 604**	**4 168 071**

Нижче наведений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних очікуваних кредитних збитків за фінансовим лізингом протягом 2023 року:

Фінансовий лізинг	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Валова балансова вартість на 1 січня 2023 року	**752 503**	**647 400**	**240 244**	**1 640 147**
Нові активи	970 400	–	–	**970 400**
Погашені або продані активи	(201 688)	(48 199)	(58 683)	**(308 570)**
Переведення у стадію 1	317 328	(317 328)	–	**–**
Переведення у стадію 2	(57 674)	57 674	–	**–**
Зміна балансової вартості протягом періоду	(344 667)	(183 158)	(20 417)	**(548 242)**
Використання резерву	–	–	(39)	**(39)**
На 31 грудня 2023 року	**1 436 202**	**156 389**	**161 105**	**1 753 696**

Фінансовий лізинг	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2023 року	**5 980**	**105 122**	**60 140**	**171 242**
Нові активи	7 829	–	–	**7 829**
Погашені або продані активи	(3 274)	(2 127)	(8 885)	**(14 286)**
Переведення у стадію 1	64 145	(64 145)	–	**–**
Переведення у стадію 2	(200)	200	–	**–**
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(61 944)	(26 885)	(7 608)	**(96 437)**
Використання резерву	–	–	(39)	**(39)**
Коригування процентних доходів	–	–	6 427	**6 427**
На 31 грудня 2023 року	**12 536**	**12 165**	**50 035**	**74 736**

(у тисячах гривень)

9. Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Зміни валової балансової вартості та очікуваних кредитних збитків за кредитами, оцінюваними за амортизованою собівартістю (продовження)

Нижче наведений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних очікуваних кредитних збитків за споживчими кредитами фізичних осіб протягом 2023 року:

Споживчі кредити	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Валова балансова вартість на 1 січня 2023 року	**2 851 629**	**848 983**	**2 092 157**	**5 792 769**
Нові активи	3 059 998	–	–	**3 059 998**
Погашені або продані активи	(1 824 019)	(215 408)	(348 726)	**(2 388 153)**
Переведення у стадію 1	65 716	(65 716)	–	**–**
Переведення у стадію 2	(239 913)	239 913	–	**–**
Переведення у стадію 3	(119 361)	(349 931)	469 292	**–**
Зміна балансової вартості протягом періоду	(413 506)	263 675	236 076	**86 245**
Використання резерву	–	–	(1 881 500)	**(1 881 500)**
На 31 грудня 2023 року	**3 380 544**	**721 516**	**567 299**	**4 669 359**

Споживчі кредити	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2023 року	**225 044**	**471 138**	**1 984 225**	**2 680 407**
Нові активи	86 750	–	–	**86 750**
Погашені або продані активи	(137 774)	(82 842)	(272 227)	**(492 843)**
Переведення у стадію 1	18 726	(18 726)	–	**–**
Переведення у стадію 2	(25 354)	25 354	–	**–**
Переведення у стадію 3	(13 803)	(223 507)	237 310	**–**
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(54 539)	67 748	36 294	**49 503**
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	–	–	109 149	**109 149**
Використання резерву	–	–	(1 881 500)	**(1 881 500)**
Коригування процентних доходів	32	–	327 937	**327 969**
На 31 грудня 2023 року	**99 082**	**239 165**	**541 188**	**879 435**

Нижче наведений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних очікуваних кредитних збитків за кредитними картками та овердрафтами фізичних осіб протягом 2023 року:

Кредитні картки та овердрафти	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Валова балансова вартість на 1 січня 2023 року	**6 769 369**	**943 140**	**4 688 941**	**12 401 450**
Нові активи	727 081	–	–	**727 081**
Погашені або продані активи	(274 587)	(65 975)	(349 436)	**(689 998)**
Переведення у стадію 1	243 340	(243 340)	–	**–**
Переведення у стадію 2	(1 093 258)	1 093 258	–	**–**
Переведення у стадію 3	(404 788)	(595 991)	1 000 779	**–**
Зміна балансової вартості протягом періоду	(291 565)	11 274	412 089	**131 798**
Використання резерву	–	–	(4 373 846)	**(4 373 846)**
Курсові різниці	–	–	1 388	**1 388**
На 31 грудня 2023 року	**5 675 592**	**1 142 366**	**1 379 915**	**8 197 873**

(у тисячах гривень)

9. Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Зміни валової балансової вартості та очікуваних кредитних збитків за кредитами, оцінюваними за амортизованою собівартістю (продовження)

Кредитні картки та овердрафти	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2023 року	**732 054**	**475 632**	**4 458 699**	**5 666 385**
Нові активи	59 023	–	–	**59 023**
Погашені або продані активи	(31 910)	(16 578)	(230 686)	**(279 174)**
Переведення у стадію 1	95 146	(95 146)	–	**–**
Переведення у стадію 2	(126 143)	126 143	–	**–**
Переведення у стадію 3	(60 508)	(334 766)	395 274	**–**
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(263 686)	301 974	18 180	**56 468**
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	–	–	159 328	**159 328**
Використання резерву	–	–	(4 373 846)	**(4 373 846)**
Коригування процентних доходів	–	–	912 087	**912 087**
Курсові різниці	6	4	1 345	**1 355**
На 31 грудня 2023 року	**403 982**	**457 263**	**1 340 381**	**2 201 626**

Нижче наведений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних очікуваних кредитних збитків за іпотечними кредитами фізичних осіб протягом 2023 року:

Іпотечне кредитування	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	POCI	Всього
Валова балансова вартість на 1 січня 2023 року	**12 280**	**22 166**	**68 015**	**945**	**103 406**
Погашені або продані активи	(79)	(1 419)	(1 789)	–	**(3 287)**
Переведення у стадію 1	402	(402)	–	–	**–**
Переведення у стадію 2	(3 151)	3 151	–	–	**–**
Переведення у стадію 3	–	(72)	72	–	**–**
Зміна балансової вартості протягом періоду	(1 228)	(3 053)	35 935	6	**31 660**
Використання резерву	–	–	(4 616)	75	**(4 541)**
Курсові різниці	29	42	1 757	39	**1 867**
На 31 грудня 2023 року	**8 253**	**20 413**	**99 374**	**1 065**	**129 105**

Іпотечне кредитування	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	POCI	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2023 року	**730**	**4 423**	**53 470**	**945**	**59 568**
Погашені або продані активи	(4)	(273)	(1 029)	–	**(1 306)**
Переведення у стадію 1	122	(122)	–	–	**–**
Переведення у стадію 2	(125)	125	–	–	**–**
Переведення у стадію 3	–	(13)	13	–	**–**
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(171)	(292)	12 119	(127)	**11 529**
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	–	–	19 827	–	**19 827**
Використання резерву	–	–	(4 616)	75	**(4 541)**
Коригування процентних доходів	–	–	5 583	133	**5 716**
Курсові різниці	7	15	1 570	39	**1 631**
На 31 грудня 2023 року	**559**	**3 863**	**86 937**	**1 065**	**92 424**

(у тисячах гривень)

9. Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Зміни валової балансової вартості та очікуваних кредитних збитків за кредитами, оцінюваними за амортизованою собівартістю (продовження)

Нижче наведений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних очікуваних кредитних збитків за автокредитуванням фізичних осіб протягом 2023 року:

Автокредитування	Стадія 3
Валова балансова вартість на 1 січня 2023 року	**188**
Зміна балансової вартості протягом періоду	4
Курсові різниці	2
На 31 грудня 2023 року	**194**

Автокредитування	Стадія 3
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2023 року	**188**
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(1 891)
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	1 888
Коригування процентних доходів	8
Курсові різниці	1
На 31 грудня 2023 року	**194**

Використання резерву за 2024 рік становило 1 657 040 тисяч гривень (2023 рік - 9 065 575 тисяч гривень). Відшкодування боргу за рахунок продажів кредитів у 2024 році становило 13 072 тисячі гривень (2023 рік - 283 393 тисячі гривень).

Сума заборгованості за кредитними договорами за фінансовими активами, які були списані протягом року, що закінчився 31 грудня 2024 року, і щодо яких Банк продовжує свою діяльність зі стягнення заборгованості, становить 1 540 825 тисяч гривень (31 грудня 2023 року - становить 7 829 921 тисяча гривень).

Модифіковані кредити

Банк припиняє визнання фінансового активу, якщо умови договору переглядаються таким чином, що по суті він стає новим фінансовим інструментом, а різниця визнається в якості прибутку або збитку від припинення визнання до того, як визнаний збиток від зменшення корисності. При первісному визнанні кредити відносяться до Стадії 1 для цілей оцінки очікуваних кредитних збитків, крім випадків, коли створений кредит вважається POCI активом.

Якщо модифікація не призводить до припинення визнання, то на основі зміни грошових потоків, дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою, Банк визнає прибуток або збиток від модифікації до того, як визнаний збиток від зменшення корисності. Якщо кредит було модифіковано через фінансові труднощі позичальника, Банк продовжує відстежувати ризик, доки позичальник не покращить фінансове становище, або повністю й остаточно буде списаний з балансу Банку.

У таблиці нижче показані активи Стадії 2 та Стадії 3, умови за якими були переглянуті протягом періоду, з відображенням відповідних прибутків або збитків від модифікації:

	2024 рік	2023 рік
Кредити та аванси клієнтам, модифіковані протягом періоду		
Амортизована собівартість до модифікації	1 695 148	2 996 143
Чистий прибуток (збиток) від модифікації	(157)	(940)
Валова балансова вартість кредитів та авансів клієнтам станом на кінець звітного періоду, за якими очікувані кредитні збитки після модифікації змінились з очікуваних кредитних збитків на весь термін до 12-ти місячних очікуваних кредитних збитків	421 295	23 032

Забезпечення та інші засоби підвищення кредитного рейтингу

Сума та види забезпечення, що вимагається Банком, залежать від оцінки кредитного ризику контрагента. Запроваджені процедури щодо прийнятності різних видів застави та параметрів оцінки.

Нижче зазначені основні види отриманого забезпечення:

- за операціями кредитування корпоративних клієнтів − об’єкти нерухомого та рухомого майна, товарно-матеріальні запаси та майнові права на депозити;
- за операціями кредитування фізичних осіб − майнові права на рухоме і нерухоме майно, майнові права на депозити.

9. Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Забезпечення та інші засоби підвищення кредитного рейтингу (продовження)

Банк також отримує гарантії від материнських компаній за кредитами, що надаються їх дочірнім підприємствам.

Керівництво здійснює моніторинг ринкової вартості забезпечення, вимагає додаткового забезпечення згідно з базовими угодами, а також здійснює моніторинг ринкової вартості забезпечення при перевірці достатності резерву під зменшення корисності кредитів.

Станом на 31 грудня 2024 року кредити були забезпечені розміщеними у Банку депозитами клієнтів балансовою вартістю 741 349 тисяч гривень (на 31 грудня 2023 року − 504 494 тисячі гривень) (Примітка 14).

Кредитна якість портфелю

Управління якістю кредитного портфелю здійснюється шляхом використання Банком системи внутрішніх кредитних рейтингів позичальників. Політика Банку передбачає ведення точних та уніфікованих кредитних рейтингів щодо всього кредитного портфелю. Система рейтингів ґрунтується на різних видах фінансового аналізу, та в поєднанні з обробленою ринковою інформацією вони являють собою основу для оцінки ризику контрагента. Відповідні рейтинги ризиків регулярно аналізуються та оновлюються.

При визначенні рейтингу позичальника − юридичної особи Банк використовує рейтинг, який розраховується за допомогою внутрішньої рейтингової моделі.

Високий рейтинг характеризується наступним: обсяги операційної діяльності позичальника, що зростають, високостійка фінансова модель (значна частка власного капіталу, низька залежність від банківського фінансування), висока ефективність бізнесу. Компанії, що мають такий рейтинг, займають міцне положення на ринку, часто є лідерами ринку, мають високоефективний менеджмент і організаційну структуру бізнесу. Ризик погіршення кредитоспроможності позичальника з високим рейтингом − незначний, кредитна історія − відмінна. Також високий рейтинг може присвоюватись угодам із повним покриттям депозитом.

Стандартний рейтинг надається позичальникам, які мають стабільні обсяги операційної діяльності, ефективність на середньогалузевому рівні. Є залежність від зовнішнього фінансування. Ризик неповернення кредиту − невисокий. Компанії зі стандартним рейтингом мають стабільні ринкові позиції на регіональному або національному рівні, характеризуються налагодженою побудовою бізнесу і достатнім рівнем менеджменту. Відсутня негативна кредитна історія або мали місце технічні затримки платежів в незначних обсягах.

Рейтинг нижче стандартного надається позичальникам, обсяги операційної діяльності яких нестабільні або мають тенденцію до зниження, ефективність бізнесу низька, високий рівень залежності від зовнішнього фінансування, погашення зобов'язань за рахунок грошового потоку може бути проблематичним, у зв'язку з чим ризик неповернення коштів є високим. Кредитна історія може характеризуватись наявністю суттєвих затримок платежів. Позиції компанії на ринку − нестійкі, можливе зменшення або втрата частки ринку.

Нижче наведений аналіз кредитів юридичним особам, крім факторингових операцій, за кредитною якістю станом на 31 грудня 2024 року:

Станом на 31 грудня 2024 року	Стадія	Високий рейтинг	Стандартний рейтинг	Нижче стандартного рейтингу	Знецінені	Всього
Кредити та аванси клієнтам:						
- Кредити корпоративним клієнтам	Стадія 1	16 366 596	22 603 616	2 538 444	−	**41 508 656**
	Стадія 2	227 020	2 626 022	978 269	−	**3 831 311**
	Стадія 3	705	−	−	717 645	**718 350**
	POCI	−	−	−	5 840	**5 840**
- Фінансовий лізинг	Стадія 1	481 600	1 519 486	273 399	−	**2 274 485**
	Стадія 2	17 781	27 260	44 930	−	**89 971**
	Стадія 3	−	−	−	102 183	**102 183**
Всього		**17 093 702**	**26 776 384**	**3 835 042**	**825 668**	**48 530 796**

(у тисячах гривень)

9. Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Кредитна якість портфелю (продовження)

Нижче наведений аналіз кредитів юридичним особам, крім факторингових операцій, за кредитною якістю станом на 31 грудня 2023 року:

Станом на 31 грудня 2023 року	Стадія	Високий рейтинг	Стандартний рейтинг	Нижче стандартного рейтингу	Знецінені	Всього
Кредити та аванси клієнтам						
- Кредити корпоративним клієнтам	Стадія 1	15 549 467	16 135 180	1 086 392	–	**32 771 039**
	Стадія 2	152 711	3 109 615	1 713 337	–	**4 975 663**
	Стадія 3	–	–	–	1 028 295	**1 028 295**
	POCI	–	–	–	9 787	**9 787**
- Фінансовий лізинг	Стадія 1	287 971	898 918	236 777	–	**1 423 666**
	Стадія 2	34 214	57 304	52 706	–	**144 224**
	Стадія 3	–	–	–	111 070	**111 070**
Всього		**16 024 363**	**20 201 017**	**3 089 212**	**1 149 152**	**40 463 744**

Нижче наведений аналіз кредитів фізичним особам за днями прострочення боргу станом на 31 грудня 2024 року:

Станом на 31 грудня 2024 року	Стадія	Не прострочені	1-30 днів	31-60 днів	61-90 днів	91-180 днів	181-365 днів	більше ніж 365 днів	Всього
- Споживчі кредити	Стадія 1	5 544 377	104 262	16	9	–	5	–	5 648 669
	Стадія 2	240 008	43 184	14 507	8 788	–	–	–	306 487
	Стадія 3	1 254	725	283	361	16 886	14 399	4 452	38 360
- Кредитні картки та овердрафти	Стадія 1	8 716 196	1 201 499	84 689	28	42	23	5	10 002 482
	Стадія 2	108 632	26 919	10 241	32 195	19 445	1	2	197 435
	Стадія 3	1 144	839	424	482	26 538	32 254	5 308	66 989
- Іпотечне кредитування	Стадія 1	20 823	147	–	–	–	–	–	20 970
	Стадія 2	697	–	38	–	–	–	–	735
	Стадія 3	785	280	196	–	–	2 084	9 613	12 958
Всього		**14 633 916**	**1 377 855**	**110 394**	**41 863**	**62 911**	**48 766**	**19 380**	**16 295 085**

Нижче наведений аналіз кредитів фізичним особам за днями прострочення боргу станом на 31 грудня 2023 року:

Станом на 31 грудня 2023 року	Стадія	Не прострочені	1-30 днів	31-60 днів	61-90 днів	91-180 днів	181-365 днів	більше ніж 365 днів	Всього
- Споживчі кредити	Стадія 1	3 221 560	59 527	366	1	7	1	–	3 281 462
	Стадія 2	389 395	58 087	25 268	9 601	–	–	–	482 351
	Стадія 3	1 394	566	363	349	9 809	10 521	3 109	26 111
- Кредитні картки та овердрафти	Стадія 1	4 489 088	728 201	54 223	25	46	17	10	5 271 610
	Стадія 2	531 197	90 054	22 245	28 206	13 389	3	9	685 103
	Стадія 3	2 212	1 423	494	497	10 049	17 224	7 635	39 534
- Іпотечне кредитування	Стадія 1	7 471	223	–	–	–	–	–	7 694
	Стадія 2	15 629	891	16	14	–	–	–	16 550
	Стадія 3	359	63	104	–	266	2 671	8 974	12 437
Всього		**8 658 305**	**939 035**	**103 079**	**38 693**	**33 566**	**30 437**	**19 737**	**9 822 852**

Для кредитних карток Банк визначає значне зростання кредитного ризику у разі, якщо кредит є простроченим понад 35 днів та дефолт у разі прострочення понад 95 днів. Для продукту «Кредитна картка» Банк зміщує період визначення значного зростання кредитного ризику та виходу в дефолт на 5 днів для згладжування статистичних викидів при розрахунку показників якості кредитного портфелю через концентрацію платіжних дат по цьому продукту на кінці місяця, що не призводить до зміни оцінки рівня очікуваних кредитних збитків.

(у тисячах гривень)

9. Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Концентрація кредитів клієнтам

Станом на 31 грудня 2024 року валова балансова вартість кредитів у розмірі 9 776 175 тисяч гривень, виданих 20 найбільшим позичальникам Банку, становила 13% кредитного портфелю до вирахування резервів (на 31 грудня 2023 року − сукупна сума кредитів у розмірі 7 728 826 тисяч гривень, виданих 20 найбільшим позичальникам Банку, становила 13% кредитного портфелю до вирахування резервів).

Нижче представлені кредити та аванси клієнтам Банку в розрізі галузей економіки, кредитний ризик яких впливає на якість кредитів:

	2024 рік	2023 рік
Фізичні особи	19 203 839	12 996 531
Торгівля та агентські послуги	18 550 297	16 452 466
Харчова промисловість та сільське господарство	15 941 422	15 763 597
Транспорт, послуги зв'язку та інфраструктура	4 784 454	3 900 054
Будівництво та нерухомість	2 879 904	2 212 927
Металургія	2 821 443	1 803 854
Гірничо-видобувна галузь та енергетика	2 557 818	2 561 504
Небанківські фінансові установи	1 615 896	82 200
Хімічна галузь	1 555 433	686 306
Машинобудування	1 124 215	1 143 513
Переробка деревини	1 015 867	879 372
Інше	1 538 655	992 209
Всього кредитів та авансів клієнтам до вирахування резерву під очікувані кредитні збитки	**73 589 243**	**59 474 533**

Банк проводить операції кредитування в Україні. Здатність позичальників погасити заборгованість за кредитами залежить від ряду факторів, у тому числі від загального фінансового стану позичальника та стану української економіки.

Фінансовий ефект забезпечення представлений шляхом розкриття вартості забезпечення окремо для:

- фінансових активів, заставне забезпечення та інші інструменти підвищення кредитної якості яких дорівнюють балансовій вартості активу чи перевищують її («активи з надлишковим заставним забезпеченням»);
- фінансових активів, заставне забезпечення та інші інструменти підвищення кредитної якості яких менше балансової вартості активу («активи з недостатнім заставним забезпеченням»).

Ефект забезпечення станом на 31 грудня 2024 року:

	Активи з надлишковим заставним забезпеченням		Активи з недостатнім заставним забезпеченням	
	Балансова вартість активів за вирахуванням резерву	Справедлива вартість застави	Балансова вартість активів за вирахуванням резерву	Справедлива вартість застави
Кредити корпоративним клієнтам	23 489 845	38 615 635	24 668 870	11 020 288
Фінансовий лізинг	2 009 302	3 546 846	457 337	64 940
Споживчі кредити	216	2 096	5 993 300	−
Кредитні картки та овердрафти	−	−	10 266 906	−
Іпотечне кредитування	24 636	130 790	10 027	3 361
Всього	**25 523 999**	**42 295 367**	**41 396 440**	**11 088 589**

Станом на 31 грудня 2024 року ефект забезпечення за кредитами клієнтів включає вартість застави у формі товарів в обороті та товарів, прийнятих на зберігання, складає 311 974 тисячі гривень для активів з надлишковим заставним забезпеченням (31 грудня 2023 року - складає 366 093 тисячі гривень для активів з надлишковим заставним забезпеченням та 1 696 274 тисячі гривень для активів з недостатнім заставним забезпеченням).

(у тисячах гривень)

9. Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Ефект забезпечення станом на 31 грудня 2023 року:

	Активи з надлишковим заставним забезпеченням		Активи з недостатнім заставним забезпеченням	
	Балансова вартість активів за вирахуванням резерву	**Справедлива вартість застави**	**Балансова вартість активів за вирахуванням резерву**	**Справедлива вартість застави**
Кредити корпоративним клієнтам	18 127 213	33 480 643	22 429 022	13 590 836
Фінансовий лізинг	1 492 118	2 805 340	186 842	153 001
Споживчі кредити	134	1 902	3 789 790	451
Кредитні картки та овердрафти	–	–	5 996 247	–
Іпотечне кредитування	25 616	135 573	11 065	35 516
Автокредитування	–	267	–	–
Всього	**19 645 081**	**36 423 725**	**32 412 966**	**13 779 804**

Станом на 31 грудня 2024 року чиста балансова вартість забезпечених заставою кредитів клієнтам, що є кредитно-знеціненими (Стадія 3 і POCI), складає 944 682 тисячі гривень (2023 рік: 1 227 236 тисяч гривень), а справедлива вартість відповідної застави, отриманої для цілей зменшення потенційних збитків за цими кредитами, складає 1 394 206 тисяч гривень (2023 рік: 5 083 783 тисячі гривень).

Аналіз заборгованості за фінансовим лізингом представлений нижче

	2024 рік	**2023 рік**
До 1 року	1 506 778	1 222 702
Від 1 до 2 років	863 068	595 463
Від 2 до 3 років	329 790	241 765
Від 3 до 4 років	145 462	42 509
Від 4 до 5 років	82 968	13 984
Всього валові інвестиції у фінансовий лізинг	**2 928 066**	**2 116 423**
Незароблений фінансовий дохід майбутніх періодів	(405 524)	(362 727)
Чисті інвестиції у фінансовий лізинг	**2 522 542**	**1 753 696**

У складі заборгованості за фінансовим лізингом включено різноманітне рухоме майно, яке передано у користування клієнтам до моменту погашення заборгованості, після якого право власності переходить до лізингоодержувача.

(у тисячах гривень)

10. Основні засоби, інвестиційна нерухомість та нематеріальні активи, за винятком гудвілу

	Будівлі	Удосконалення орендованого майна	Предмети мистецтва	Комп'ютери та інше обладнання	Капіталовкладення в основні засоби	Всього основних засобів	Нематеріальні активи, за винятком гудвілу	Всього
Первісна або переоцінена вартість на 1 січня 2023 р.	**1 144 869**	**300 226**	**17 120**	**1 994 329**	**24 091**	**3 480 635**	**1 698 681**	**5 179 316**
Накопичений знос/ амортизація	(376 726)	(193 365)	–	(1 200 168)	–	**(1 770 259)**	(1 043 870)	**(2 814 129)**
Балансова вартість на 1 січня 2023 р.	**768 143**	**106 861**	**17 120**	**794 161**	**24 091**	**1 710 376**	**654 811**	**2 365 187**
Надходження	8 771	75 572	–	333 265	5 492	**423 100**	890 224	**1 313 324**
Вибуття/списання	(3 269)	(328)	–	(74 202)	–	**(77 799)**	(136)	**(77 935)**
Переведення в іншу категорію	989	3 338	–	19 567	(23 894)	**–**	–	**–**
Знос/амортизація	(23 502)	(49 457)	–	(330 475)	–	**(403 434)**	(1 224 587)	**(1 628 021)**
Балансова вартість на 31 грудня 2023 р.	**751 132**	**135 986**	**17 120**	**742 316**	**5 689**	**1 652 243**	**320 312**	**1 972 555**
Первісна або переоцінена вартість на 31 грудня 2023 р.	**1 149 209**	**376 402**	**17 120**	**2 097 208**	**5 689**	**3 645 628**	**2 536 653**	**6 182 281**
Накопичений знос/ амортизація	(398 077)	(240 416)	–	(1 354 892)	–	**(1 993 385)**	(2 216 341)	**(4 209 726)**
Балансова вартість на 31 грудня 2023 р.	**751 132**	**135 986**	**17 120**	**742 316**	**5 689**	**1 652 243**	**320 312**	**1 972 555**
Надходження	25 052	20 558	–	588 203	42 590	**676 403**	1 525 108	**2 201 511**
Вибуття/списання	–	(2 270)	–	(4 025)	(1 485)	**(7 780)**	(1 012)	**(8 792)**
Переведення в іншу категорію	1 473	162	–	2 026	(3 661)	**–**	–	**–**
Переведення з інвестиційної власності	143	–	–	–	–	**143**	–	**143**
Переоцінка	285 127	–	–	–	–	**285 127**	–	**285 127**
Знос/амортизація	(23 990)	(48 359)	–	(391 154)	–	**(463 503)**	(1 448 826)	**(1 912 329)**
Балансова вартість на 31 грудня 2024 р.	**1 038 937**	**106 077**	**17 120**	**937 366**	**43 133**	**2 142 633**	**395 582**	**2 538 215**
Первісна або переоцінена вартість на 31 грудня 2024 р.	**1 459 013**	**356 611**	**17 120**	**2 626 980**	**43 133**	**4 502 857**	**3 819 788**	**8 322 645**
Накопичений знос/ амортизація	(420 076)	(250 534)	–	(1 689 614)	–	**(2 360 224)**	(3 424 206)	**(5 784 430)**
Балансова вартість на 31 грудня 2024 р.	**1 038 937**	**106 077**	**17 120**	**937 366**	**43 133**	**2 142 633**	**395 582**	**2 538 215**

(у тисячах гривень)

10. Основні засоби, інвестиційна нерухомість та нематеріальні активи, за винятком гудвілу (продовження)

Станом на 31 грудня 2024 року, основні засобі та нематеріальні активи включали активи з історичною або переоціненою вартістю у розмірі 3 514 427 тисяч гривень (на 31 грудня 2023 року – 1 768 763 тисячі гривень), які були повністю замортизовані. Банк продовжує використовувати ці активи.

Станом на 1 грудня 2024 року, була проведена незалежна оцінка власних будівель та інвестиційної нерухомості, за результатами якої, керівництвом Банку була проведена переоцінка власних будівель в сумі 285 127 тисяч гривень та інвестиційної нерухомості в сумі 9 206 тисяч гривень. Позитивний результат від переоцінки, який визнаний в Звіті про сукупний дохід складає 282 285 тисяч гривень, в Звіті про прибуток або збиток складає 2 842 тисячі гривень, як нереалізований результат від переоцінки. У ході оцінки незалежний оцінювач використав професійні судження та оцінки для визначення аналогів будівель, що використовуються при застосуванні методу ринкових аналогів, строків експлуатації активів, які переоцінюються, та норм капіталізації, що використовуються при застосуванні доходного методу.

Станом на 31 грудня 2024 року, балансова вартість будівель та предметів мистецтва становила б 316 955 тисяч гривень (на 31 грудня 2023 року − 302 014 тисяч гривень), якби ці активи оцінювались за первісною вартістю. Далі наведене вивірення цієї суми з балансовою вартістю будівель:

	2024 рік	**2023 рік**
Будівлі за переоціненою вартістю в звіті про фінансовий стан	1 038 937	751 132
Резерв переоцінки будівель, поданий у власному капіталі, до вирахування податку	(724 908)	(452 044)
Будівлі за первісною вартістю за вирахуванням накопиченого зносу та зменшення корисності	**314 029**	**299 088**
Предмети мистецтва за переціненою вартістю в звіті про фінансовий стан	17 120	17 120
Резерв переоцінки предметів мистецтва, поданий у власному капіталі, до вирахування податку	(14 194)	(14 194)
Предмети мистецтва за первісною вартістю за вирахуванням накопиченого зносу та зменшення корисності	**2 926**	**2 926**
Всього будівлі та предмети мистецтва	**316 955**	**302 014**

Зміни у балансовій вартості інвестиційної нерухомості були наступними:

	2024 рік	**2023 рік**
Справедлива вартість інвестиційної власності на початок періоду	**59 168**	**59 168**
Переведення до категорії будівель, які займає власник	(143)	−
Прибутки від переоцінки за справедливою вартістю	9 222	−
Збитки від переоцінки за справедливою вартістю	(16)	−
Справедлива вартість інвестиційної власності на кінець періоду	**68 231**	**59 168**

Орендний дохід, отриманий від інвестиційної нерухомості за 2024 фінансовий рік, становив 6 677 тисяч гривень (за 2023 рік − 5 549 тисяч гривень) (Примітка 21). Операційні витрати та витрати на утримання інвестиційної нерухомості за 2024 фінансовий рік становили 6 098 тисяч гривень (за 2023 рік − 3 309 тисяч гривень).

(у тисячах гривень)

11. Активи з права користування

У наступній таблиці наведено зміни у активах з права користування за 2024 рік:

	Будівлі та приміщення
Балансова вартість на 1 січня 2024 року	**234 030**
Надходження	4 496
Зміни в оцінках потоків та строку оренди, та модифікації договорів оренди	160 921
Вибуття	(16 098)
Амортизація	(131 632)
Балансова вартість на 31 грудня 2024 року	**251 717**

У наступній таблиці наведено зміни у активах з права користування за 2023 рік:

	Будівлі та приміщення
Балансова вартість на 1 січня 2023 року	**259 282**
Надходження	714
Зміни в оцінках потоків та строку оренди, та модифікації договорів оренди	113 872
Вибуття	(3 252)
Амортизація	(136 586)
Балансова вартість на 31 грудня 2023 року	**234 030**

Витрати за договорами короткострокової оренди, до яких застосовується спрощення щодо визнання за МСФЗ (IFRS) 16 за 2024 та 2023 роки відсутні. Витрати за 2024 рік, що відноситься до договорів оренди об'єктів з низькою вартістю, до яких застосовується звільнення, пов'язане з визнанням, становлять 6 400 тисяч гривень (за 2023 рік - становлять 5 400 тисяч гривень). Витрати, що відноситься до змінних орендних платежів, що не включені в оцінку зобов'язань з оренди за 2024 та 2023 роки відсутні.

12. Інші фінансові та нефінансові активи

Залишки інших фінансових активів представлені у таблиці нижче:

	2024 рік	2023 рік
Інші фінансові активи		
Кошти у розрахунках банківськими картками	1 687 291	1 699 556
Заборгованість по переказах та платежах	174 147	376 883
Нараховані доходи та кошти в розрахунках	109 243	381 449
Розрахунки за договорами співпраці	27 980	11 633
Придбання іноземної валюти	464	57 964
Інші фінансові активи	97 656	203 357
Резерв під зменшення корисності	(117 573)	(119 090)
Всього інших фінансових активів	**1 979 208**	**2 611 752**

Залишки інших нефінансових активів представлені у таблиці нижче:

	2024 рік	2023 рік
Інші нефінансові активи		
Передоплата за основні засоби та нематеріальні активи, за винятком гудвілу	95 246	102 373
Витрати майбутніх періодів, у тому числі зі страхування активів	92 344	73 384
Нерухоме майно, прийняте у погашення кредитів	54 508	66 387
Передоплата за іншими податками	25 416	25 922
Передоплата за послуги	25 306	11 416
Банківські метали	506	362
Інші нефінансові активи	4 084	6 403
Резерв під зменшення корисності	(11 178)	(12 445)
Всього інших нефінансових активів	**286 232**	**273 802**

(у тисячах гривень)

12. Інші фінансові та нефінансові активи (продовження)

У сумі резерву під зменшення корисності інших фінансових активів відбулися такі зміни:

	2024 рік	2023 рік
Резерв під зменшення корисності на 1 січня	**119 090**	**100 616**
Відрахування у резерв під зменшення корисності	775	27 823
Використання резерву	(4 604)	(12 688)
Відновлення резерву	653	131
Курсові різниці	1 659	3 208
На кінець періоду	**117 573**	**119 090**

У сумі резерву під зменшення корисності інших нефінансових активів відбулися такі зміни:

	2024 рік	2023 рік
Резерв під зменшення корисності на 1 січня	**12 445**	**37 191**
Відрахування у резерв під зменшення корисності	(1 313)	(24 339)
Використання резерву	–	(429)
Курсові різниці	46	22
На кінець періоду	**11 178**	**12 445**

13. Кошти банків

	2024 рік	2023 рік
Поточні рахунки банків		
- Україна	1 490 112	370 536
Всього поточних рахунків банків	**1 490 112**	**370 536**
Строкові депозити банків		
- Україна	2 383 285	2 246 153
Всього строкових депозитів банків	**2 383 285**	**2 246 153**
Кредити, отримані від банків		
- Україна	–	100 038
Всього кредитів, отриманих від банків	**–**	**100 038**
Всього коштів банків	**3 873 397**	**2 716 727**

Станом на 31 грудня 2024 року кошти розміщені 10 найбільшими банками в сумі 3 567 243 тисячі гривень становили 92% загальної заборгованості інших банків (на 31 грудня 2023 року − 2 472 187 тисяч гривень, 91% заборгованості інших банків).

14. Кошти клієнтів

	2024 рік	2023 рік
Юридичні особи		
- Поточні рахунки	78 539 216	53 960 152
- Строкові депозити та ощадні рахунки	20 461 955	24 912 364
Фізичні особи		
- Поточні рахунки	26 484 652	21 940 934
- Строкові депозити та ощадні рахунки	28 663 005	25 729 372
Всього коштів клієнтів	**154 148 828**	**126 542 822**

Станом на 31 грудня 2024 року розміщені в Банку депозити 10 найбільших клієнтів у сумі 5 509 892 тисячі гривень становили 4% коштів клієнтів (на 31 грудня 2023 року − 5 343 727 тисяч гривень становили 4%).

(у тисячах гривень)

14. Кошти клієнтів (продовження)

Станом на 31 грудня 2024 року до складу коштів клієнтів входять депозити у сумі 741 349 тисяч гривень та 169 099 тисяч гривень (на 31 грудня 2023 року − 504 494 тисячі гривень та 134 853 тисячі гривень), які являють собою забезпечення кредитів клієнтам (Примітка 9) та зобов'язань з надання кредитів відповідно. Крім того, 2 770 081 тисяча гривень (на 31 грудня 2023 року − 2 551 786 тисяч гривень) утримуються в якості забезпечення зобов'язань за імпортними акредитивами, гарантіями та авалюванням векселів (Примітка 26).

Розподіл коштів клієнтів за галузями економіки наведено далі:

	2024 рік	**2023 рік**
Фізичні особи	55 147 657	47 670 306
Торгівля та агентські послуги	28 366 200	24 716 290
Гірничо-видобувна галузь та енергетика	17 038 191	13 301 666
Транспорт, послуги зв'язку та інфраструктура	11 007 470	9 772 647
Будівництво та нерухомість	9 119 434	6 217 104
Машинобудування	7 581 508	5 371 016
Харчова промисловість та сільське господарство	6 490 577	3 736 670
Небанківські фінансові установи	4 573 925	2 846 907
Металургія	2 593 504	2 120 495
Комп'ютерне програмування	2 024 565	1 690 329
Хімічна галузь	1 302 069	868 647
Переробка деревини	887 380	789 441
Інше	8 016 348	7 441 304
Всього коштів клієнтів	**154 148 828**	**126 542 822**

15. Орендні зобов'язання

У наступній таблиці наведено зміни орендних зобов'язань за 2024 рік:

	Будівлі та приміщення
Балансова вартість на 1 січня 2024 року	**266 294**
Надходження	4 496
Зміни в оцінках потоків та строку оренди, та модифікації договорів оренди	159 783
Вибуття	(16 098)
Процентні витрати	42 578
Сплата орендних платежів	(172 966)
Балансова вартість на 31 грудня 2024 року	**284 087**

У наступній таблиці наведено зміни орендних зобов'язань за 2023 рік:

	Будівлі та приміщення
Балансова вартість на 1 січня 2023 року	**274 383**
Надходження	714
Зміни в оцінках потоків та строку оренди, та модифікації договорів оренди	113 379
Вибуття	(3 252)
Процентні витрати	39 664
Сплата орендних платежів	(158 594)
Балансова вартість на 31 грудня 2023 року	**266 294**

(у тисячах гривень)

16. Інші фінансові та нефінансові зобов'язання

Залишки інших фінансових зобов'язань представлені у таблиці нижче:

	2024 рік	2023 рік
Інші фінансові зобов'язання		
Кредиторська заборгованість за операціями з пластиковими картками	1 156 442	564 246
Кошти в розрахунках	775 917	1 398 485
Резерв під зобов'язання, гарантії та акредитиви (Примітка 26)	133 901	195 085
Кредиторська заборгованість з придбання активів	8 974	30 604
Всього інших фінансових зобов'язань	**2 075 234**	**2 188 420**

Залишки інших нефінансових зобов'язань представлені у таблиці нижче:

	2024 рік	2023 рік
Інші нефінансові зобов'язання		
Суми до виплати працівникам	901 235	588 828
Доходи майбутніх періодів	134 883	159 295
Зобов'язання за внесками в Фонд гарантування вкладів фізичних осіб	90 714	75 917
Інші податки до сплати	59 174	46 264
Резерв під покриття інших збитків	32 479	37 793
Кредиторська заборгованість за послуги	769	913
Інші нефінансові зобов'язання	1	1
Всього інших нефінансових зобов'язань	**1 219 255**	**909 011**

17. Похідні фінансові активи та зобов'язання

Станом на 31 грудня 2024 року Банк мав валютні форвардні контракти (розміщення UAH / залучення USD) номінальною вартістю 2 028 252 тисяч гривень до відправлення, та 2 024 643 тисяч гривень до отримання. Умови цих контрактів не передбачають поставку базового активу, а розрахунки відбудуться шляхом зарахування зустрічних однорідних вимог. Справедлива вартість таких форвардних контрактів складає 2 664 тисячі гривень.

Станом на 31 грудня 2023 року Банк мав такі контракти:

	Основна або погоджена сума за справедливою вартістю активів до отримання	Основна або погоджена сума за справедливою вартістю активів до відправлення	Позитивна справедлива вартість активів	Від'ємна справедлива вартість зобов'язань
Форвардні валютні контракти				
Розміщення UAH / Залучення USD	101 852	(102 265)	792	(1 205)
Розміщення UAH / Залучення EUR	21 153	(21 137)	16	–
Залучення UAH / Розміщення USD	866 325	(858 623)	7 702	–
Залучення USD / Розміщення EUR	–	(45)	–	(45)
Усього по форвардним контрактам	**989 330**	**(982 070)**	**8 510**	**(1 250)**

18. Акціонерний капітал та резерви

Станом на 31 грудня 2024 та 2023 років затверджений та зареєстрований акціонерний капітал Банку складається з 14 323 880 простих акцій номінальною вартістю 333,75 гривень за акцію. Усі акції мають рівні права при голосуванні. Станом на 31 грудня 2024 року всі акції були повністю оплачені та зареєстровані.

Характер та призначення резервів

Дооцінка

Дооцінка використовується для відображення збільшення справедливої вартості будівель та предметів мистецтва, а також її зменшення, але тією мірою, в якій таке зменшення стосується збільшення вартості того ж самого активу, раніше відображеного у складі власного капіталу.

(у тисячах гривень)

18. Акціонерний капітал та резерви (продовження)

Характер та призначення резервів (продовження)

Резерв під прибутки та збитки за фінансовими активами, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

Цей резерв відображає зміни справедливої вартості інвестицій в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

Резервний капітал Банку

Резервний капітал Банку створюється відповідно до Статуту та вимог законодавства України до досягнення 25 відсотків розміру регулятивного капіталу станом на початок кожного року. Розмір відрахувань до резервного фонду становить не менш як 5 відсотків суми щорічного прибутку Банку. Резервний капітал формується на покриття загальних банківських ризиків, включаючи майбутні збитки та інші непередбачені збитки за всіма статтями активів та позабалансових зобов'язань.

26 квітня 2024 року Загальні збори акціонерів Банку прийняли рішення про спрямування нерозподіленого прибутку в сумі 197 774 тисячі гривень до резервного фонду Банку.

19. Процентні доходи та витрати

	2024 рік	2023 рік
Процентні доходи, розраховані з використанням ефективної процентної ставки		
Кредити клієнтам	12 404 992	10 662 313
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, та депозитні сертифікати, класифіковані як грошові кошти та їх еквіваленти	9 713 678	8 610 592
Кошти в інших банках	620 020	643 465
	22 738 690	**19 916 370**
Інші процентні доходи		
Фінансовий лізинг корпоративним клієнтам	474 222	348 180
Всього процентних доходів	**23 212 912**	**20 264 550**
Процентні витрати		
Строкові депозити та ощадні рахунки	(4 666 198)	(5 090 797)
Поточні рахунки	(3 810 841)	(2 632 627)
Заборгованість перед іншими банками	(43 177)	(13 764)
Орендні зобов'язання	(42 578)	(39 664)
Заборгованість перед Національним банком України	–	(122 214)
Всього процентних витрат	**(8 562 794)**	**(7 899 066)**
Чистий процентний дохід	**14 650 118**	**12 365 484**

Інформацію про процентні доходи та витрати за операціями зі пов'язаними сторонами подано у Примітці 28.

(у тисячах гривень)

20. Комісійні доходи та витрати

	2024 рік	2023 рік
Платіжні картки	2 009 059	1 655 640
Розрахункове обслуговування клієнтів	964 904	854 486
Касові операції	624 913	580 715
Конверсійні операції	418 793	364 214
Документарні операції	232 496	249 520
Обслуговування кредитів, в тому числі за договорами співпраці	178 055	205 501
Фідуціарна діяльність	9 141	8 498
Інше	30 283	16 954
Комісійні доходи	**4 467 644**	**3 935 528**
Платіжні картки	(1 703 714)	(1 271 660)
Договори посередництва	(321 078)	(335 197)
Купівля та інкасація готівкових коштів	(168 889)	(90 158)
Розрахункове обслуговування	(89 337)	(78 173)
Документарні операції	(20 332)	(13 666)
Фідуціарна діяльність	(3 043)	(2 265)
Інше	(129)	(172)
Комісійні витрати	**(2 306 522)**	**(1 791 291)**
Чистий комісійний дохід	**2 161 122**	**2 144 237**

Інформацію про комісійні доходи та витрати за операціями зі пов’язаними сторонами подано у Примітці 28.

21. Інші прибутки (збитки)

	2024 рік	2023 рік
Інший орендний дохід	16 214	13 669
Доходи від продажу пам'ятних монет	15 660	16 632
Дохід від реалізації основних засобів	14 444	19 935
Штрафи отримані	6 944	4 798
Орендний дохід від інвестиційної нерухомості (Примітка 10)	6 677	5 549
Результат від модифікації оренди	6 417	20 987
Доходи від дооцінки основних засобів і необоротних активів	4 135	–
Дохід від отриманої страхової компенсації	2 446	1 583
Дохід від платежів, що не підлягають поверненню	890	3 173
Результат від модифікації фінансових активів, яка не призводить до припинення визнання	(56 891)	18 030
Інші доходи	10 406	12 412
Всього інших прибутків (збитків)	**27 342**	**116 768**

(у тисячах гривень)

22. Операційні витрати

	2024 рік	2023 рік
Заробітна плата, виплати працівникам та обов'язкові внески до державних фондів	4 357 497	3 484 624
Знос та амортизація (Примітка 10)	1 912 329	1 628 021
Витрати на утримання будівель, обладнання та програмного забезпечення	787 072	351 000
Реклама, представницькі витрати	547 505	230 594
Внески до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	340 478	280 613
Благодійна діяльність	216 132	114 809
Послуги зв'язку	201 379	132 015
Амортизація активів у формі права користування	131 632	136 586
Аудиторські та консультаційні послуги	186 548	111 733
Оренда приміщень	100 542	84 702
Послуги охорони	52 217	42 125
Державні мита та податки, крім податку на прибуток	49 410	15 954
Витрати, пов'язані з проведенням робіт по погашенню кредитів	44 987	71 401
Навчання персоналу	19 297	9 044
Уцінка майна банку	2 365	1 364
Інше	260 538	349 223
Всього операційних витрат	**9 209 928**	**7 043 808**

До складу заробітної плати, виплат працівникам та обов'язкових внесків до державних фондів включено єдиний соціальний внесок у сумі 627 447 тисяч гривень (2023 рік − 513 688 тисяч гривень).

До складу оренди приміщень включені витрати, що відноситься до договорів оренди об'єктів з низькою вартістю, до яких застосовується звільнення, пов'язане з визнанням за 2024 рік в сумі 6 400 тисяч гривень (2023 рік - 5 400 тисяч гривень) (Примітка 11).

23. Податок на прибуток

Витрати з податку на прибуток включають такі компоненти:

	2024 рік	2023 рік
Поточні податкові витрати	4 317 902	4 524 082
Кредит з відстроченого податку	(127 075)	(242 124)
Витрати з податку на прибуток за звітний період	**4 190 827**	**4 281 958**

У жовтні 2024 року було внесено зміни до Податкового кодексу України про збільшення ставки податку на прибуток банків. Встановлюється особлива підвищена ставка податку на прибуток банків для 2024 року у розмірі 50%.

Доходи Банку, отримані у 2024 році, оподатковуються податком на прибуток за ставкою 50% (2023 рік − 50%). Вивірення очікуваних та фактичних податкових витрат наведено нижче:

	2024	2023 рік
Прибуток до оподаткування	**8 133 194**	**8 237 433**
Теоретична сума податкових витрат за встановленою законом ставкою податку	4 066 597	4 118 717
Податковий ефект статей, які не вираховуються для цілей оподаткування або не включаються до оподатковуваної суми:		
- Дохід, що визнається тільки для цілей оподаткування	204	−
- Дохід, звільнений від оподаткування, та інші доходи, що не підлягають оподаткуванню	(770)	−
- Витрати, що не включаються до валових витрат	132	56 732
- Ефект зміни ставок оподаткування (+/-)	124 664	106 509
Витрати з податку на прибуток за звітний період	**4 190 827**	**4 281 958**

Відмінності між українськими правилами оподаткування та МСФЗ призводять до виникнення певних тимчасових різниць між балансовою вартістю деяких активів та зобов'язань для цілей фінансового звітування та їхньою податковою базою. Податковий вплив зміни таких тимчасових різниць обліковується за ставками податку на прибуток, які планується застосувати у періоді реалізації даних різниць.

(у тисячах гривень)

23. Податок на прибуток (продовження)

Станом на 31 грудня 2024 та 2023 років відстрочені податкові активи і зобов'язання та їх зміна за відповідні роки включають:

	31 грудня 2023 р.	Кредитовано/ (віднесено) на інший сукупний дохід	Кредитовано/ (віднесено) на фінансовий результат	31 грудня 2024 р.
Податковий ефект тимчасових різниць, які збільшують або зменшують об'єкт оподаткування				
Очікувані кредитні збитки за зобов'язаннями з кредитування	60 679	–	(19 084)	41 595
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(469 097)	(216 784)	–	(685 881)
Основні засоби, нематеріальні активи та інвестиційна нерухомість	262 639	(72 202)	146 364	336 801
Податкові збитки до переносу	25 506	–	(205)	25 301
Розрахункова сума чистого відстроченого податкового зобов'язання	**(120 273)**	**(288 986)**	**127 075**	**(282 184)**
Відстрочене податкове зобов'язання	**(120 273)**	**(288 986)**	**127 075**	**(282 184)**

	1 січня 2023 р.	Кредитовано/ (віднесено) на інший сукупний дохід	Кредитовано/ (віднесено) на фінансовий результат	31 грудня 2023 р.
Податковий ефект тимчасових різниць, які збільшують або зменшують об'єкт оподаткування				
Очікувані кредитні збитки за зобов'язаннями з кредитування	63 388	–	(2 709)	60 679
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	76 905	(546 002)	–	(469 097)
Основні засоби, нематеріальні активи та інвестиційна нерухомість	44 668	(19 720)	237 691	262 639
Податкові збитки до переносу	18 364	–	7 142	25 506
Розрахункова сума чистого відстроченого податкового активу/(зобов'язання)	**203 325**	**(565 722)**	**242 124**	**(120 273)**
Відстрочений податковий актив/(зобов'язання)	**203 325**	**(565 722)**	**242 124**	**(120 273)**

24. Управління ризиками

Вступ

Банківській діяльності притаманний ризик, яким управляють за допомогою постійного процесу виявлення, оцінки та контролю ризиків, з урахуванням лімітів ризику та інших засобів контролю. Цей процес управління ризиками є вирішальним для постійної прибутковості Банку, а кожний співробітник Банку несе відповідальність за вплив ризиків, що мають відношення до його обов'язків. Банку властиві кредитний ризик, ризик ліквідності та ринковий ризик, а останній включає торгові та неторгові ризики. Банку також властиві операційні, що включають інформаційний та юридичний ризики, а також комплаєнс ризики (у т.ч. ризик відмивання коштів/фінансування тероризму).

(у тисячах гривень)

24. Управління ризиками (продовження)

Вступ (продовження)

Незалежний процес контролю ризиків не включає бізнес-ризики, як, наприклад, зміни в операційному середовищі, технологіях та галузі. Ці ризики контролюються за допомогою процесу стратегічного планування Банку.

Процес управління ризиками

Система управління ризиками Банку організовано шляхом визначення чіткого процесу управління ризиками через встановлення ризик-апетитів та ризик-лімітів для кожного виду суттєвих ризиків, метою якого є здійснення систематичного процесу виявлення, вимірювання моніторингу, контролю, звітності та пом'якшення всіх видів ризиків на всіх організаційних рівнях Банку.

Ключові обов’язки щодо забезпечення ефективного управління ризиками виконують наступні структурні підрозділи:

1) підрозділи ризик-менеджменту, що підпорядковуються CRO (головному ризик-менеджеру):
   i. кредитні ризики: Департамент ризиків корпоративних клієнтів; Департамент ризик-менеджменту малого бізнесу; Департамент роздрібних ризиків; Управління ризиками мікро-кредитування; Управління по роботі з заставним майном;
   ii. операційний ризик, ринковий ризик, ризик фінансових інститутів та ризик ліквідності: Департамент загальнобанківських ризиків.
2) Управління комплаєнс контролю, що підпорядковується CCO (головному комплаєнс-менеджеру).

CRO та CCO підзвітні та підпорядковані Наглядовій раді Банку, як суб’єкти системи управління ризиками.

Наглядова рада Банку

Наглядова рада Банку має найбільші повноваження стосовно управління ризиками Банку, є відповідальною за створення ефективної системи управління ризиками Банку (стратегічний рівень). Згідно зі Статутом Банку та Положенням Банку про колегіальні органи, Кредитну раду та Кредитний комітет, Наглядова рада уповноважена затверджувати:

- рішення про надання згоди (за поданням Правління і Кредитної ради) на вчинення значного правочину, якщо ринкова вартість майна або послуг, що є його предметом, становить від 10 до 25% вартості активів за даними останньої річної фінансової звітності Банка;
- рішення на вчинення правочинів із заінтересованістю у випадках, передбачених Статутом та законодавством;
- рішення щодо надання кредиту, подовження терміну ліміту пов'язаній з Банком особі, загальна сума боргу якої перед Банком перевищує/перевищуватиме 1% регулятивного капіталу Банку для фізичної особи або 3% регулятивного капіталу Банку для юридичної особи (за поданням Кредитної ради);
- рішення щодо врегулювання потенційно проблемного активу пов’язаної з Банком особи, розмір боргу якого перевищує 1% регулятивного капіталу Банку для фізичних осіб і 3% для юридичних осіб (за поданням Кредитної ради)
- затверджує Декларацію схильності до ризику

Декларація схильності до ризику визначає:

- сукупний рівень ризик-апетиту та види ризиків, які Банк має намір приймати та утримувати для досягнення бізнес-цілей;
- максимальний рівень допустимого для Банку ризику (Risk Capacity);
- кількісні та якісні показники ризик-апетиту, які враховують достатність капіталу, ліквідність, операційну прибутковість та вартість ризику;
- рівень ризик-апетиту щодо кожного з видів ризику (індивідуальний рівень), та мінімальний перелік кількісних та якісних показників ризик-апетиту щодо кожного з видів ризику.

На 2024 рік Банк виділив для себе наступні суттєві ризики:

- Кредитний ризик корпоративних клієнтів (у т.ч клієнтів корпоративного, малого та мікро бізнесу);
- Кредитний ризик роздрібного бізнесу;
- Кредитний ризик фінансових інститутів;
- Ризик ліквідності;
- Процентний ризик банківської книги;
- Ціновий ризик портфеля гривневих ОВДП (у складі ринкового ризику);
- Ціновий ризик Sovereign bonds G7 (у складі ринкового ризику);
- Валютний ризик (у складі ринкового ризику);
- Ризик дефолту емітенту ОВДП;
- Операційний ризик;
- Комплаєнс ризик;
- Ризик ВК/ФТ (у складі комплаєнс ризику);
- Ризик учасника платіжної системи.

24. Управління ризиками (продовження)

Вступ (продовження)

У 2024 році в центрі уваги Наглядової ради залишалися ризики, пов'язані з негативним проявом воєнних дій: щоквартально розглядалися результати стрес-тестування усіх суттєвих ризиків та оцінювалась достатність на покриття цих ризиків та регулярний звіт щодо негативних наслідків від війни.

Правління Банку

Правління Банку в цілому несе відповідальність за діяльність Банку, включаючи діяльність, пов'язану з управлінням ризиками. Правління Банку делегує свої повноваження стосовно управління кредитним ризиком-кредитним органам Банку (Кредитна рада і Кредитний комітет), загального управління активами та пасивами - Комітету з управління активами та пасивами Банку, повноваження стосовно управління операційним ризиком − Комітету з управління операційним ризиком Банку, а також затверджує склад цих Комітетів. Крім цього, Правління Банку несе відповідальність за розробку та попереднє затвердження кредитної політики Банку. Остаточне затвердження кредитної політики входить до компетенції Наглядової ради Банку.

Рішення Кредитної ради Банку про можливість здійснення з позичальником активних операцій у розмірі 10% і більше регулятивного капіталу Банку має бути затверджене Правлінням Банку. Крім цього Правління обмежує Кредитну раду лімітом повноважень при кредитуванні фізичних осіб сумою в 50 млн грн. на клієнта.

Кредитна рада Банку

Кредитна рада Банку підпорядковується Правлінню Банку і функціонує в рамках делегованих повноважень згідно Положення про колегіальні органи та Кредитну раду. Кредитна рада складається з п'яти осіб, які призначаються Правлінням Банку за погодженням із Наглядовою радою. В засіданні Кредитної ради також можуть приймати участь експерти з правом дорадчого голосу, які призначаються Наглядовою радою Банку. Кредитна рада розглядає будь-які кредитні проекти, за виключенням тих повноважень, які відносяться до компетенції Наглядової ради/Правління.

Також Кредитна рада Банку затверджує стандарти кредитних продуктів для корпоративних клієнтів, граничні параметри кредитних продуктів для роздрібних клієнтів та встановлює ліміти кредитного ризику щодо банківських та інших фінансових установ. Засідання Кредитної ради Банку проводяться двічі на тиждень.

Комітет з управління активами та пасивами Банку

Комітет з управління активами та пасивами Банку несе відповідальність за управління активами та пасивами Банку, а також за загальну фінансову структуру. Цей Комітет також в першу чергу відповідальний за моніторинг процентного, валютного ризиків та ризику ліквідності Банку.

Комітет з управління операційним ризиком Банку

Комітет з управління операційним ризиком (далі - КУОР) несе відповідальність за управління операційним ризиком з метою зменшення операційних збитків, удосконалення банківських процесів, систем і технологій, забезпечення кібербезпеки, розробки, затвердження та запровадження заходів, що забезпечують безперервність роботи Банку.

Для оперативного управління і реагування на зафіксовані операційні ризики на основі Комітету з управління операційним ризиком Банку створені 5 підкомітетів:

Підкомітет «Персонал»

Підкомітет «Персонал» розглядає питання умисних та ненавмисних дій/помилок персоналу, оцінки його кваліфікації та достатності та т.п.

Підкомітет «Процеси»

Підкомітет «Процеси» розглядає питання організації процесів, якості комунікацій, ефективності існуючих процесів та необхідності оптимізації.

Підкомітет «Зовнішні фактори»

Підкомітет «Зовнішні фактори» розглядає питання навмисних дій третіх осіб, ліквідації наслідків форс-мажорів та умисного нанесення шкоди репутації Банку.

Підкомітет «Системи»

Підкомітет «Системи» розглядає питання якості роботи інформаційних систем, формування єдиного розуміння IT-ризиків та розробки збалансованих рішень щодо IT-ризиків з урахуванням специфіки та інтересів бізнес-підрозділів Банку.

Підкомітет «Інформаційна безпека»

Підкомітет «Інформаційна безпека» розглядає питання розвитку Системи управління інформаційною безпекою, розвитку культури керування інформаційними ризиками, управління інцидентами інформаційної безпеки.

(у тисячах гривень)

24. Управління ризиками (продовження)

Вступ (продовження)

КУОР на кожному засіданні розглядає стандартні квартальні звіти щодо подій операційного ризику, зареєстрованих у звітному періоді, щодо виконання рішень КУОР, щодо ефективності СВК за результатами щоквартального моніторингу KCI (Key Control Indicator/Ключовий індикатор контролю), щодо результатів річного моніторингу Ключових індикаторів ризику та затверджує перелік КІРів та їх граничні показники на наступний рік. Затверджує результати регулярного стрес-тестування операційного ризику, та щорічної самооцінки операційного ризику керівниками структурних підрозділів АТ «ПУМБ», затверджує розмір ризик- апетиту під операційний ризик та ліміти ризику на рік.

Також КУОР приймає рішення щодо управління реалізованими подіями операційного ризику, контролює ефективність прийнятих рішень Підкомітетами КУОР та оцінює ефективність функціонування:

- Системи управління інформаційною безпекою;
- Системи управління ризиком шахрайства;
- Системи управління фізичною безпекою (СУФБ);
- Системи забезпечення безперервної діяльності;
- Системи управління ризиками третіх осіб;

КУОР затверджує результати щорічного Аналізу впливу негативних факторів на процеси Банку (BIA) та затверджує результати щорічного практичного тестування BCP Головного офісу та контролює результати дистанційного навчання за основними обов'язковими дистанційними курсами.

Ризик-менеджмент Банку

Вертикаль ризик-менеджменту Банку здійснює розробку методів управління ризиками, процедур та звітності, що дає можливість Банку здійснювати кількісну оцінку кредитного, ринкового, операційного ризиків та ризику ліквідності. Структурні підрозділи, що входять до вертикалі ризик менеджменту, несуть відповідальність за впровадження та дотримання процедур, пов'язаних з управлінням ризиками, ведуть поточний контроль вищезазначених ризиків на постійній основі і контролюють виконання рішень Кредитної ради Банку, Комітету з управління активами та пасивами Банку, Комітету з управління операційним ризиком Банку.

Система оцінки ризиків та звітності

Оцінка ризиків Банку здійснюється за допомогою методів, що відображають як передбачувані збитки, що, ймовірно, виникнуть за звичайних обставин, так і непередбачувані збитки, що є попередньою оцінкою максимальних фактичних збитків на основі статистичних та експертних моделей. У моделях використовуються ймовірності, отримані з історичного досвіду, скориговані для відображення поточного економічного середовища. Банк також відпрацьовує сценарії найгірших випадків, що настануть у разі надзвичайних подій, імовірність яких дуже низька(у т.ч. і воєнних дій).

Моніторинг та контроль ризиків переважно здійснюється на основі лімітів, встановлених Банком. Ці ліміти відображають бізнес-стратегію та ринкове середовище Банку, а також рівень ризику, який Банк готовий прийняти, із додатковою увагою певним галузям. Крім цього, Банк контролює та оцінює загальну здатність протистояти ризикам стосовно сукупного впливу ризиків усіх типів та в усіх видах діяльності. Інформація, отримана за всіма видами діяльності, вивчається та обробляється з метою аналізу, контролю та виявлення ризиків на ранніх етапах. Ця інформація подається на розгляд Правлінню Банку, Комітету з управління активами та пасивами Банку, Комітету з управління операційним ризиком Банку, Кредитній раді Банку та керівнику кожного підрозділу. Такий звіт включає сукупний кредитний ризик, прогнози кредитного ризику, винятки стосовно лімітів ризику, ризику ліквідності та процентного ризику і зміни у профілі ризику, інформацію з операційного ризику. Щомісяця складаються детальні звіти стосовно ризику ліквідності, валютного, процентного і операційного ризиків, а також ризиків, пов'язаних з певними галузями економіки та клієнтами. Керівництво оцінює достатність резерву під очікувані кредитні збитки на щомісячній основі.

Окрім цього, в Банку функціонує підхід планування та лімітування ризику в рамках затвердженого Наглядовою радою ризик-апетиту (прийняття та/або обмеження ризику) на звітний період, а також впроваджені механізми ескалації порушень лімітів.

Зниження ризику

В рамках загального процесу менеджменту фінансових ризиків Банк для управління процентним, валютним, кредитним ризиками і ризиком ліквідності використовує систему лімітів і обмежень, які забезпечують контроль фактичних значень ризиків на рівнях, що не перевищують толерантність Банку до таких ризиків.

Банк активно використовує заставу для зниження своїх кредитних ризиків (більш детальна інформація наведена нижче).

В цілях зниження ринкових ризиків Банк може застосовувати похідні фінансові інструменти в обмеженому обсязі.

(у тисячах гривень)

24. Управління ризиками (продовження)

Кредитний ризик

Банку властивий кредитний ризик, який являє собою ризик невиконання контрагентами своїх зобов'язань своєчасно та у повному обсязі. Банк структурує рівні кредитного ризику шляхом затвердження кредитних лімітів стосовно суми ризику, прийнятного з огляду на одного позичальника або групу позичальників. Такі ризики знаходяться під постійним контролем і аналізуються згідно з встановленим порядком. Ліміти стосовно рівня кредитного ризику на одного позичальника регулярно затверджуються Кредитною радою Банку та Кредитним комітетом Банку.

Управління кредитним ризиком здійснюється шляхом регулярного аналізу здатності позичальників та потенційних позичальників погашати проценти та основну суму заборгованості за кредитами, а також шляхом зміни відповідних лімітів кредитування в разі необхідності. Крім цього, управління кредитним ризиком передбачає отримання застави та гарантій юридичних осіб.

З врахуванням воєнного стану Банком проводиться додатковий регулярний аналіз зміни ситуації:

- по територіальній ознаці визначаються різні «зони ризику» - виділена підвищена зона ризику «червона зона» – територія яка згідно внутрішньому поділу Банку має підвищений ризик. Банк відносить до «червоної зони» тих клієнтів які: 1) розташовані на території ведення бойових дій, або є тимчасово окупованими; 2) не мають активів і грошового потоку за межами «червоної зони»; 3) не мають можливості перемістити бізнес / активи за межі «червоної зони». Територіальна ознака враховується Банком при визначенні умов кредитування, встановлення лімітів кредитування та підходів до резервування;
- при індивідуальному розгляді позичальників та потенційних позичальників розглядається вплив на фінансово економічний стан ризиків, що підвищилися в зв'язку з воєнним станом (логістика, експорт продукції, залежність від постачання електроенергії, втрата постачальників та покупців та ін.). Підвищення ризиків знаходить своє відображення в рейтингу позичальника та відповідно впливає на умови кредитування та резервування.

Похідні фінансові інструменти

Кредитний ризик, пов'язаний з похідними фінансовими інструментами, завжди обмежується сумою інструментів, що мають позитивну справедливу вартість, відображену у звіті про фінансовий стан.

Ризики, пов'язані з кредитними зобов'язаннями

Банк надає своїм клієнтам гарантії та акредитиви, за якими він має здійснювати платежі від імені відповідних клієнтів. Зазначені гарантії та акредитиви наражають Банк на ризики, подібні до кредитних ризиків, які знижуються шляхом застосування аналогічних процедур і політик.

Максимальні показники кредитного ризику для статей звіту про фінансовий стан, включаючи похідні фінансові інструменти до ефекту зниження ризику через згортання чи договори застави, максимально точно відображені у їх балансовій вартості.

Відображення фінансових інструментів відбувається за справедливою вартістю, їх балансова вартість являє собою поточний кредитний ризик, але не максимальний ризик, що може виникнути у майбутньому в результаті змін у вартості.

Більш детальна інформація стосовно максимального кредитного ризику за кожною категорією фінансових інструментів наведена у відповідних примітках. Ефект зниження ризику в результаті отримання застави та застосування інших технік підвищення якості кредитів наведений нижче.

Кредитна якість фінансових активів

Кредитна якість фінансових активів контролюється Банком шляхом встановлення зовнішніх та внутрішніх кредитних рейтингів позичальників. Кредитну якість за класом активів, що стосуються статей звіту про фінансовий стан, пов'язаних з кредитуванням, на основі зовнішніх рейтингів та прийнятої в Банку системи кредитних рейтингів, розкрито у Примітках 7, 8 та 9.

Аналіз зменшення корисності

Резерв під очікувані кредитні збитки розраховується наступним чином: якщо за фінансовим інструментом відсутні ознаки збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання, то резерв під очікувані кредитні збитки розраховується на основі 12-ти місячного терміну (12-ти місячні очікувані кредитні збитки); якщо має місце значне збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання, або фінансовий інструмент визнаний знеціненим, то здійснюється оцінка, яка враховує очікуванні кредитні збитки протягом усього терміну дії фінансового інструменту (очікувані кредитні збитки на весь термін).

(у тисячах гривень)

24. Управління ризиками (продовження)

Кредитний ризик (продовження)

Банк розробив методику виявлення ознак зменшення корисності та збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання фінансового інструменту, а також визначив необхідні критерії по припиненню таких ознак. Банк проводить аналіз кредитного портфелю (що обліковуються за амортизованою вартістю чи за справедливою вартістю через інший сукупний дохід) по виявленню та припиненню ознак зменшення корисності та збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання фінансового інструменту на щомісячній основі.

На основі даної методики Банк здійснює розподіл кредитів на наступні групи (Стадії):

- Стадія 1 – фінансові інструменти без ознак зменшення корисності чи збільшення кредитного ризику – резерв під очікувані кредитні збитки розраховується на основі 12-ти місячних очікуваних кредитних збитків (резерв оцінюється на портфельній основі). До даної групи відносяться фінансові інструменти при первісному визнанні, кредити, що не мають ознак збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання чи фінансові інструменти, за якими кредитний ризик зменшився до такого рівня, що вони були переведені з Стадії 2.
- Стадія 2 – фінансові інструменти з ознаками збільшення кредитного ризику – резерв під очікувані кредитні збитки розраховується на основі очікуваних кредитних збитків на весь термін (резерв може бути оцінений як на індивідуальній так і на портфельній основах). До даної групи відносяться фінансові інструменти, за якими виявлені ознаки збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання, чи фінансові інструменти, за якими кредитний ризик зменшився до такого рівня, що вони були переведені з Стадії 3.
- Стадія 3 – фінансові інструменти з ознаками зменшення корисності – резерв під очікувані кредитні збитки розраховується на основі очікуваних кредитних збитків на весь термін (резерв може бути оцінений як на індивідуальній, так і на портфельній основах).
- POCI (ПСКЗ) – придбані чи створені кредитно-знеціненні фінансові активи (Purchased or Originated Credit Impaired Financial assets) – фінансові активи, за якими мало місце зменшення корисності на момент первісного визнання. При первісному визнані величина кредитних збитків, очікуваних протягом усього терміну дії фінансового інструменту, включається в розрахунок ефективної відсоткової ставки, що скоригована з урахуванням кредитного ризику. В подальшому Банк на кожну звітну дату визнає в складі прибутку чи збитку величину зміни очікуваних кредитних збитків по таким фінансовим інструментами за весь термін в якості прибутку або збитку від зменшення корисності.

Значне збільшення кредитного ризику та припинення ознак збільшення кредитного ризику

При визначенні того, чи має місце значне збільшення кредитного ризику за фінансовим інструментом Банк розглядає обґрунтовану і підтверджену інформацію, актуальну і доступну без надмірних витрат або зусиль, включаючи як кількісну, так і якісну інформацію, а також аналіз, заснований на історичному досвіді Банку, експертній оцінці якості кредиту.

Для оцінки значного збільшення кредитного ризику Банк виявляє, чи відбулося значне збільшення кредитного ризику в порівнянні з ймовірністю дефолту з моменту первісного визнання фінансового інструменту.

Основні міркування в ході аналізу значного збільшення кредитного ризику включають визначення того: чи прострочені виплати основної суми заборгованості або відсотків за кредитом більш ніж на 30 днів (для юридичних та фізичних осіб, крім кредитних карток для фізичних осіб – 35 днів) та 3 днів (для банків).

Додатковим свідченням значного збільшення кредитного ризику фінансового інструменту є, зокрема, такі спостережні дані:

- реструктуризація Банком кредиту на умовах зміни графіку погашення, яку Банк не розглядає як погіршення умов кредитора, але яка може свідчити про ймовірні труднощі в майбутньому виконати умови договору;
- виявлення індикаторів ймовірного збільшення кредитного ризику, що визначені в рамках процедури «сигналів раннього попередження»;
- клієнт віднесений до категорії «червона зона»;
- для банків резидентів пониження внутрішнього рейтингу банку на 2 пункти;
- для банків нерезидентів зниження міжнародного рейтингу (згідно бюлетеню рейтингових агентств таких як Standard & Poor's, Moody's, Fitch) на 3 пункти чи відклик міжнародного рейтингу.

Припинення всіх вищевказаних ознак значного збільшення кредитного ризику та виконання договірних зобов'язань клієнтом на протязі щонайменше 3 місяців після усунення всіх ознак вважається критерієм того, що кредитний ризик зменшився до такого рівня, що фінансовий інструмент може бути віднесений до Стадії 1.

(у тисячах гривень)

24. Управління ризиками (продовження)

Кредитний ризик (продовження)

Визначення зменшення корисності (дефолту) та припинення ознак зменшення корисності

При оцінці настання події дефолту за зобов'язаннями позичальника Банку враховуються якісні та кількісні показники, розроблені всередині Банку.

Основні міркування в ході аналізу зменшення корисності кредитів включають визначення того чи прострочені виплати основної суми заборгованості або відсотків за кредитом більш ніж на 90 днів (для юридичних та фізичних осіб) та 7 днів (для банків).

Додатковим свідченням кредитного зменшення корисності фінансового інструменту є, зокрема, такі спостережні дані:

- суттєві фінансові труднощі у позичальника чи емітента;
- реструктуризація Банком кредиту на умовах, які Банк не розглядав би за інших обставин (тобто з погіршенням умов кредитора);
- виникнення ймовірності банкрутства чи ліквідації позичальника;
- виникнення ймовірності застосування Банком таких дій, як реалізація забезпечення (за його наявності) чи прощення/продаж кредиту з дисконтом;
- для банків резидентів публічне визнання банка неплатоспроможним та введення тимчасової адміністрації;
- для банків нерезидентів зниження міжнародного рейтингу (згідно бюлетеню рейтингових агентств таких як Standard & Poor's, Moody's, Fitch) до рівня дефолту.

Ознаками припинення дефолту вважається усунення всіх вищевказаних ознак зменшення корисності, та виконання договірних зобов'язань клієнтом протягом щонайменше 6 місяців після усунення всіх ознак дефолту.

Резерв під очікувані кредитні збитки на весь термін

За кредитами, віднесеними на Стадія 2, Стадія 3 та POCI, Банк розраховує резерв на основі очікуваних кредитних збитків на весь термін дії фінансових інструментів або на портфельному рівні, або на індивідуальному.

Банк визначає суму резерву під очікувані кредитні збитки окремо за кожним суттєвим кредитом (Банк визначає поріг суттєвості окремо для кожного типу кредитування – корпоративне кредитування, роздрібне кредитування та міжбанківські операції) в індивідуальному порядку. Питання, що розглядаються при визначенні суми резерву, включають здійсненність бізнес-плану контрагента, його здатність підвищити платоспроможність в разі виникнення фінансових труднощів, прогнозовані грошові надходження та можливу вартість продажу застави, а також часові рамки очікуваних грошових потоків.

На портфельній основі Банк визначає суму резерву під очікувані кредитні збитки за фінансовими інструментами, наданими клієнтам, кожен з яких окремо не є суттєвим. Очікувані кредитні збитки визначаються, беручи до уваги таку інформацію: збитки у портфелі в попередніх періодах за певним видом фінансових інструментів протягом усього терміну дії фінансового активу, поточні та прогнозні економічні умови, проміжок часу до моменту можливого понесення збитку в майбутньому.

Резерв під 12-ти місячні очкуванні кредитні збитки

За кредитами, віднесеними на Стадії 1 Банк розраховує резерв на основі 12-ти місячних очікуваних кредитних збитків на портфельному рівні. Для розрахунку резерву Банк розподіляє портфель фінансових інструментів на групи зі схожими характеристиками (наприклад, сегмент, рейтинг клієнту, тип кредитного продукту, тощо). Очікувані кредитні збитки визначаються, беручи до уваги таку інформацію: збитки у портфелі на горизонті 12-ти місяців в попередніх періодах, поточні та прогнозні економічні умови, відповідний проміжок часу до моменту можливого понесення збитку в майбутньому.

Вхідні дані при оцінці очікуваних кредитних збитків

Основними вхідними даними при оцінці очікуваних кредитних збитків, що оцінюються на портфельній основі, є:

- ймовірність дефолту (PD);
- величина збитку у випадку дефолту (LGD);

Дані показники отримуються з внутрішніх статистичних моделей та інших історичних даних. Оцінка ймовірності дефолту (PD) являє собою оцінку на певну дату, що розраховуються на основі статистичних даних Банку і оцінюються з використанням інструментів оцінки, адаптованих до різних категорій контрагентів. Якщо контрагенти, що зазнають кредитного ризику, мігрують між рівнями рейтингу, це призводить до зміни в оцінці відповідної ймовірності дефолту.

(у тисячах гривень)

24. Управління ризиками (продовження)

Кредитний ризик (продовження)

Накопичена ймовірність дефолту впродовж всього терміну фінансового інструменту – це ймовірність, що фінансовий інструмент вийде в дефолт протягом життя. Дана ймовірність розраховується для групи однорідних активів. Оцінка ймовірності дефолту базується на історичних даних Банку.

Величина збитку у випадку дефолту (LGD) являє собою величину ймовірного збитку у випадку дефолту. Банк оцінює показник LGD, виходячи з інформації щодо коефіцієнтів повернення коштів від контрагентів-неплатників. Сума повернення коштів розраховуватися на основі дисконтування грошових потоків з використанням ефективної ставки відсотка як коефіцієнта дисконтування.

Резерв під очікувані кредитні збитки аналізується органами управління кредитними ризиками для забезпечення дотримання загальної політики Банку.

Аналіз фінансових гарантій та акредитивів здійснюється з урахуванням методів, що використовуються для кредитів; коли збиток вважається вірогідним, створюються резерви під інші зобов'язання, пов'язані з кредитуванням.

Ризик ліквідності та управління фінансуванням

Ризик ліквідності − це ризик неспроможності Банку виконати свої платіжні зобов'язання на дату їх погашення в процесі звичайної господарської діяльності та в кризових умовах. Для обмеження цього ризику керівництво забезпечило диверсифіковані джерела фінансування додатково до основної депозитної бази, управляє активами з дотриманням принципів ліквідності та здійснює моніторинг майбутніх грошових потоків і ліквідності на щоденній основі.

В Банку запроваджено процес оцінки достатності внутрішньої ліквідності ILAAP. Процес ILAAP є складовою частиною загального процесу безперервності діяльності Банку. Контроль достатності ліквідності відбувається за двома перспективами:

- Економічна перспектива – власна оцінка Банку достатності ліквідності. Нормативи достатності первинної ВЛА1 та вторинної ВЛА2 ліквідності в розрізі основних валют;
- Нормативна перспектива – нормативи достатності ліквідності Національного банку України: LCR, NSFR.

З метою забезпечення виконання власних зобов'язань та зобов'язань клієнтів, Банк впровадив політику, спрямовану на утримування ліквідних активів на рівні, достатньому для покриття будь-якого незапланованого відтоку частини клієнтських депозитів як профілактичну міру для запобігання погіршення у економічній ситуації, зокрема шляхом формування, так званої «подушки ліквідності» (внутрішній норматив ВЛА2). Для оцінки достатності вторинної подушки ліквідності Банк використовує методику розрахунку мінімально необхідного рівня вторинної ліквідності для 3-х сценаріїв стресових відтоків легкий, середній та важкий. Сценарії сформовано на основі власної статистики відтоків клієнтських коштів. За результатами стрес-тестування ризику ліквідності станом на 31 грудня 2024 року сформована банком подушка вторинної ліквідності покриває стресові відтоки за 3-ма сценаріями ведення бізнесу. Для оцінки ризиків ліквідності Банк використовує геп-аналіз та прогноз очікуваних грошових потоків строком до 1 року. Крім того, Банк оцінює ліквідність та управляє нею на основі певних нормативів ліквідності, встановлених Національним банком України.

ILAAP нормативна перспектива. Зміни нормативів Національного банку України станом на кінець 2024 та 2023 років:

Норматив	2024 рік, %	2023 рік, %
LCR - коефіцієнт покриття ліквідністю або LCR (англ. Liquidity Coverage Ratio). Нормативне значення не менше 100%		
LCR загалом по всім валютам	338	395
LCR в іноземних валютах	186	232
NSFR - коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR), не менше 100%	179	191

Не зважаючи на воєнний стан, впродовж 2024 року банківська система перебувала в значному профіциті гривневої ліквідності про що свідчили значні обсяги розміщень гривні в депозитні сертифікати Національного банку України.

(у тисячах гривень)

24. Управління ризиками (продовження)

Ризик ліквідності та управління фінансуванням (продовження)

Аналіз фінансових зобов'язань, згрупованих на основі строків, що залишились до дати погашення згідно з відповідним договором

Далі у таблиці поданий зведений аналіз строків погашення фінансових зобов'язань Банку станом на 31 грудня 2024 року. У таблиці показано недисконтовані зобов'язання, що підлягають погашенню згідно з договором. Виняток становлять похідні фінансові інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу або шляхом зарахування зустрічних однорідних вимог, які представлені в розрізі сум до отримання та до сплати за строками, що залишились до погашення. Виплати, що здійснюються по отриманні повідомлення, вважаються такими, що підлягають виплаті негайно. Однак Банк розраховує на те, що багато клієнтів не вимагатимуть виплат одразу ж після настання дати, коли Банк мав би здійснити виплату, і таблиця не відображає очікувані грошові потоки, визначені на основі сум депозитів, утримуваних у минулі періоди.

На 31 грудня 2024 р.	**До 1 місяця**	**1-3 місяці**	**3-6 місяців**	**6-12 місяців**	**Понад 12 місяців**	**Всього**
Кошти банків	2 193 399	2 973	4 585	1 687 113	–	**3 888 070**
Кошти клієнтів	131 279 646	13 076 905	6 453 108	3 522 638	597 940	**154 930 237**
Похідні фінансові інструменти:						
- суми до сплати за договорами	2 664	–	–	–	–	**2 664**
Орендні зобов'язання	18 526	26 914	42 064	74 003	153 969	**315 476**
Інші фінансові зобов'язання	2 075 234	–	–	–	–	**2 075 234**
Всього недисконтованих фінансових зобов'язань	**135 569 469**	**13 106 792**	**6 499 757**	**5 283 754**	**751 909**	**161 211 681**

На 31 грудня 2023 р.	**До 1 місяця**	**1-3 місяці**	**3-6 місяців**	**6-12 місяців**	**Понад 12 місяців**	**Всього**
Кошти банків	1 192 444	–	–	1 523 823	500	**2 716 767**
Кошти клієнтів	105 565 139	11 393 769	7 548 460	2 414 017	495 811	**127 417 196**
Похідні фінансові інструменти:						
- суми до сплати за договорами	14 829	–	–	–	–	**14 829**
- суми до отримання за договорами	(13 579)	–	–	–	–	**(13 579)**
Орендні зобов'язання	18 526	26 914	42 064	74 003	153 969	**315 476**
Інші фінансові зобов'язання	2 188 420	–	–	–	–	**2 188 420**
Всього недисконтованих фінансових зобов'язань	**108 965 779**	**11 420 683**	**7 590 524**	**4 011 843**	**650 280**	**132 639 109**

У наведеній нижче таблиці відображено строки погашення потенційних фінансових зобов'язань Банку, як передбачено відповідними договорами.

	До 1 місяця	**1-3 місяці**	**3-6 місяців**	**6-12 місяців**	**Понад 12 місяців**	**Всього**
2024 рік	510 542	1 490 717	1 833 552	4 024 108	1 406 396	**9 265 315**
2023 рік	664 237	799 073	983 493	3 649 744	942 270	**7 038 817**

Фінансові умовні та інші зобов'язання включають гарантії, акредитиви відтік коштів за якими можливий у будь-який момент після звітної дати та до передбаченої договором дати закінчення строку інструменту. Банк очікує, що не всі умовні та інші зобов'язання будуть пред'явлені до оплати до закінчення строку дії відповідних договорів.

(у тисячах гривень)

24. Управління ризиками (продовження)

Ризик ліквідності та управління фінансуванням (продовження)

Далі у таблиці поданий аналіз активів та зобов'язань за строками погашення, що відповідають строкам кінцевого погашення активів та зобов'язань, станом на 31 грудня 2024 року (суми показані за балансовою вартістю):

	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	59 202 081	–	–	–	–	**59 202 081**
Кредити та аванси банкам	9 219	1 411 215	1 594 236	2 392 537	27 816	**5 435 023**
Інвестиції в цінні папери	8 170 712	3 996 784	11 400 360	7 286 552	19 047 012	**49 901 420**
Кредити та аванси клієнтам	20 902 109	12 495 773	10 335 901	12 880 479	10 306 177	**66 920 439**
Інші фінансові активи	1 979 208	–	–	–	–	**1 979 208**
Всього фінансових активів	**90 263 329**	**17 903 772**	**23 330 497**	**22 559 568**	**29 381 005**	**183 438 171**
Зобов'язання						
Кошти банків	2 188 669	–	–	1 684 728	–	**3 873 397**
Кошти клієнтів	131 028 534	12 828 404	6 291 199	3 418 868	581 823	**154 148 828**
Орендні зобов'язання	30 141	22 760	33 787	51 808	145 591	**284 087**
Похідні фінансові зобов'язання	2 664	–	–	–	–	**2 664**
Інші фінансові зобов'язання	2 075 234	–	–	–	–	**2 075 234**
Всього фінансових зобов'язань	**135 325 242**	**12 851 164**	**6 324 986**	**5 155 404**	**727 414**	**160 384 210**
Потенційні позабалансові зобов'язання	9 265 315	–	–	–	–	9 265 315
Розрив ліквідності по фінансових інструментах	**(54 327 228)**	**5 052 608**	**17 005 511**	**17 404 164**	**28 653 591**	**13 788 646**

Стаття «Кошти клієнтів» включає строкові депозити фізичних осіб. Згідно з українським законодавством Банк зобов'язаний виплатити такі депозити на вимогу вкладника (Примітка 14). Керівництво Банку вважає, що більшість депозитів фізичних осіб не будуть відкликані до встановленої дати виплати, тому кошти клієнтів відображаються за контрактними строками, що залишилися до погашення. Загальна сума депозитів фізичних осіб на 31 грудня 2024 року становить 28 663 005 тисяч гривень (2023 рік - 25 729 372 тисячі гривень).

Строкові депозити фізичних осіб	**До 1 місяця**	**1-3 місяці**	**3-6 місяців**	**6-12 місяців**	**Понад 12 місяців**	**Всього**
2024 рік	10 760 909	9 220 415	4 967 454	3 135 093	579 134	**28 663 005**
2023 рік	8 075 419	8 405 855	6 619 637	2 146 093	482 368	**25 729 372**

(у тисячах гривень)

24. Управління ризиками (продовження)

Ризик ліквідності та управління фінансуванням (продовження)

Далі у таблиці поданий аналіз активів та зобов'язань за строками їх очікуваного погашення станом на 31 грудня 2023 року (суми показані за балансовою вартістю):

	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	33 747 952	–	–	–	–	**33 747 952**
Кредити та аванси банкам	24 278	956 782	1 059 391	2 165 714	7 340	**4 213 505**
Інвестиції в цінні папери	12 836 810	13 828 150	6 230 852	7 958 247	17 301 466	**58 155 525**
Кредити та аванси клієнтам	13 727 499	10 036 344	9 914 572	9 985 364	8 394 268	**52 058 047**
Похідні фінансові активи	8 510	–	–	–	–	**8 510**
Інші фінансові активи	2 611 752	–	–	–	–	**2 611 752**
Всього фінансових активів	**62 956 801**	**24 821 276**	**17 204 815**	**20 109 325**	**25 703 074**	**150 795 291**
Зобов'язання						
Кошти банків	1 192 404	–	–	1 523 823	500	**2 716 727**
Кошти клієнтів	105 286 163	11 083 220	7 347 076	2 341 440	484 923	**126 542 822**
Орендні зобов'язання	18 799	33 238	33 063	46 987	134 207	**266 294**
Похідні фінансові зобов'язання	1 250	–	–	–	–	**1 250**
Інші фінансові зобов'язання	2 188 420	–	–	–	–	**2 188 420**
Всього фінансових зобов'язань	**108 687 036**	**11 116 458**	**7 380 139**	**3 912 250**	**619 630**	**131 715 513**
Потенційні позабалансові зобов'язання	7 038 817	–	–	–	–	7 038 817
Розрив ліквідності по фінансових інструментах	**(52 769 052)**	**13 704 818**	**9 824 676**	**16 197 075**	**25 083 444**	**12 040 961**

Стаття «Кредити та аванси банкам» включає грошове покриття за різними операціями, що розміщені в інших банках у сумі 5 435 023 тисячі гривень (31 грудня 2023 року – 4 213 505 тисяч гривень), що відображаються за контрактними строками, але можуть бути достроково відкликані.

Аналіз за строками погашення не відображає стабільності поточних зобов'язань у минулому. Раніше їх реалізація відбувалась протягом періоду, що є більшим, ніж зазначено в таблиці вище. Ці залишки відображені в таблиці вище у складі сум, належних до виплати в період до 1 місяця.

Здатність Банку погашати свої зобов'язання залежить від його здатності отримати еквівалентну суму активів протягом того ж самого періоду. Наявний обсяг ліквідних активів дозволить Банку вести стабільну діяльність навіть у ситуації можливого часткового відтоку депозитів клієнтів у разі подальшого погіршення економічної ситуації.

Станом на 31 грудня 2024 року Банк має кумулятивну невідповідність строків фінансових активів та зобов'язань строком до 12 місяців в сумі 14 864 945 тисяч гривень (31 грудня 2023 року - 13 042 483 тисячі гривень). Ця невідповідність ліквідності виникає внаслідок того, що важливим джерелом фінансування Банку є кошти клієнтів на поточних рахунках. Банк має інвестиційні цінні папери, що обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід у сумі 19 047 012 тисяч гривень зі строком погашення понад 12 місяців, які можуть бути продані Банком раніше у разі необхідності (31 грудня 2023 року - 17 301 466 тисяч гривень).

Керівництво Банку вважає, що попри суттєву частку коштів клієнтів, що погашаються на вимогу, диверсифікація таких коштів за кількістю та типом вкладників, а також досвід, накопичений Банком за попередні періоди, вказують на те, що ці кошти формують довгострокове та стабільне джерело фінансування діяльності Банку.

Ринковий ризик

Ринковий ризик − неторговий

Ринковий ризик − це ризик зміни справедливої вартості або майбутніх грошових потоків від фінансових інструментів внаслідок коливання ринкових змінних, як, наприклад, процентні ставки, обмінні курси валют та інші ціни. Банк управляє ринковими ризиками по неторгових портфелях. Управління неторговими позиціями і моніторинг таких позицій здійснюються на основі додаткового аналізу чутливості.

(у тисячах гривень)

24. Управління ризиками (продовження)

Ринковий ризик (продовження)

Ризик процентної ставки

Ризик процентної ставки − це потенційна загроза виникнення втрат, зниження доходу чи зменшення вартості капіталу Банку внаслідок несприятливих змін процентних ставок на ринку. Даний ризик виникає переважно внаслідок відмінностей в строковості активів чи зобов'язань Банку за строками чутливості до зміни процентних ставок. Таким чином, ризик процентної ставки є наслідком незбалансованості структури звіту про фінансовий стан у розрізі чутливих до зміни процентної ставки активів і зобов'язань за строками до переоцінки.

Для оцінки процентного ризику Банк використовує геп-аналіз процентних активів та зобов'язань, проводить аналіз чутливості вартості процентних активів та зобов'язань до зміни процентних ставок.

Контроль процентного ризику здійснюється згідно до звіту про зміни спреду та маржі.

Банк в 2023 році розробив нові сценарії розрахунку процентного ризику банківської книги методом NII (вплив процентного ризику на чистий процентний дохід). Для розрахунку шокових зрушень ставок застосовується історичний метод. Стресовим періодом обрано період зміни ставок в 2022-2023 роках. Для поточного розрахунку процентного ризику Банк використовує фактичні зміни відсоткової ставки за останній рік. На 31 грудня 2024 року процентний ризик банківської книги розрахований за стандартним сценарієм фактичних змін відсоткових ставок за останній рік дорівнює 128 млн. гривень в сторону зменшення чистого процентного доходу. Аналогічний розрахунок на 31 грудня 2023 року дорівнював 399 млн. гривень в сторону зменшення чистого процентного доходу. В продовж 2024 року зменшення процентного ризику відбулося за рахунок зниження річної волатильності відсоткових ставок.

Станом на 31 грудня 2024 року, якби дохідність до погашення була б більшою на 1 процентний пункт, резерв переоцінки цінних паперів був би меншим на 366 845 тисяч гривень (станом на 31 грудня 2023 року − на 316 270 тисяч гривень).

Банк оцінює вищевказаний рівень процентного ризику як прийнятний та контрольований, розмір якого суттєво не вплине на прибутковість та стабільність фінансового стану Банку. Рівень процентних ставок в Банку встановлюється Тарифно-комерційним комітетом Банку, приймаючи до уваги трансфертні процентні ставки та вартість ризиків, які встановлені Комітетом по управлінню активами та пасивами Банку. При цьому, згідно з внутрішніми політиками Банку, діє система делегування повноважень на зміну ставок. Контроль за ефективністю операцій з процентними інструментами здійснюється Тарифно-комерційним комітетом Банку щомісяця.

Валютний ризик

Валютний ризик − це ризик, пов'язаний з впливом коливань обмінних курсів на вартість фінансових інструментів.

Оцінку валютного ризику Банк проводить за допомогою методики оцінки Вартості під ризиком (Value-at-Risk, VaR), враховуючи рекомендації International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards, June 2006 та Revision to Basel II market risk framework, December 2010. VaR дозволяє оцінити максимально можливу величину втрат з встановленим рівнем довіри за відповідний період часу.

Банк здійснює розрахунок VaR за методом історичного моделювання з метою оцінки валютного ризику в нормальних та стресових умовах розвитку фінансового ринку. Розрахунок VaR базується на 251 дні незважених історичних даних про ринкові курси валют, період розрахунку протягом якого Банк, вірогідно, зможе закрити відкриті валютні позиції, складає 10 днів та однобічний рівень довіри 99%.

При визначені валютного ризику розрахунковий VaR множиться на суму числа «3» та надбавки у розмірі «1» згідно з рекомендаціями Базель.

Незважаючи на те, що VaR дозволяє отримати оцінку валютного ризику, необхідно враховувати також недоліки цього методу, такі як:

- Використання минулих змін курсів валют та банківських металів не дозволяє в повній мірі оцінити можливі коливання курсів валют та банківських металів в майбутньому;
- Використання періоду розрахунку 10 днів має на увазі, що всі відкриті позиції в валютних та банківських металах можуть бути закриті протягом 10 торгівельних днів. Дане оцінювання може неточно відображати величину валютного ризику в період зниження ліквідності ринку, під час якого період закриття Банком позиції може збільшитися;
- Використання 99%-вого рівня однобічної довіреної вірогідності не дозволяє оцінити об'єм втрат, очікуваних з вірогідністю 1%; та
- Розрахунок VaR відбуваються на основі відкритих позицій Банку в іноземній валюті та банківських металах на кінець дня та може не відображати ризик, який приймає Банк протягом дня.

(у тисячах гривень)

24. Управління ризиками (продовження)

Валютний ризик (продовження)

Результат розрахунків валютного ризику за допомогою метода VaR на 31 грудня наведено у таблиці нижче:

Показник	2024 рік	2023 рік
Валютний ризик без врахування диверсифікації		
долар США	164 394	66 686
євро	36 414	115 409
інші валюти	10 161	20 078
Всього валютний ризик без врахування диверсифікації	**210 969**	**202 173**
Ефект від диверсифікації	(194 481)	(176 162)
Валютний ризик з врахуванням диверсифікації	**16 488**	**26 011**

Наведені вище дані розраховані на основі внутрішньої управлінської звітності Банку, яка базується на фінансовій звітності, підготовленій відповідно до вимог МСФЗ.

Комітет по управлінню активами і пасивами Банку розглядає результати оцінки валютного ризику на щомісячній основі.

Операційний ризик

Система управління операційним ризиком функціонує з 2011 року, вона інтегрована в загальну систему управління ризиками. В Банку проводиться щорічний розрахунок показника прийнятного рівня операційного ризику − «ризик-апетиту» та ризик-лімітів на наступні 12 місяців. Ризик-апетит затверджується Комітетом з управління операційним ризиком (КУОР) та враховується при бюджетуванні (на 2024 рік затверджено ризик апетит у розмірі 61 мільйона гривень, включаючи і втрати від війни). Моніторинг дотримання Банком встановленого «ризику-апетиту» здійснюється щоквартально Наглядовою Радою. При виникненні суттєвих подій операційного ризику передбачено негайне інформування КУОР, Правління та Наглядової Ради, а також проводиться детальне розслідування причин та впроваджуються заходи з недопущення повторення інциденту в майбутньому, згідно внутрішніх процедур.

Система управління операційним ризиком включає зокрема:

- Єдиний класифікатор операційних ризиків та внутрішня база даних подій операційного ризику (де ризики, пов'язані з воєнними діями, включені до форс-мажорних обставин);
- Щотижневу загальнобанківську консолідацію подій операційного ризику отриманих від Ризик-офіцерів структурних підрозділів;
- Щоквартальний моніторинг ключових індикаторів ризику (КІРів);
- Щорічне проведення самооцінки рівня операційного ризику;
- Щоквартальне проведення стрес-тестування операційного ризику згідно вимог Національного Банку України;
- Щорічний розрахунок ризик-апетиту та ризик-лімітів.

Усі зареєстровані події операційного ризику підлягають детальному розгляду та оцінці негативних наслідків, а події що вимагають прийняття додаткових управлінських рішень або розробки додаткових мінімізуючих заходів розглядаються Підкомітетами КУОР або Комітетом з управляння операційним ризиком.

Банк накопичує зовнішні події операційного ризику для побудови сценаріїв стрес-тестування. Для отримання єдиної оцінки рівня операційного ризику проводиться порівняльний аналіз результатів різних підходів (результуючий рівень ризику оцінюється за шкалою: низький, середній, високий).

Важливе значення Банк приділяє управлінню ризиками інформаційної безпеки та ризикам шахрайства, ризиками фізичної безпеки щодо якого керівництвом встановлено нульову толерантність, та впроваджено окрему звітність для КУОР та Наглядової ради. Управління ризиком інформаційно-комунікаційних технологій (ризик ІСТ) та юридичним ризиком відбувається в межах Системи управління операційним ризиком.

Для забезпечення безперервної діяльності в Банку щорічно проводиться практичне тестування Плану забезпечення безперервної діяльності та Плану відновлення штатного режиму роботи.

КУОР щоквартально затверджує перелік критичного персоналу Банку, що забезпечує виконання критичних функцій під час надзвичайних подій.

Також для контролю якості аутсорсингу в Банку функціонує Система управління ризиками третіх осіб, що дозволяє своєчасно виявити та мінімізувати ризики співпраці з контрагентами.

(у тисячах гривень)

24. Управління ризиками (продовження)

Операційний ризик (продовження)

Ефективність Системи управління операційним ризиком підтверджують результати функціонування 3-рівневої Системи внутрішнього контролю (поточний контроль, ризик-менеджмент контроль, внутрішній аудит). Система внутрішнього контролю також включає три рівні захисту:

- Перший рівень: бізнес підрозділи та підрозділи підтримки
- Другий рівень: Департамент загальнобанківських ризиків та Управління комплаєнс контролю
- Третій рівень: Департамент внутрішнього аудиту.

Банк проводить щорічне навчання персоналу щодо управління операційними ризиками (окрема увага приділяється ризику шахрайства та інформаційній безпеці, вимогам системи забезпечення безперервної діяльності), та щодо правил функціонування системи внутрішнього контролю.

Сталий розвиток

У 2024 році Банк оновив «Декларацію сталого розвитку АТ «ПУМБ», затверджену рішенням Наглядовою радою, та протягом 2024 року впроваджував «Стратегію сталого розвитку АТ «ПУМБ» на 2024-2028 роки», яка визначає три основні напрямки сталого розвитку Банку, стратегічні цілі, основні 10 задач на 2024 рік та якісні показники для вимірювання досягнення цих задач. Банк в «Декларації схильності до ризиків АТ "ПУМБ"» врахував негативний прояв кліматичних ризиків через зв’язок із існуючими суттєвими ризиками Банку: кредитними та операційними ризиками.

Стратегія сталого розвитку спрямована/націлена на дотримання та досягнення стратегічних цілей сталого розвитку Банку:

- Сприяння всебічному розвитку Банку як сталого бізнесу, який в повній мірі усвідомлює свою відповідальність перед усіма зацікавленими сторонами (оцінює наслідки своєї діяльності, продуктів та послуг щодо негативного впливу на державу і бізнес, екологічну ситуацію і суспільство);
- Дотримання законодавства України у сфері сталого розвитку;
- Забезпечення єдиного підходу в управлінні системою екологічно-соціального менеджменту;
- Попередження і мінімізація негативного впливу на навколишнє середовище у частині відповідального споживання;
- Забезпечення відкритої та прозорої комунікації з питань сталого розвитку;
- Співпраця з постачальниками, клієнтами, підрядними організаціями та партнерами по бізнесу для забезпечення того, щоб наші стандарти у сфері охорони навколишнього середовища, у сфері прав людини та протидії корупції також були їх зобов’язаннями.

Ключовими пріоритетами сталого розвитку АТ «ПУМБ» є:

- Благополуччя та розвиток працівників;
- Якість продуктів та послуг;
- Розвиток місцевих спільнот (підвищення рівня фінансової грамотності серед населення, допомога молодому поколінню у виборі професії та працевлаштуванні);
- Розвиток бізнес-середовища на територіях присутності (консультування та кредитування юридичних осіб для розвитку малого та середнього бізнесу, консультування та кредитування приватних осіб для підвищення рівня життя населення, створення спеціальних пропозицій для можливості розвитку малого бізнесу, підтримка бізнесу та клієнтів у складні часи);
- Волонтерство (сприяння участі працівників Банку у волонтерських проєктах, які мають екологічну, соціальну складову, та спонсорська підтримка з боку Банку таких проєктів);
- Дотримання норм та вимог, а також кращих міжнародних практик у сфері сталого розвитку;
- Мінімізація негативного впливу на навколишнє середовище від власної господарської діяльності;
- Ефективне управління екологічними та соціальними ризиками, що спрямовано на мінімізацію негативного впливу на навколишнє середовище;
- Оцінка екологічних-соціальних ризиків кредитних проектів, що фінансуються у співпраці з ФРП;
- Підвищення рівня компетентності та усвідомлення ролі працівників щодо власного впливу на довкілля;
- Забезпечення прозорості та доступності інформації, пов'язаної з відповідальним фінансуванням, що сприяє відкритому діалогу з усіма зацікавленими сторонами;
- Підвищення взаємодії з третіми сторонами (підрядники, агенти, т.д.) щодо дотримання вимог законодавства України в частині екологічної та соціальної відповідальності.

Екологічні та соціальні ризики

Управління екологічними та соціальними ризиками функціонує з 2024 року та інтегровано в загальну систему управління ризиками. В Банку проводиться оцінка екологічних та соціальних ризиків кредитних проєктів у рамках програми «Доступні кредити 5-7-9» Фонду розвитку підприємництва. Метою управління екологічними та соціальними ризиками є виявлення та зниження впливу відповідних факторів, які можуть виникати в процесі фінансування клієнтів Банку.

(у тисячах гривень)

24. Управління ризиками (продовження)

Екологічні та соціальні ризики (продовження)

Процес управління екологічними та соціальними ризиками проєктів, що фінансуються в рамках державних програм у співпраці з Фондом розвиту підприємництва відноситься до напрямку відповідального фінансування Банку згідно з «Політикою управління екологічними та соціальними ризиками АТ «ПУМБ»». Цей документ встановлює загальні принципи та вимоги щодо ідентифікації та оцінки екологічних та соціальних ризиків у процесах кредитування і моніторингу кредитів.

Банк дотримується екологічних і соціальних нормативних вимог, передбачених законодавством України, вимог Світового Банку, відповідних екологічних і соціальних вимог, зокрема вимог Фонду розвитку підприємництва, у тому числі, Списку винятків та Стандартів діяльності з екологічної та соціальної стійкості Міжнародної Фінансової Корпорації (IFC Performance Standards on Environmental and Social Sustainability).

Процес оцінки екологічних та соціальних ризиків включає зокрема:

- Єдиний класифікатор екологічних та соціальних ризиків
- Проходження кожним проектом, що фінансується в рамках програми «Доступні кредити 5-7-9», оцінку екологічних та соціальних ризиків. Рішення про фінансування Клієнтів приймається тільки після проходження оцінки екологічних та соціальних ризиків.
- Внутрішньобанківський моніторинг погодженого рівня екологічних та соціальних ризиків;
- Щомісячні звіти для Світового банку по програмі "ARISE" «Доступні кредити 5-7-9».

Визначення категорії ризику враховує КВЕД, цільове використання коштів (згідно вимог програми «Доступні кредити 5-7-9») та масштаб ведення господарської діяльності. Одним з напрямків цільового використання коштів є екологічне спрямування. Банк відносить до екологічного спрямування фінансування, що спрямоване на отримання позитивного екологічного ефекту Клієнтом від реалізації проекту (залежно від умов ведення господарської діяльності), а саме

- Альтернативна енергетика (вітрова, сонячна, біо, гідро, геотермальна), окрім вітрових електростанцій з висотою турбіни ≥50 м;
- Впровадження екологічно чистого транспорту (електромобілі);
- Впровадження енергоефективних технологій (утеплення будівель, енергозберігаючі лампи та обладнання);
- Збереження флори і фауни, водних і земельних ресурсів;
- Мінімізація утворення, утилізації та переробки відходів (нові ресурсозберігаючі та маловідходні технології, екологічні матеріали);
- Скорочення викидів у навколишнє природне середовище (фільтра, очисні установки);
- Інший проект, спрямований на захист навколишнього природного середовища, впровадження екологічних стандартів, скорочення викидів у навколишнє природне середовище.

Організаційна структура процесу управління екологічними та соціальними ризиками складається з 3-х рівнів контролю:

- Перший рівень: Керівники бізнес-підрозділів/підрозділів підтримки;
- Другий рівень: Підрозділи ризик-менеджменту та Управління комплаєнс контролю;
- Третій рівень: Департамент внутрішнього аудиту.

Банк забезпечує створення та підтримку достатнього потенціалу та компетентності для ефективного управління екологічними та соціальними ризиками:

- Навчання працівників Банку, залучених до процесу екологічної та соціальної оцінки, щодо основних принципів та правил її проведення;
- Консультування Клієнтів за необхідності;
- Підвищення кваліфікаційного рівня працівників за рахунок зовнішніх семінарів та тренінгів.

(у тисячах гривень)

25. Розкриття справедливої вартості

Справедлива вартість фінансових активів і зобов'язань, які не відображаються за справедливою вартістю

У таблиці нижче порівнюються балансова вартість та справедлива вартість фінансових інструментів, відображених у фінансовій звітності Банку за амортизованою собівартістю, за їх видами. Таблиця не відображає справедливої вартості нефінансових активів та нефінансових зобов'язань.

	2024 рік			2023 рік		
	Балансова вартість	**Справедлива вартість**	**Різниця**	**Балансова вартість**	**Справедлива вартість**	**Різниця**
Фінансові активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	59 202 081	59 202 081	–	33 747 952	33 747 952	–
Кредити та аванси банкам						
- Строкові депозити в інших банках	5 435 023	5 435 023	–	4 213 505	4 213 505	–
Кредити та аванси клієнтам						
- Кредити корпоративним клієнтам	48 158 716	48 172 047	13 331	40 556 235	40 954 071	397 836
- Фінансовий лізинг	2 466 639	2 562 061	95 422	1 678 960	1 754 829	75 869
- Споживчі кредити	5 993 515	5 993 515	–	3 789 924	3 789 924	–
- Кредитні картки та овердрафти	10 266 906	10 266 906	–	5 996 247	5 996 247	–
- Іпотечні кредити	34 663	27 883	(6 780)	36 681	28 951	(7 730)
Інші фінансові активи	1 979 208	1 979 208	–	2 611 752	2 611 752	–
Фінансові зобов'язання						
Кошти банків:						
- Поточні рахунки інших банків	1 490 112	1 490 112	–	370 536	370 536	–
- Строкові депозити інших банків	2 383 285	2 383 285	–	2 246 153	2 246 153	–
- Кредити, отримані від інших банків	–	–	–	100 038	100 038	–
Кошти клієнтів						
- юридичні особи	99 001 171	99 031 134	(29 963)	78 872 516	78 950 921	(78 405)
- фізичні особи	55 147 657	55 224 665	(77 008)	47 670 306	47 736 314	(66 008)
Інші фінансові зобов'язання	2 075 234	2 075 234	–	2 188 420	2 188 420	–
Усього невизнана зміна в нереалізованій справедливій вартості			**(4 998)**			**321 562**

Нижче описані методи та припущення, що використовуються для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, які не відображені за справедливою вартістю у фінансовій звітності.

Активи, справедлива вартість яких наближається до балансової

Щодо фінансових активів та фінансових зобов'язань, що є ліквідними або короткостроковими (до трьох місяців), вважається що їх балансова вартість приблизно дорівнює справедливій вартості. Таке припущення застосовується також до депозитів на вимогу, ощадних депозитів без визначеного строку погашення та фінансових інструментів зі змінною процентною ставкою.

Фінансові активи та фінансові зобов'язання, що обліковуються за амортизованою собівартістю

Справедлива вартість облігацій, що котируються, ґрунтується на котируваннях на звітну дату. Справедлива вартість інструментів, що не котируються та справедлива вартість яких не наближається до балансової, а саме кредитів та авансів клієнтам, кредитів та авансів банкам, зобов'язання перед Центральним банком, коштів банків, коштів клієнтів, інших фінансових активів та зобов'язань оцінюється за допомогою дисконтування майбутніх грошових потоків з використанням ставок, існуючих в цей момент по заборгованості з аналогічними умовами, кредитним ризиком та строком погашення.

(у тисячах гривень)

25. Розкриття справедливої вартості (продовження)

Активи і зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю або справедлива вартість яких розкривається

Всі активи та зобов'язання, справедлива вартість яких оцінюється або розкривається у фінансовій звітності, класифікується в рамках ієрархії джерел справедливої вартості, що подана нижче, на підставі вихідних даних найнижчого рівня, які є значущими для оцінки справедливої вартості в цілому:

- Рівень 1: ринкові котирування (без коригувань) ідентичних активів або зобов'язань на активних ринках;
- Рівень 2: моделі оцінки, для яких всі вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначену справедливу вартість відносяться до найбільш низького рівня ієрархії та базуються прямо або опосередковано на ринкових даних;
- Рівень 3: моделі оцінки, які використовують вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначення справедливої вартості, відносяться до найбільш низького рівня ієрархії та не є спостережуваними на ринку.

У випадку активів і зобов'язань, що визнаються у фінансовій звітності за справедливою вартістю на періодичній основі, Банк визначає факт переведення між рівнями ієрархії, джерел справедливої вартості, повторно аналізуючи класифікацію (на підставі вхідних даних найнижчого рівня, які є значущими для оцінки справедливої вартості в цілому) на кінець кожного звітного періоду.

Оцінка справедливої вартості на Рівні 3 ієрархії справедливої вартості була розрахована з використанням методу дисконтованих грошових потоків на основі розрахункових майбутніх очікуваних грошових потоків, дисконтованих із застосуванням відсоткової ставки, яка діяла на звітну дату по аналогічним продуктам Банку, та строку до погашення, який залишився.

Для цілей розкриття інформації про справедливу вартість Банк визначив класи активів і зобов'язань на підставі природи, характеристик і ризиків за активом або зобов'язанням, а також рівень ієрархії джерел справедливої вартості:

		Оцінка справедливої вартості з використанням			
31 грудня 2024 р.	**Дата оцінки**	**Рівень 1**	**Рівень 2**	**Рівень 3**	**Всього**
Активи, що оцінюються за справедливою вартістю					
Державні боргові цінні папери України	31 грудня 2024 р.	–	35 512 877	–	**35 512 877**
Державні боргові цінні папери інших країн	31 грудня 2024 р.	10 631 953	–	–	**10 631 953**
Депозитні сертифікати НБУ	31 грудня 2024 р.	–	3 749 533	–	**3 749 533**
Основні засоби – будівлі	1 грудня 2024 р.	–	–	1 038 937	**1 038 937**
Предмети мистецтва	1 грудня 2016 р.	–	–	17 120	**17 120**
Інвестиційна нерухомість	1 грудня 2024 р.	–	–	68 231	**68 231**
Активи, справедлива вартість яких розкривається					
Кредити та аванси клієнтам	31 грудня 2024 р.	–	–	67 022 412	**67 022 412**
Зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю					
Похідні фінансові зобов'язання	31 грудня 2024 р.	–	2 664	–	**2 664**
Зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається					
Кошти клієнтів	31 грудня 2024 р.	–	–	154 255 799	**154 255 799**

(у тисячах гривень)

25. Розкриття справедливої вартості (продовження)

Активи і зобов'язання, відображені за справедливою вартістю (продовження)

		Оцінка справедливої вартості з використанням			
31 грудня 2023 р.	**Дата оцінки**	**Рівень 1**	**Рівень 2**	**Рівень 3**	**Всього**
Активи, що оцінюються за справедливою вартістю					
Державні боргові цінні папери України	31 грудня 2023 р.	–	30 446 002	–	**30 446 002**
Державні боргові цінні папери інших країн	31 грудня 2023 р.	7 476 582	–	–	**7 476 582**
Похідні фінансові активи	31 грудня 2023 р.	–	8 510	–	**8 510**
Депозитні сертифікати НБУ	31 грудня 2023 р.	–	20 225 884	–	**20 225 884**
Основні засоби – будівлі	1 грудня 2023 р.	–	–	751 132	**751 132**
Предмети мистецтва	1 грудня 2016 р.	–	–	17 120	**17 120**
Інвестиційна нерухомість	1 грудня 2023 р.	–	–	59 168	**59 168**
Активи, справедлива вартість яких розкривається					
Кредити та аванси клієнтам	31 грудня 2023 р.	–	–	52 524 022	**52 524 022**
Зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю					
Похідні фінансові зобов'язання	31 грудня 2023 р.	–	1 250	–	**1 250**
Зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається					
Кошти клієнтів	31 грудня 2023 р.	–	–	126 687 235	**126 687 235**

Далі представлений опис визначення справедливої вартості фінансових інструментів, які відображаються за справедливою вартістю з використанням моделей оцінки. Цей опис включає оцінки та судження Банку, які учасник ринку зробив би при оцінці інструментів.

Похідні фінансові інструменти

Похідні фінансові інструменти оцінені із застосуванням моделей оцінки, які базуються за ринкових спостереженнях, – це здебільшого валютні свопи та форвардні валютообмінні контракти. Моделі, які використовуються найчастіше, включають моделі оцінки форвардів та свопів з використанням розрахунків теперішньої вартості. Ці моделі використовують різні вхідні дані, включаючи кредитоспроможність контрагентів, форвардні та спотові курси валют та криві процентних ставок.

Інвестиції в цінні папери

Цінні папери, оцінені з використанням моделей оцінки, представлені перш за все борговими цінними паперами, які не обертаються на ринку. Ці цінні папери оцінюються з використанням моделей дисконтованих грошових потоків, які, в одному випадку, використовують тільки ринкові спостереження, наприклад, процентні ставки.

Будівлі, предмети мистецтва та інвестиційна нерухомість

Основою оцінки є метод ринкових аналогів, результати застосування методу ринкових аналогів підтверджуються доходним методом. У ході переоцінки незалежні оцінювачі використовують професійні судження та оцінки для визначення аналогів будівель, що використовуються при застосуванні методу ринкових аналогів, строків експлуатації активів, які переоцінюються, та норм капіталізації, що використовуються при застосуванні доходного методу.

Станом на 31 грудня 2024 року діапазон припущень за 1 кв. метр становить:

будівель – від 308 гривень до 77 909 гривень (2023 рік – від 307 гривень до 43 753 гривень);
земельних ділянок - від 3 868 гривень до 22 050 гривень (2023 рік – від 3 817 гривень до 21 810 гривень);
інвестиційної нерухомості - від 4 383 гривень до 38 476 гривень (2023 рік – від 4 345 гривень до 30 173 гривень).

При збільшенні/зменшенні 1 кв. метра нерухомості / 1 сотки земельної ділянки будівель, землі та інвестиційної нерухомості відповідно збільшиться/зменшиться їх справедлива вартість.

Протягом 2024 та 2023 років Банк не переводив фінансові активи або фінансові зобов'язання між рівнями ієрархії справедливої вартості.

(у тисячах гривень)

26. Умовні та інші зобов'язання

Судові процеси

В ході звичайного ведення операцій Банк виступає стороною різних судових процесів та спорів. Ґрунтуючись на власних оцінках і коментарях власних спеціалістів, керівництво вважає, що остаточний розмір зобов'язань, які можуть виникнути внаслідок цих судових процесів або спорів, не буде мати суттєвого негативного впливу на фінансовий стан чи результати діяльності Банку.

Виконання вимог податкового законодавства та інших нормативних актів

Українське законодавство і нормативні акти, що регулюють сферу оподаткування та інші аспекти діяльності, включаючи правила валютного й митного контролю, продовжують змінюватись. Положення законів і нормативних актів часто нечіткі, а їх тлумачення залежить від позиції місцевих, регіональних і центральних органів влади, а також інших державних органів. Випадки суперечливих тлумачень законодавства не поодинокі. Керівництво вважає, що його тлумачення положень законодавства, які регулюють діяльність Банку, є обґрунтованим, і діяльність Банку здійснюється в повній відповідності до законодавства, яке регулює його діяльність, і що Банк нарахував та сплатив усі належні податки.

Банк дотримується всіх вимог чинного податкового законодавства.

Капітальні зобов'язання

Станом на 31 грудня 2024 року Банк мав капітальні зобов'язання, передбачені контрактами на придбання обладнання, на суму 59 850 тисяч гривень (на 31 грудня 2023 року − 23 894 тисячі гривень). Керівництво Банку вже виділило необхідні ресурси для виконання цього зобов'язання. Керівництво Банку вважає, що майбутні чисті доходи та фінансування будуть достатніми для виконання цих та інших аналогічних зобов'язань.

Зобов'язання з кредитування

Гарантії та акредитиви «стенд-бай», які являють собою безвідкличні гарантії того, що Банк здійснить платіж на користь третіх сторін у випадку невиконання клієнтами своїх зобов'язань, несуть ризик, пов'язаний із дефолтом клієнта або його неспроможністю виконати договір з третьою стороною. Для управління ризиком збитків Банк вимагає, щоб більшість гарантій забезпечувались депозитами в Банку. Документальні та комерційні акредитиви, що являють собою письмові зобов'язання Банку за дорученням своїх клієнтів, які надають право третім сторонам вимагати від Банку оплати у встановлених сумах відповідно до конкретних умов, забезпечуються партіями товару, до яких вони відносяться, або грошовими депозитами, а отже мають менший рівень ризику, ніж кредити.

Кредитні зобов'язання являють собою невикористані зобов'язання щодо надання кредитів у формі позик. Банк наражається на ризик можливих збитків у зв'язку з ризиком по кредитних зобов'язаннях. Однак, враховуючи відкличний характер цих зобов'язань, Банк може відмовити клієнтам в кредитах при зниженні платоспроможності клієнта.

Загальна сума невикористаних кредитних ліній, акредитивів та гарантій за угодою необов'язково являє собою майбутні потреби у грошових коштах, оскільки строк дії таких фінансових інструментів може закінчитися без фінансування.

Акредитиви, видані Банком, були такими:

	2024 рік	**2023 рік**
Підтверджені імпортні акредитиви	30 019	−
Непідтверджені імпортні акредитиви	563 429	245 586
Грошове забезпечення (Примітка 14)	(39 488)	−
Всього акредитивів за вирахуванням грошового забезпечення	**553 960**	**245 586**

Станом на 31 грудня 2024 року сума резерву під акредитиви становила 2 848 тисяч гривень (2023 рік – 2 581 тисяча гривень).

(у тисячах гривень)

26. Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Зобов'язання з кредитування (продовження)

Гарантії надані були такими:

	2024 рік	2023 рік
Гарантії та авалювання векселів	8 671 867	6 793 231
Грошове забезпечення (Примітка 14)	(2 730 593)	(2 551 786)
Всього гарантій та авалювання векселів за вирахуванням грошового забезпечення	**5 941 274**	**4 241 445**

Станом на 31 грудня 2024 року сума резерву під гарантії та авалі становила 131 053 тисячі гривень (2023 рік – 192 504 тисячі гривень).

Станом на 31 грудня 2024 року максимальний кредитний ризик за позабалансовими зобов'язаннями становив 15 142 099 тисяч гривень (31 грудня 2023 року - 9 792 372 тисячі гривень).

Сума невиконаних відкличних зобов'язань з надання кредитів, наданих Банком станом на 31 грудня 2024 року, склала 54 744 485 тисяч гривень (на 31 грудня 2023 року − 34 608 358 тисяч гривень). Керівництво вважає зобов'язання з надання кредитів відкличними, оскільки відповідні договори забезпечують широкий спектр подій-підстав, які дозволяють Банку призупинити подальше фінансування клієнта або достроково анулювати ліміт кредитування. Такі події включають, у тому числі, погіршення фінансового стану клієнта, зменшення потоків надходжень грошових коштів на поточні рахунки клієнта, втрату забезпечення або значне зменшення його справедливої вартості, рішення регулятивних органів, які впливають на монетарний ринок України.

У сумі резерву під зобов'язання з кредитування, гарантії та акредитиви протягом 2024 року відбулися такі зміни:

Зобов'язання, гарантії та акредитиви	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2024 року	**28 879**	**27**	**166 179**	**195 085**
Нові зобов'язання, гарантії та акредитиви	23 825	−	−	23 825
Погашені зобов'язання, гарантії та акредитиви	(10 776)	−	(67 665)	(78 441)
Переведення у стадію 1	27	(27)	−	−
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(5 202)	28	(10 532)	(15 706)
Курсові різниці	1 072	−	8 066	9 138
На 31 грудня 2024 року (Примітка 16)	**37 825**	**28**	**96 048**	**133 901**

У сумі резерву під зобов'язання з кредитування, гарантії та акредитиви протягом 2023 відбулися такі зміни:

Зобов'язання, гарантії та акредитиви	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2023 року	**24 759**	**112**	**237 599**	**262 470**
Нові зобов'язання, гарантії та акредитиви	14 400	−	−	14 400
Погашені зобов'язання, гарантії та акредитиви	(10 270)	(112)	(72 649)	(83 031)
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(849)	27	(8 356)	(9 178)
Курсові різниці	839	−	9 585	10 424
На 31 грудня 2023 року (Примітка 16)	**28 879**	**27**	**166 179**	**195 085**

26. Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Нижче наведений аналіз зобов'язань з кредитування, гарантій та акредитивів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2024 року:

На 31 грудня 2024 року	Рейтинг	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Акредитиви, видані Банком					
Корпоративні клієнти	Високий рейтинг	574 848	–	–	**574 848**
Корпоративні клієнти	Стандартний рейтинг	4 026	–	–	**4 026**
Корпоративні клієнти	Нижче стандартного рейтингу	14 574	–	–	**14 574**
Гарантії надані					
Корпоративні клієнти	Високий рейтинг	3 596 023	921	–	**3 596 944**
Корпоративні клієнти	Стандартний рейтинг	2 902 669	1 871	–	**2 904 540**
Корпоративні клієнти	Нижче стандартного рейтингу	284 149	–	–	**284 149**
Корпоративні клієнти	Знецінені	–	–	111 625	**111 625**
Банки	від А- до А+	1 476	–	–	**1 476**
Банки	від В- до В+	1 770 040	–	–	**1 770 040**
Банки	без рейтингу	3 093	–	–	**3 093**

Нижче наведений аналіз зобов'язань з кредитування, гарантій та акредитивів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2023 року:

На 31 грудня 2023 року	Рейтинг	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Акредитиви, видані Банком					
Корпоративні клієнти	Високий рейтинг	60 443	–	–	**60 443**
Корпоративні клієнти	Стандартний рейтинг	185 143	–	–	**185 143**
Гарантії надані					
Корпоративні клієнти	Високий рейтинг	2 516 850	161	–	**2 517 011**
Корпоративні клієнти	Стандартний рейтинг	2 293 707	4 224	–	**2 297 931**
Корпоративні клієнти	Нижче стандартного рейтингу	154 161	1 524	–	**155 685**
Корпоративні клієнти	Знецінені	–	–	278 055	**278 055**
Банки	від В- до В+	1 543 319	–	–	**1 543 319**
Банки	без рейтингу	1 230	–	–	**1 230**

За корпоративними клієнтами рейтинг юридичної особи розраховується за допомогою внутрішньої рейтингової моделі (Примітка 9). Кредитний рейтинг за фінансовими установами Банк аналізує всі наявні дані рейтингових агенцій Fitch, Moody's та S&P. За наявності одночасно рейтингів, визначених двома рейтинговими агентствами, Банк ураховує рейтинг того рейтингового агентства, якому відповідає вищий рівень ризику. За наявності рейтингів, визначених трьома рейтинговими агентствами, Банк спочатку обирає рейтинги двох рейтингових агентств, яким відповідає нижчий рівень ризику, Якщо рівень ризику двох обраних рейтингів є різним, Банк ураховує рейтинг того рейтингового агентства, якому відповідає вищий рівень ризику. Отримані рейтинги приводяться до рейтингової шкали Fitch.

27. Фінансові активи, передані у забезпечення

Станом на 31 грудня 2024 року Банк передав цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, балансовою вартістю 3 970 426 тисяч гривень у забезпечення за господарським договором з Національним банком України (2023 рік: 3 860 611 тисяч гривень).

(у тисячах гривень)

28. Операції з пов'язаними сторонами

Для цілей складання цієї фінансової звітності сторони вважаються пов'язаними, якщо вони знаходяться під спільним контролем, або якщо одна сторона контролює іншу або має можливість у значній мірі впливати на фінансові та операційні рішення іншої сторони у відповідності до МСБО (IAS) 24 *«Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін»*. При розгляді кожного можливого випадку відносин з пов'язаними сторонами до уваги береться суть цих відносин, а не лише юридична форма.

В ході звичайної діяльності проводяться банківські операції з основними акціонерами, компаніями під спільним контролем та іншими пов'язаними сторонами. Ці операції включають здійснення розрахунків, надання кредитів, залучення депозитів, фінансування комерційної діяльності та операції з іноземною валютою.

Нижче наводяться залишки станом на 31 грудня 2024 та 2023 років, а також доходи та витрати за 2024 та 2023 роки:

На 2024 рік та за рік, що закінчився даною датою	**Материнська компанія**	**Підприємства під спільним контролем**	**Керівництво**	**Інші пов'язані сторони**
Активи				
Кредити та аванси клієнтам	–	424 024	198	2
(гривня - процентна ставка, % річних)	–	–	*(13,43)*	*(46,00)*
(долар, євро - процентна ставка, % річних)	–	*(0,01)*	–	–
Резерв під зменшення корисності кредитів	–	(249 629)	(5)	–
Інші фінансові та нефінансові активи	5	11 736	–	–
Зобов'язання				
Кошти клієнтів	(182)	(18 709 952)	(104 462)	(216 622)
(гривня - процентна ставка, % річних)	–	*(5,06)*	*(12,26)*	*(12,83)*
(долар, євро - процентна ставка, % річних)	–	*(0,51)*	*(0,05)*	*(1,38)*
Інші фінансові та нефінансові зобов'язання	–	(29 994)	(18)	(4)
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням				
Відкличні зобов'язання з надання кредитів	–	10 289	1 000	640
Гарантії та авалі	–	859 698	–	–
Доходи/(витрати)				
Процентні доходи	–	24 530	35	1
Процентні витрати	(172)	(685 935)	(6 032)	(6 908)
Комісійні доходи	227	180 229	342	243
Інші доходи	–	194	27	5
Відрахування до резерву під зобов'язання, гарантії та акредитиви	–	1 299	–	–
Резерв під зменшення корисності кредитів	–	74 189	6	–
Операційні витрати та інші доходи/(витрати)	–	(618 084)	(322)	(1)

(у тисячах гривень)

28. Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

На 2023 рік та за рік, що закінчився даною датою	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Керівництво	Інші пов'язані сторони
Активи				
Кредити та аванси клієнтам	–	518 749	179	–
(гривня - процентна ставка, % річних)	–	–	*(38,66)*	–
(долар, євро - процентна ставка, % річних)	–	*(6,00)*	–	–
Резерв під зменшення корисності кредитів	–	(298 266)	(15)	–
Інші фінансові та нефінансові активи	6	13 421	95	–
Зобов'язання				
Кошти клієнтів	(168)	(16 712 558)	(89 535)	(256 303)
(гривня - процентна ставка, % річних)	–	*(10,39)*	*(13,59)*	*(12,26)*
(долар, євро - процентна ставка, % річних)	–	*(0,39)*	*(0,75)*	*(1,18)*
Інші фінансові та нефінансові зобов'язання	(2)	(5 318)	(12)	(4)
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням				
Відкличні зобов'язання з надання кредитів	–	32 004	1 062	714
Гарантії та авалі	–	1 026 870	–	–
Доходи/(витрати)				
Процентні доходи	–	26 282	25	2
Процентні витрати	–	(1 088 291)	(3 860)	(9 215)
Комісійні доходи	76	149 581	2 704	5 103
Інші доходи	–	432	15	4
Відрахування до резерву під зобов'язання, гарантії та акредитиви	–	1 456	–	–
Резерв під зменшення корисності кредитів	–	(109 640)	(6)	1
Операційні витрати та інші доходи/(витрати)	–	(138 768)	(784)	(6)

Станом на 31 грудня 2024 року процентна ставка за кредитами керівництву є процентною ставкою за кредитними картами та овердрафтами в розмірі від 35,88% до 46% після пільгового періоду, за товарними кредитами з номінальною 0,01% (ефективна – від 10,62% до 28,29%) та за кредитами готівкою з номінальною 0,01% (ефективна – 54,39%) (на 31 грудня 2023 року за кредитними картами та овердрафтами в розмірі від 35,88% до 41,88% після пільгового періоду).

Протягом 2024 року Банку були надані послуги з розробки та підтримки програмного забезпечення пов'язаною особою на суму 1 172 180 тисяч гривень (за 2023 рік: на суму 833 847 тисяч гривень), які були визнані Банком, як нематеріальні активи.

Резерв під зменшення корисності кредитів стосовно кредитів пов'язаним сторонам був створений як за портфельним, так і за індивідуальним підходом.

У 2024 році нарахована винагорода 10 членам Правління складалася із заробітної плати у сумі 156 121 тисяча гривень (у 2023 році − 123 445 тисяч гривень), обов'язкових внесків до державних фондів у сумі 3 083 тисячі гривень (у 2023 році − 2 653 тисячі гривень) та нарахування під виплату додаткових короткострокових винагород у сумі 143 143 тисячі гривень (у 2023 році – 93 869 тисяч гривень). За 2024 рік виплати 8 членам Наглядової ради становили 34 246 тисяч гривень (за 2023 рік – 25 465 тисяч гривень) та обов'язкових внесків до державних фондів у сумі 1 847 тисяч гривень (у 2023 році − 1 393 тисячі гривень).

29. Прибуток на акцію

Базисний прибуток на акцію розраховується шляхом ділення чистого прибутку або збитку за рік на середньозважену кількість звичайних акцій, що були в обігу протягом року не враховуючи акцій, викуплених у акціонерів. Банк не має конвертованих привілейованих акцій, таким чином, розбавлений прибуток на акцію буде дорівнювати базисному прибутку на акцію.

	2024 рік	2023 рік
Прибуток за звітний період	3 942 367	3 955 475
Середньозважена кількість звичайних акцій в обігу	14 323 880	14 323 880
Прибуток на акцію, базисний та розбавлений (виражений в гривнях за акцію)	**275,23**	**276,15**

(у тисячах гривень)

30. Зміни в зобов'язаннях, що відносяться до фінансової діяльності

Нижче наведені зміни у грошових потоках від фінансової діяльності звіту про рух грошових коштів за 2024 та 2023 роки:

	Зобов'язання перед Центральним банком	Орендні зобов'язання
Балансова вартість на 1 січня 2023 р.	**4 188 304**	**274 383**
Погашення	(4 200 500)	(122 883)
Інше	12 196	114 794
Балансова вартість на 31 грудня 2023 р.	**–**	**266 294**
Погашення	–	(131 033)
Інше	–	148 826
Балансова вартість на 31 грудня 2024 р.	**–**	**284 087**

Стаття «Інше» включає нараховані та виплачені відсотки за зобов'язаннями перед центральним банком та орендою, модифікацію оренди, які в Звіті про рух грошових коштів відносяться до Грошових потоків від операційної діяльності. Банк класифікує виплачені відсотки як грошові потоки від операційної діяльності.

31. Капітал

Банк підтримує і активно управляє капіталом для покриття ризиків, притаманних банківській діяльності. Достатність капіталу Банку контролюється з використанням, серед іншого, нормативів, встановлених Національним банком України. На думку керівництва, загальна сума капіталу, управління яким здійснює Банк, дорівнює загальній сумі регулятивного капіталу. Станом на 31 грудня 2024 року загальна сума регулятивного капіталу Банку становить 16 997 163 тисячі гривень (2023 рік - 14 696 501 тисяча гривень).

Першочерговими цілями управління капіталом Банку є забезпечення дотримання Банком зовнішніх вимог до капіталу та утримання високих кредитних рейтингів і належних показників капіталу з метою підтримки свого бізнесу та максимального збільшення біржової вартості акцій.

Банк управляє структурою капіталу та відповідно змінює її з огляду на зміни в економічних умовах та показниках ризику його діяльності. З метою підтримання або коригування структури капіталу Банк може коригувати суми виплат дивідендів акціонерам, повернути капітал акціонерам або випустити капітальні цінні папери. Жодних змін у цілях, політиці та процесах у порівнянні з попередніми роками не відбулося.

Норматив адекватності капіталу Національного банку України

Національний банк України вимагає від банків підтримувати показник адекватності капіталу на рівні 8,5% від активів, зважених за рівнем ризику, визначений з урахуванням ризиків, розрахований згідно з правилами бухгалтерського обліку в Україні. З 6 серпня 2024 року Банк перейшов на нову трирівневу структуру капіталу. Національний банк України запровадив перехідний період на імплементацію цих змін. Станом на 31 грудня 2024 та 2023 років Банк дотримувався показника адекватності капіталу та вимог до регулятивного капіталу.

Регулятивний капітал складається з основного капіталу, що включає сплачений зареєстрований акціонерний капітал, емісійний дохід, резерви, створені згідно з українським законодавством, за вирахуванням чистої залишкової вартості нематеріальних активів та непрофільних активів.

Другим компонентом регулятивного капіталу є додатковий капітал, який включає результат переоцінки основних засобів, прибуток поточного року, зменшений на суму нарахованих та не отриманих понад 30 днів доходів, прострочених нарахованих доходів, за вирахуванням сформованого за цими доходами резервів, нерозподіленого прибутку попередніх років, зменшеного на суму непокритого кредитного ризику.

Розмір додаткового капіталу не може перевищувати розмір основного капіталу. Додатково регулятивний капітал зменшується на балансову вартість позалістингових цінних паперів та балансова вартість цінних паперів, що не перебувають в обігу на фондових біржах.

Станом на 31 грудня 2024 та 2023 років Банк дотримувався регулятивних вимог до капіталу.

НБУ проводить регулярне стрес тестування банків із використанням певних припущень стрес тесту для перевірки виконання регуляторних вимог. У разі якщо результати стрес тестування свідчать, що адекватність капіталу може впасти нижче регуляторного рівня у майбутньому, Національний банк України може вимагати збільшення розміру нормативів достатності понад мінімальний розмір.

(у тисячах гривень)

32. Події після дати балансу

З початку 2025 року і до затвердження фінансової звітності Національний банк України у декілька етапів підвищив облікову ставку з 13,5% на кінець 2024 року до 15,5% у березні 2025 року.